

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
"КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Вадима Гетьмана"**

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра бухгалтерського обліку та консалтингу

**Освітньо-професійна програма
"Облік і аудит"**

Галузь знань: 07 "Управління та адміністрування"

Спеціальність: 071 "Облік і оподаткування"

Форма навчання: денна

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему:

**ОРГАНІЗАЦІЙНА МОДЕЛЬ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ
ПІДПРИЄМСТВА**

здобувача **Коробки Тетяни Сергіївни**

Науковий керівник: д.е.н., професор Шигун М.М.

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

В.о. завідувача кафедри:

к.е.н., доц. Коршикова Р.С.

Київ – 2022

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ СКЛАДОВІ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ	
ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	5
1.1. Економічний зміст зобов'язань, умови їх визнання та оцінки.....	5
1.2. Підходи до класифікації зобов'язань підприємств.....	13
1.3. Особливості трансформації обліку та аналізу зобов'язань підприємств в сучасних умовах.....	21
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	26
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ	
ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА.....	28
2.1. Організація обліку зобов'язань ТОВ «Київтерм».....	28
2.2. Методика обліку поточних і довготермінових зобов'язань.....	33
2.3. Облік забезпечень і доходів майбутніх періодів, потенційних зобов'язань....	39
2.4. Відображення зобов'язань у фінансовій звітності підприємства.....	46
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	54
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТОВ	
«КИЇВТЕРМ».....	56
3.1. Організаційні аспекти аналізу зобов'язань і методика його здійснення.....	56
3.2. Оцінка фінансової стійкості підприємства на основі аналізу структури власного капіталу і зобов'язань.....	76
3.3. Аналіз впливу зобов'язань на платоспроможність підприємства.....	84
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3.....	91
ВИСНОВКИ.....	94
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	98
ДОДАТКИ.....	106

ВСТУП

Для аналізу діяльності підприємства сьогодні використовується безліч показників. Кожен з яких враховує певні елементи діяльності компанії, а загалом складає уявлення для зовнішніх та внутрішніх користувачів про фінансовий стан, та дає можливість визначити, що є сильними та слабкими сторонами в його діяльності.

Зобов'язання в такому аналізі виступають провідником, оскільки їх аналіз показує скільки запозичених коштів перебуває у розпорядженні підприємства, та чи зможе воно погасити ці суми в майбутньому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням даної теми займалися як вітчизняні, так і зарубіжні фахівці. Серед українських дослідників можна виділити праці Є.В. Каблов, Є.О. Костіна та О.Є. Майборода, що в своїх працях приділили увагу саме сучасним вітчизняним та зарубіжним методам і моделям визначення зобов'язань підприємств, а також виокремили переваги та недоліки їх використання.

Метою магістерської роботи є дослідити та удосконалити систему обліку та аналізу зобов'язань підприємства та методичного інструментарію використання та погашення зобов'язань.

Завданнями дослідження є:

1. Охарактеризувати поняття, ознаки та види зобов'язань підприємства;
2. Визначити підходи до класифікації зобов'язань;
3. Дослідити особливості трансформації обліку та аналізу зобов'язань підприємства;
4. Проаналізувати структуру та облік поточних зобов'язань;
5. Дослідити організацію та методику обліку довготермінових зобов'язань;
6. Визначити проблемні аспекти обліку забезпечень і доходів майбутніх періодів;
7. Виокремити методику обліку потенційних зобов'язань;

8. Описати та проаналізувати організаційні аспекти аналізу зобов'язань і методику його здійснення;

9. Оцінити фінансову стійкість підприємства на основі аналізу структури власного капіталу і зобов'язань;

10. Проаналізувати вплив зобов'язань на платоспроможність підприємства.

Об'єктом дипломної роботи є процес обліку та аналізу зобов'язань підприємства.

Предметом дослідження виступають теоретико-методичні та організаційні засади обліку та аналізу зобов'язань підприємства.

Методи дослідження. Для написання дипломної роботи були використанні наступні методи: спостереження, розрахунок, порівняння, узагальнення, абстрагування, формалізація, аналіз і синтез. Для дослідження теоретичних та економічних складових обліку та аналізу зобов'язань та організації і методики аналізу зобов'язань було використано формалізація, порівняння, узагальнення, аналіз та синтез. В свою чергу для виявлення методичних засад бухгалтерського обліку зобов'язань підприємства було використано спостереження, узагальнення, абстрагування, розрахунок, аналіз та синтез.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Практична значимість цього дослідження пов'язана з впровадженням отриманих результатів в діяльності компанії ТОВ «Київтерм» з метою поліпшення фінансового стану. Теоретична та методична значущість полягає в тому, що проведене дослідження даної дипломної роботи можна застосовувати не тільки для підприємства, що є базовою практики, а також до інших подібних підприємств.

Інформаційна база дослідження включає праці вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків, статистичні дані офіційних сайтів, звіти рейтингових агентств, та отриману інформацію від компанії ТОВ «Київтерм».

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ СКЛАДОВІ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

1.1. Економічний зміст зобов'язань, умови їх визнання та оцінки

Важливою передумовою господарської діяльності підприємства є наявність господарських засобів, придбання яких здійснюється за рахунок капіталу. На момент створення товариства його початковий капітал формувався за рахунок вкладених засновниками активів і коштів, які утворюють основний капітал товариства. У своїй подальшій діяльності цей суб'єкт господарювання може використовувати лише власний капітал, і в цьому випадку він буде вважатися найбільш стабільним, самостійним. Проте його можливості щодо розширення масштабів виробництва будуть досить обмеженими, оскільки власні ресурси не можуть забезпечити залучення необхідного додаткового обсягу активів. Так, є проблема із зовнішніми джерелами фінансування. До таких ресурсів відносяться, по-перше, ресурси, отримані на добровільних засадах (кредити банків, отримані аванси тощо), по-друге, кошти, які тимчасово знаходяться в розпорядженні підприємств на основі законодавчо врегульованого розподілу національного доходу (кошти, призначені для сплати податків, внесків на пенсійний фонд тощо), по-третє, кошти, не повернуті постачальниками чи іншими кредиторами.

Це твердження стосується фінансового становища та уявлення про те, що завжди потрібно віддавати борги. Щоб компенсувати борг/зобов'язання, підприємство може використовувати активи, і таким чином компанія може включити певні елементи до складу активів або списати їх за потреби. Це може призвести до інфляції або дефляції вартості активів, що зробить активи компанії ненадійними або дещо сумнівними.

Як економічна категорія зобов'язання – це заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій, погашення якої в майбутньому, як очікується,

приведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі певні економічні вигоди [1].

Для бізнесу зобов'язання – це те, що воно заборгувало іншим компаніям, організаціям, співробітникам, постачальникам або державним установам [2;3]. Загальні приклади зобов'язань включають податкові зобов'язання, заборгованість із заробітної плати, незавершені платежі постачальникам, зроблені покупки, які ще не сплачені, банківські позики тощо.

Зазвичай суб'єкт господарювання бере на себе зобов'язання під час звичайних ділових операцій. Це число безперервно коливається. Отже, якщо бізнес має більше боргів, то відповідно він матиме більші зобов'язання, і навпаки.

Погашення боргів - це єдиний спосіб зменшити зобов'язання бізнесу.

На жаль, небагато економістів мають чітке розуміння того, чому надмірна заборгованість — це погано, не кажучи вже про те, яка сума боргу є надто великою.

Борг і позика використовуються як синоніми, але є невеликі відмінності. Борг — це все, чим одна особа заборгувала іншій [4]. Борг може включати нерухоме майно, гроші, послуги чи іншу компенсацію. У фінансах борг визначається більш вузько як гроші, залучені шляхом випуску облігацій. В свою чергу позика — є формою боргу, але, точніше, це угода, за якою одна сторона позичає гроші іншій. Позикодавець встановлює умови погашення, включаючи суму і час погашення. Відповідно до встановлених умов позика може включати повернення певної суми з відсотками.

У ст. 509 Цивільного кодексу України зазначається, що «зобов'язанням є правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від певної дії, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку» [5].

У Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО 1 подано визначення зобов'язань як категорії бухгалтерського обліку. Зокрема, зобов'язання розуміють як "...заборгованість підприємства, яка

виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди” [6].

Наведені визначення свідчать про різне тлумачення терміну “зобов’язання” з правової та облікової точок зору. Якщо в цивільному праві наголос при визначенні зобов’язань робиться на суб’єктах: “...одна сторона (боржник) зобов’язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію...”, то в нормативних актах, які регулюють ведення бухгалтерського обліку, цей пріоритет займає менше важливе місце.

Зобов’язання є невід’ємною частиною підприємницької діяльності. За економічною сутністю поняття зобов’язання означає борги, які бере на себе суб’єкт господарювання для підтримки власного бізнесу. Особливістю зобов’язань є те, що вони виникають внаслідок минулих подій, однак погашення підприємством чи іншим суб’єктом цього боргу здійснюється в майбутньому [7].

Залежно від того, яким видом бізнесу займається суб’єкт господарювання, борг може виникнути з різних причин. Наприклад, заснування компанії може коштувати великих грошей, тому власники спочатку використовують фінансування за рахунок кредиту. Це відповідно і буде зобов’язання, оскільки необхідну суму коштів власники отримають саме з джерела, яке здійснило позику (банк, інше підприємство, чи будь-який приватний кредитор). Це буде вважатися минула подія, яку необхідно новоствореному підприємству повернути в майбутньому, зазвичай встановлюються відповідні терміни такого зобов’язання, та додаються відсотки за його користування.

Подібним чином може виникнути брак коштів при купівлі офісних меблів чи запровадженні рекламних заходів, коли для створення підприємства та початку виробництва коштів було достатньо, однак виникли труднощі з фінансуванням деяких менших потреб компанії, тому менеджментом даного бізнесу було вирішено використати запозичені ресурси, і повернути їх згодом.

Зобов’язання – це, як правило, гроші, позичені однією стороною в іншої, що використовується багатьма корпораціями та окремими особами для здійснення великих покупок, які вони не можуть собі дозволити за звичайних обставин. Тому

з цього твердження і впливає теза про популярність даного ресурсу в світі, як окремими суб'єктами господарювання, так і великими корпораціями.

Прийнято вважати, що зобов'язання – це тягар підприємства через який воно не зможе провадити ефективно свою діяльність, аж поки не поверне його. Однак, це твердження є частково вірним, оскільки якщо проаналізувати результати діяльності найбільших компаній світу, які відповідно до фінансових звітів мають високі показники ефективності діяльності, то можна переконатися, що частка зобов'язань таких компаній зазвичай є досить високою, а це означає, що зобов'язання навпаки допомагають підвищувати ефективність якщо правильно їх використовувати.

Існують зобов'язання, які мають принципово негативний вплив. Це відбувається, коли стає зрозуміло, що певну суму боргу неможливо погасити в осяжному майбутньому або що борг стабільно зростає, а не зменшується, тоді така ситуація має характер отримання статусу підприємця-боржника або компанії на шляху до банкрутства [8].

Отже, деякі зобов'язання виправдані і навіть необхідні з точки зору бізнесу. До них відноситься так званий інвестиційний борг. Його перевагою є те, що отримані кошти підприємство не використовує на поточні витрати, а інвестує в розвиток своєї діяльності, яка, як прогнозується, принесе такому бізнесу в майбутньому значно більше вигід, ніж витрати покриття на інвестиційний борг.

У корпоративних фінансах велика увага приділяється розміру зобов'язань компанії. Компанія, яка має велику суму запозичених коштів, може бути не в змозі здійснити виплату відсотків, якщо продажі впадуть, що поставить бізнес під загрозу банкрутства. І навпаки, компанія, яка не використовує зобов'язання, може втрачати важливі можливості для розширення.

Різні галузі використовують зобов'язання по-різному, тому «правильна» сума боргу відрізняється від підприємства до підприємства. Оцінюючи фінансовий стан певної компанії, використовуються різні показники, щоб визначити рівень заборгованості або кредитного плеча, який компанія використовує для фінансування операцій, та чи знаходиться в допустимих межах.

Існує ряд фінансових коефіцієнтів, які можна переглянути, щоб оцінити загальний фінансовий стан компанії та оцінити ймовірність того, що компанія продовжуватиме працювати як життєздатний бізнес [9]. Окремі цифри, такі як загальний борг або чистий прибуток, є менш значущими, ніж фінансові коефіцієнти, які пов'язують і порівнюють різні цифри в балансі компанії або звіті про прибутки та збитки. Загальна тенденція фінансових коефіцієнтів, незалежно від того, чи покращуються вони з часом, також є важливим фактором.

Щоб точно оцінити фінансовий стан і довгострокову стійкість компанії, слід розглядати кілька фінансових показників разом. Чотири основні показники, які варто проаналізувати: ліквідність, платоспроможність, прибутковість та операційна ефективність.

Ліквідність є ключовим фактором для оцінки основного фінансового стану компанії. Ліквідність — це сума готівки та активів, які можна легко конвертувати в готівку, якими володіє компанія для управління своїми короткостроковими борговими зобов'язаннями [10]. Перш ніж компанія зможе процвітати в довгостроковій перспективі, вона спочатку повинна мати можливість вижити в короткостроковій перспективі.

З ліквідністю пов'язана концепція платоспроможності — здатність компанії виконувати свої боргові зобов'язання на постійній основі, а не лише в короткостроковій перспективі. Коефіцієнти платоспроможності розраховують довгостроковий борг компанії по відношенню до її активів або капіталу.

Ефективність діяльності компанії є ключем до її фінансового успіху. Операційна маржа є одним з найкращих показників ефективності. Цей показник враховує базову операційну норму прибутку компанії після вирахування змінних витрат на виробництво та маркетинг продуктів або послуг компанії.

У той час як ліквідність, базова платоспроможність і операційна ефективність є важливими факторами, які слід враховувати при оцінці компанії, кінцевий результат залишається для компанії: її чиста прибутковість. Компанії можуть роками існувати без прибутку, керуючись доброю волею кредиторів та

інвесторів. Але щоб вижити в довгостроковій перспективі, компанія повинна зрештою досягти та підтримувати прибутковість .

Для оцінки саме зобов'язань підприємства доречно використовувати коефіцієнт заборгованості, що означає міру фінансової стабільності компанії, та є загальною оцінкою для будь-яких інвестицій, які потребують позики . Чим менше компанія покладається на борг для формування активів, тим менш ризикована компанія. З іншого боку, вищий коефіцієнт означає, що компанія має високий ризик неплатоспроможності, оскільки надмірна заборгованість може призвести до важкого тягаря погашення боргу.

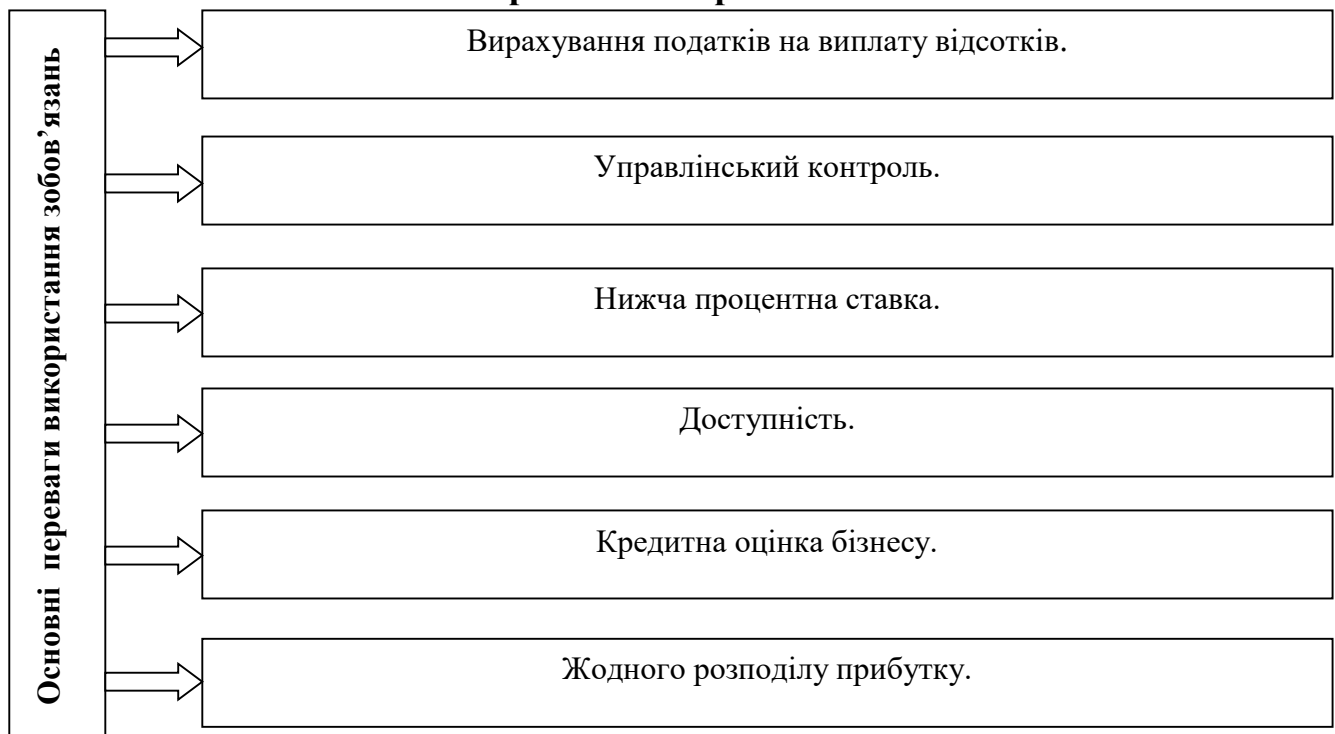
Ця формула є надзвичайно простою для розрахунку:

$$\text{Коефіцієнт боргу} = \text{загальний борг} / \text{загальні активи}$$

Незважаючи на складність розрахунку сум окремих видів зобов'язань, оцінка зобов'язань, визначена в НП(С)БО 11 “Зобов'язання”, дає змогу точно відобразити вартість зобов'язань у фінансовій звітності [11].

Використання зобов'язань несе за собою як переваги, так і недоліку (рис.1.1 та рис 1.2).

Рис. 1.1. Переваги використання зобов'язань

Джерело: згруповано за інформацією [12]

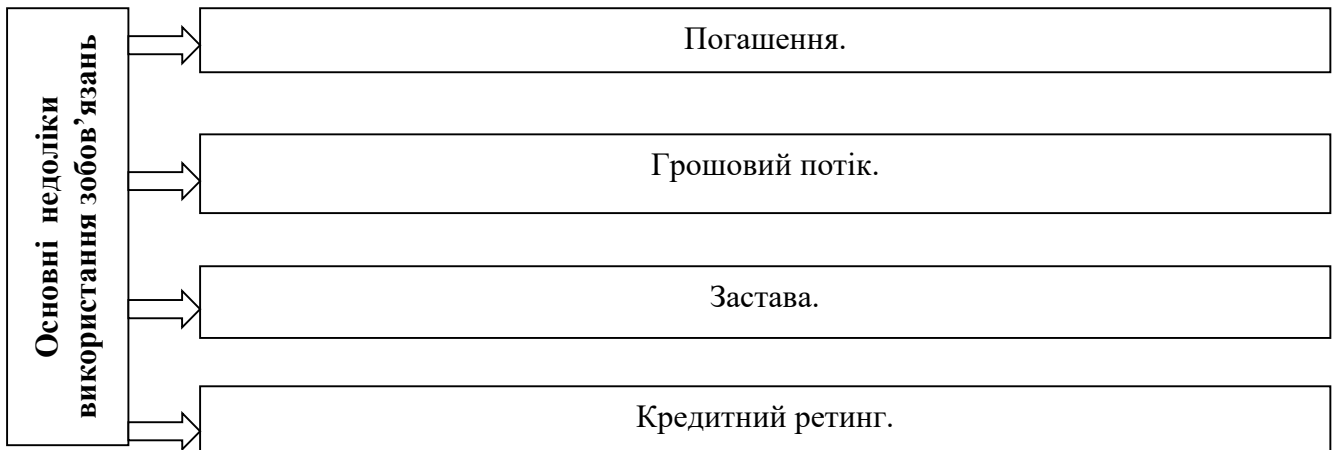

Рис. 1.2. Недоліки використання зобов'язань

Джерело: згруповано за інформацією [12]

Таким чином, заборгованість підприємства можна визначити як зобов'язання, коли вона відповідає таким вимогам: існує реально на даний час, виникає як результат минулих подій, буде неминуче погашена, має визначений термін виконання, визнана підприємством, ідентифіковано суб'єкти зобов'язань, її погашення спричинить вибуття з підприємства ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди (див. табл. 1.1.).

Таблиця 1.1.

Вимоги щодо визначення заборгованості як зобов'язань підприємства

№ з/п	Вимога	Пояснення
1	2	3
1	Існує реально на даний час	Інколи це правило застосувати складно, оскільки можуть виникати сумніви, чи відбулися окремі події або чи призвели ці події до теперішньої заборгованості. Дії підприємства за такої ситуації детально описано в Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку (далі – МСБО) 37 “Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи”, що можна застосувати і на підприємствах України [12]. Так, “...підприємство визначає, чи існує теперішня заборгованість на дату балансу, враховуючи всі наявні свідчення, включаючи, наприклад, висновок експертів. Розглянуті свідчення містять будь-які додаткові свідчення, що їх надають події, після дати балансу. На основі такого свідчення: а) у разі, коли ймовірніше, що теперішня заборгованість не існувала на дату балансу, підприємство визнає забезпечення (якщо задоволено критерії визнання); б) у разі, коли ймовірніше, що теперішня заборгованість не існувала на дату балансу, підприємство розкриває інформацію про непередбачені зобов'язання, якщо можливість вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, є віддаленою”.

Продовження табл. 1.1.

1	2	3
2	Виникає як результат минулих подій	Проаналізуємо МСБО 37 “Забезпечення, непередбачені зобов’язання та непередбачені активи”, в якому детально розкрито суть минулих подій, унаслідок яких виникає зобов’язання. Відповідно до цього стандарту подія, що створює зобов’язання (інакше кажучи, минула подія, яка спричиняє теперішню заборгованість), – це подія, що створює юридичне чи конструктивне зобов’язання, яке призводить до того, що підприємство не має реальної альтернативи погашенню цієї заборгованості. Юридичне зобов’язання – це зобов’язання, яке виникає внаслідок контракту (внаслідок його явних чи не явних умов), законодавства або іншої дії закону [13]. Конструктивне зобов’язання – це зобов’язання, яке є результатом дій підприємства, коли: – підприємство вказало іншим сторонам, що воно візьме на себе певні зобов’язання згідно з порядком, установленим минулою практикою, опублікованою політикою чи достатньо конкретною поточною заявою; – як наслідок, підприємство створило в інших сторін обґрунтоване очікування, що воно виконає ці зобов’язання [14]. Це визначення доцільно було б відобразити й у НП(С)БО 11 “Зобов’язання” з метою більш глибокого розуміння суті зобов’язання.
3	Буде неминуче погашена	Хоча майбутнє погашення зобов’язання має дещо ймовірний характер, оскільки у підприємства можуть виникнути фінансові труднощі. Проте наслідками невиконання зобов’язань можуть бути штрафні санкції, які все-таки призведуть до вибуття активів на користь іншої сторони [15]. У разі, якщо зобов’язання на дату балансу не підлягатиме погашенню, то його слід включити у склад доходу звітного періоду.
4	Має визначений термін виконання	Проте цей термін може бути змінений через можливі фінансові ускладнення.
5	Визнана підприємством	Відображено визнання підприємством, на яке покладено обов’язок її погасити, і водночас сформувало в інших суб’єктів обґрунтоване сподівання, що підприємство виконає свої зобов’язання.
6	Ідентифіковано суб’єкти зобов’язань	Проте в окремих видах зобов’язань, наприклад, забезпеченнях наступних витрат і платежів, на момент їхньої реєстрації кредитор не завжди може бути точно визначений. Якщо забезпечення створюється на виплату відпусток, то сторонами зобов’язань будуть підприємство та його працівники, причому ймовірність точного розрахунку суми забезпечень за кожним працівником є доволі великою. При створенні інших видів забезпечень визначення другого суб’єкта зобов’язань є досить умовним.
7	Її погашення спричинить вибуття з підприємства ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди	Погашення зобов’язання може відбуватися шляхом: сплати грошових коштів, передачі оборотних чи необоротних активів, надання 20 відповідних послуг, збільшення власного капіталу (наприклад, коли кредитор у погашення зобов’язання отримує від боржника випущені ним акції), відмови кредитора від своїх прав, зарахування зустрічних однорідних вимог [17]. Отже, яким би чином не здійснювалося погашення зобов’язання, воно буде пов’язане з вибуттям активів, а отже, зі зменшенням через це економічних вигод.

Джерело: згруповано за інформацією [13-17]

1.2. Підходи до класифікації зобов'язань підприємств

Різниця між активами та пасивами полягає в тому, що активи дають майбутню фінансову вигоду, а з іншого боку, пасиви дадуть майбутні зобов'язання. Співвідношення активів і пасивів завжди має бути вищим. Різниця між активами та пасивами – це капітал компанії.

Значна частина заборгованості виникає на підставі попередньо укладених договорів чи у відповідності з законодавчими та нормативними актами й її не важко зарахувати до складу зобов'язань на основі відповідності вищенаведеним критеріям визнання [18]. Наприклад, придбання у відповідності до договору купівлі-продажу у постачальників будівельних матеріалів призведе до утворення кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги; нарахування податку на додану вартість відповідно до Податкового кодексу України від 2.12.2010 р. № 2755-VI призведе до утворення поточного зобов'язання за розрахунками з бюджетом; видача підприємством векселя у відповідності до Закону України «Про обіг векселів в Україні» від 5.04.2001 р. № 2374-III призведе до утворення зобов'язань за векселями виданими і т. д.

Вищенаведені види зобов'язань будуть відображатися на рахунках бухгалтерського обліку та у балансі у складі поточних або довготермінових зобов'язань в залежності від терміну їх погашення. Проте в НП(С)БО 11 «Зобов'язання» виділено й ряд інших видів зобов'язань [19].

Загалом зобов'язання можна розділити на дві категорії: реальні та потенційні. Реальні зобов'язання виникають на основі договору, контракту, одержаного рахунка. Як правило, сума заборгованості по них є конкретною, вона відома і прямо вказується у відповідних документах або розраховується на підставі встановлених правил (ставок, норм, тарифів тощо).

Залежно від строку погашення реальні зобов'язання поділяються на поточні та довгострокові. Згідно НП(С)БО 1 зобов'язання класифікуються як поточні, якщо вони: будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом 12 місяців починаючи з дати балансу [20].

Всі інші зобов'язання є довгостроковими.

Поточні зобов'язання відображаються в Балансі за сумою погашення.

Довгострокові зобов'язання, на які нараховуються відсотки, відображаються в балансі за їх теперішньою вартістю. Визначення теперішньої вартості залежить від умов та виду зобов'язань [21].

Потенційні зобов'язання поділяються на забезпечення та непередбачені зобов'язання.

Забезпечення це зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу.

Непередбачені зобов'язання – це зобов'язання,

- ✓ що можуть виникнути внаслідок минулих подій та існування яких буде підтверджене лише тоді, коли відбудеться чи не відбудеться в майбутньому одна чи більше невизначених майбутніх подій, над якими підприємство не має повного контролю; або

- ✓ теперішні зобов'язання, що виникають внаслідок минулих подій, але не визнаються, оскільки малоімовірно, що для врегулювання зобов'язань потрібно буде використати ресурси, які втілюють в собі економічні вигоди, або оскільки суму зобов'язання не можна достовірно визначити [22].

Одним з найбільш ризикових зобов'язань є безнадійний борг, який часто є боргом споживача. Маються на увазі всі борги, які не обіцяють ніякого доходу або прибутку. Сюди входять усі зобов'язання, які виникають для довгострокового фінансування товарів повсякденного споживання. До них відносяться, наприклад, автомобілі, телевізори, мобільні телефони, подорожі і т. д. Ці борги зазвичай не допомагають компанії, якщо вони використовуються лише для розваг і не обіцяють збільшення прибутку бізнесу. Боржники-споживачі лягають подвійним тягарем на гаманець боржника: втрачаються фінансові ресурси, які можна було б інвестувати в компанії, і водночас часто зростає тягар витрат на куплену в кредит річ, оскільки ще потрібно сплачувати відсотки.

Існує три основні типи зобов'язань: поточні, довгострокові та умовні зобов'язання [23] (рис 1.3).

Рис 1.3. Основні типи зобов'язань

Джерело: згруповано за інформацією [23,24,25]

Поточні зобов'язання (короткострокові зобов'язання) - це зобов'язання, термін погашення яких настав протягом одного року.

Непоточні зобов'язання (довгострокові зобов'язання) – це зобов'язання, термін погашення яких настає через рік або більше.

Умовні зобов'язання - це зобов'язання, які можуть виникнути або не виникнути в залежності від певної події.

Поточні зобов'язання, також відомі як короткострокові зобов'язання, - це борги або зобов'язання, які необхідно сплатити протягом року. Керівництво має уважно стежити за поточними зобов'язаннями, щоб переконатися, що компанія володіє достатньою ліквідністю за рахунок поточних активів, щоб гарантувати погашення боргів або зобов'язань. Серед основних видів поточних зобов'язань можна виділити наступні:

- Заробітна плата до сплати : загальна сума нарахованого доходу, яку працівники заробили, але ще не отримали. Оскільки більшість компаній платять своїм працівникам кожні два тижні, ця відповідальність часто змінюється.

- Відсотки до сплати: компанії, як і фізичні особи, часто використовують кредит для придбання товарів і послуг для фінансування протягом короткого періоду часу. Це відсотки за короткостроковими кредитними покупками, які мають бути сплачені.

- Дивіденди до сплати : для компаній, які випустили акції для інвесторів і виплачують дивіденди, це сума, яка належить акціонерам після оголошення дивідендів. Цей період становить близько двох тижнів, тому ця заборгованість зазвичай з'являється чотири рази на рік, доки не буде виплачено дивіденди.

- Незароблені доходи: це зобов'язання компанії надати товари та/або послуги в майбутньому після попередньої оплати. Ця сума буде зменшена в майбутньому з компенсаційним записом після доставки продукту чи послуги.

- Зобов'язання за припинену діяльність: це унікальне зобов'язання, на яке більшість людей звертає погляд, але слід придивитися уважніше. Компанії зобов'язані звітувати про фінансовий вплив діяльності, підрозділу чи організації, яка зараз утримується для продажу або була нещодавно продана. Це також включає фінансовий вплив лінійки продуктів , яка була або нещодавно закрита.

Непоточні зобов'язання, також відомі як довгострокові борги, і зобов'язання, термін дії яких перевищує 1 рік, відображаються в бухгалтерському балансі компанії [24]. Ці фінансові зобов'язання можна розглядати через різні співвідношення, такі як борг до активів або використаний капітал, які відображають рівень ризику, пов'язаного з цими видами інвестицій.

Наприклад, якщо компанія візьме великий кредит, то фірмі знадобиться більше власного капіталу від інвесторів, оскільки вона бере на себе відповідні ризики порівняно з іншими підприємствами.

Класифікація довгострокових зобов'язань залежить від того, скільки буде сплачено протягом наступного року [25]. Деякі приклади включають боргові зобов'язання за відстроченими податковими зобов'язаннями, довгострокові позики та облігації до сплати, які через їх характер наразі не понесені організацією, але все ще пов'язані з майбутніми витратами, для яких насправді ніколи не настане момент, коли ці зобов'язання потенційно можуть вимагати погашення.

Компанії будь-якого розміру фінансують частину своїх поточних довгострокових операцій шляхом випуску облігацій, які, по суті, є позиками від кожної сторони, яка купує облігації. Ця позиція постійно змінюється, оскільки облігації випускаються, настають терміни погашення або відкликаються емітентом.

Аналітики хочуть побачити, що довгострокові зобов'язання можуть бути оплачені активами, отриманими від майбутніх доходів або фінансових операцій. Облігації та позики - не єдині довгострокові зобов'язання, які беруть на себе компанії [26]. Такі статті, як орендна плата, відстрочені податки, заробітна плата та пенсійні зобов'язання, також можуть бути перераховані в довгострокових зобов'язаннях.

Серед основних прикладів довгострокових зобов'язань можна виділити наступні [27]:

- Гарантійна відповідальність: деякі відповідальності не такі точні, як AP, і їх необхідно оцінити. Це орієнтовна кількість часу та грошей, які можуть бути витрачені на ремонт продуктів після погодження гарантії. Це звичайна відповідальність в автомобільній промисловості, оскільки більшість автомобілів мають довгострокові гарантії, які можуть бути дорогими.
- Оцінка умовного зобов'язання: умовне зобов'язання – це зобов'язання, яке може виникнути в залежності від результату невизначеної майбутньої події.
- Відстрочені кредити: це широка категорія, яка може бути записана як поточна або непоточна залежно від специфіки операцій. Ці кредити в основному є доходом, зібраним до того, як він буде записаний як отриманий у звіті про доходи. Це може включати аванси клієнтів, відстрочені доходи або транзакцію, де кредити є заборгованими, але ще не вважаються доходом. Коли дохід більше не відкладається, ця стаття зменшується на зароблену суму та стає частиною потоку доходу компанії.
- Виплати по закінченні трудової діяльності: це виплати, які працівник або члени сім'ї можуть отримати після виходу на пенсію, які відображаються як довгострокове зобов'язання по мірі їх накопичення.

- Неамортизовані податкові кредити на інвестиції: це чисте співвідношення між історичною вартістю активу та сумою, яка вже була амортизована. Неамортизована частина є зобов'язанням, але це лише приблизна оцінка справедливої ринкової вартості активу.

Отже, зобов'язання – це відповідальність організації за виконання своїх фінансових зобов'язань протягом 12 місяців. Вони можуть включати кредиторську заборгованість, короткострокову заборгованість і кредиторську заборгованість, а також податки на прибуток, наприклад,

Поточні зобов'язання використовуються як ключовий компонент у кількох показниках короткострокової ліквідності [28]. Нижче наведено приклади показників, які керівні команди та інвестори розглядають під час виконання фінансового аналізу компанії.

Приклади ключових коефіцієнтів, які використовують поточні зобов'язання:

- Коефіцієнт поточних зобов'язань: поточні активи, поділені на поточні зобов'язання.
- Коефіцієнт швидкості: поточні активи мінус запаси, поділені на поточні зобов'язання.
- Коефіцієнт грошових коштів: грошові кошти та їх еквіваленти, поділені на поточні зобов'язання.

Простими словами, класифікацію поточних і непоточних зобов'язань можна визначити так:

Поточні зобов'язання: це зобов'язання, що підлягають оплаті або розрахунку протягом наступних 12 місяців [29].

Непоточні зобов'язання: це довгострокові зобов'язання, включаючи борги підприємства, які не підлягають оплаті протягом наступного фінансового року.

Ці класифікації зобов'язань є особливо корисними для прогнозування здатності суб'єкта господарювання виконувати свої зобов'язання та розуміння його майбутніх грошових потоків.

23 січня 2020 року Рада з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку випустила поправки до існуючого стандарту бухгалтерського обліку, МСБО 1

«Подання фінансової звітності». Зміни мають на меті уточнити існуючі вимоги щодо класифікації поточних і довгострокових зобов'язань [30]. Поправки набувають чинності для звітних періодів, які починаються 1 січня 2022 року або пізніше, і застосовуються ретроспективно.

Зобов'язання підприємств можуть виникати через такі форми кредиту: банківський, комерційний, лізинговий, іпотечний, бланковий, консорціумний.

Комерційний кредит – це товарна форма кредиту, яка визначає відносини з питань перерозподілу матеріальних фондів і характеризує кредитну угоду між двома суб'єктами господарської діяльності [31]. Учасники кредитних відносин при комерційному кредиті регулюють свої господарчі відносини і можуть створювати платіжні засоби у вигляді векселів – зобов'язань боржника сплатити кредитору зазначену суму у визначений термін.

Об'єктом комерційного кредиту можуть бути реалізовані товари, виконані роботи, надані послуги щодо яких продавцем надається відстрочка платежу.

У випадку оформлення комерційного кредиту за допомогою векселя інших угод про надання кредиту не укладається.

У випадку оформлення комерційного кредиту не за допомогою векселя, погашення такого кредиту здійснюється на умовах, передбачених договором сторін.

Лізинговий кредит – це відносини між юридичними особами, які виникають у випадку оренди майна і супроводжуються укладанням лізингової угоди. Лізинг є формою майнового кредиту [32].

Об'єктом лізингу є різне рухоме (машини, обладнання, транспортні засоби, обчислювальна та інша техніка) та нерухоме (будинки, споруди, система телекомунікацій та ін.) майно.

Суб'єктами лізингу можуть бути лізингодавець (суб'єкт господарювання, що є власником об'єкта лізингу і здає його в оренду), користувач (суб'єкт, що домовляється з лізингодавцем на оренду про набуття права володіння та розпорядження об'єктом лізингу у встановлених лізинговою угодою межах),

виробник (підприємство, організація та інші суб'єкти господарювання, які здійснюють виробництво або реалізацію товарно-матеріальних цінностей).

Іпотечний кредит – це особливий вид економічних відносин з приводу надання кредитів під заставу нерухомого майна [33].

Кредиторами з іпотеки можуть бути іпотечні банки або спеціальні іпотечні компанії, а також комерційні банки.

Позичальниками можуть бути юридичні та фізичні особи, які мають у власності об'єкти іпотеки або мають поручителів, які надають під заставу об'єкти іпотеки на користь позичальника.

Предметом іпотеки при наданні кредиту доцільно використовувати: житлові будинки, квартири, виробничі будинки, споруди, магазини, земельні ділянки, які є власністю позичальника і не є об'єктом застави за іншою угодою.

Споживчий кредит – кредит, який надається тільки в національній грошовій одиниці фізичним особам-резидентам України на придбання споживчих товарів тривалого користування та послуг і який повертається в розстрочку, якщо інше не передбачено умовами кредитного договору [34].

Короткострокові кредити можуть надаватись банками у випадку тимчасових фінансових труднощів, що виникають у зв'язку із витратами виробництва та обігу, не забезпечених надходженнями коштів у відповідному періоді.

Середньострокові кредити можуть надаватись на оплату обладнання, поточні витрати, на фінансування капітальних вкладень.

Довгострокові кредити можуть надаватись для формування основних фондів. Об'єктами кредитування можуть бути капітальні витрати на реконструкцію, модернізацію та розширення вже діючих основних фондів, на нове будівництво, на приватизацію та інше.

Банківський кредит надається суб'єктам кредитування усіх форм власності у тимчасове користування на умовах, передбачених кредитним договором. Основними із них є забезпеченість, повернення, строковість, платність та цільова направленість.

Отже, можна зробити висновок, що зобов'язання – це результат діяльності підприємства за прийняття ним поточних рішень, однак погашення якого буде відбуватися в майбутньому.

1.3. Особливості трансформації обліку та аналізу зобов'язань підприємств в сучасних умовах

З 2012 року українська система бухгалтерського обліку та фінансової звітності перебуває в стані реформування національних принципів, концепцій і методів бухгалтерського обліку відповідно до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності.

Для вітчизняних економістів і практиків такий процес є інноваційним, оскільки українська теорія і практика базується на принципово інших методологічних підходах. Зараз немає безумовного злиття вітчизняної системи бухгалтерського обліку з МСФЗ. Це зумовлено низкою проблем та неоднозначністю економічних трактувань, особливо коли йдеться про принципи класифікації та оцінки зобов'язань, які безпосередньо впливають на механізми забезпечення розвитку підприємства через надання інформації про його фінансовий стан у звітності [35].

Трансформація – процедура, під час якої до статей звітності вносяться певні зміни. Коригування передбачає звірку з основними положеннями міжнародних стандартів фінансової звітності. Ця процедура виконується до звітного дня. Основна проблема приведення документів у відповідність до вимог МСФЗ полягає в тому, що фахівці не ведуть облік паралельно. Через це в проміжку між двома звітними датами немає можливості продемонструвати поточну фінансову інформацію в міжнародному форматі керівництву або іншим особам. Крім того, після трансформації дані видозмінюються – звітність стає недостатньо точною. Ризик припущення помилки при трансформації на порядок вищий, ніж у випадку, коли фахівці здійснюють облік паралельно у двох різних варіантах. Практика

показує, що похибка даних варіюється від 10% до 50% [34]. Якогось затвердженого та задекларованого підходу до трансформації на даний момент не існує. По суті, кожен економіст чи бухгалтер, займаючись подібною діяльністю, згодом створює власний алгоритм.

Трансформація зобов'язань зумовлена змінами норм чинного законодавства та умов господарських договорів. Крім того, внаслідок проходження певного визначеного строку виникають окремі випадки трансформації зобов'язань. Узагальнення фактів про зміни зобов'язань створює три основні умови їх перетворення (рис 1.4).

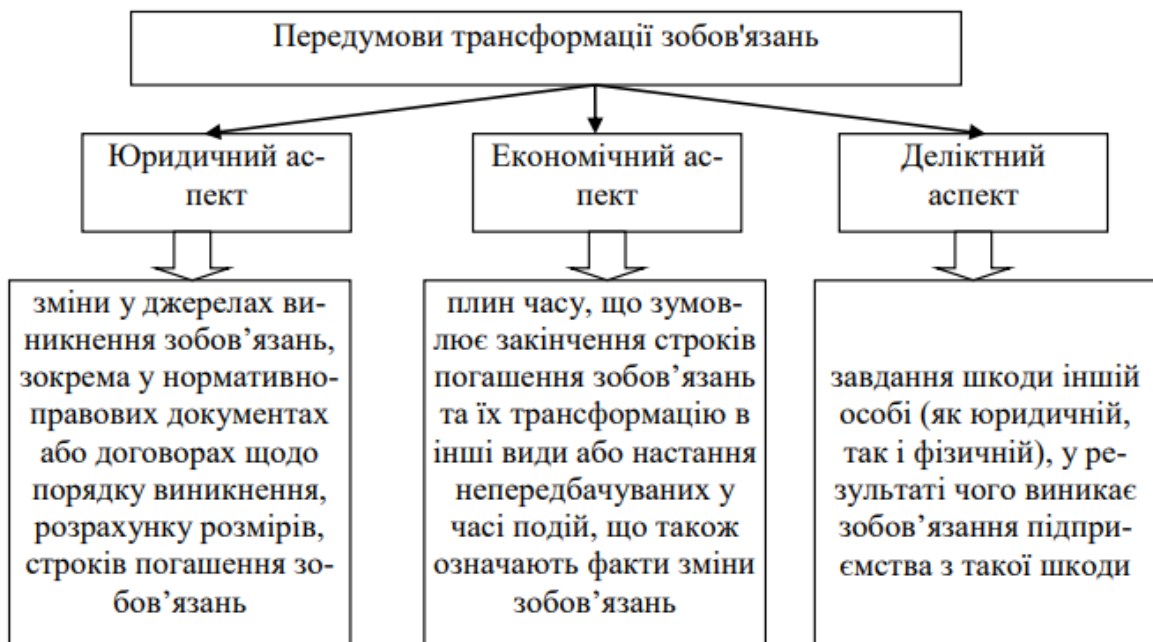

Рис 1.4. Передумови трансформації зобов'язань підприємства

Джерело: згруповано за інформацією [36]

Зазначені передумови трансформації зобов'язань регулюються Цивільним кодексом України, нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність підприємств та окремий вид зобов'язань, а також господарськими договорами.

Регулювання зобов'язань відповідно до чинного законодавства здійснюється за такими стадіями їх життєвого циклу: виникнення зобов'язань; виконання зобов'язань; припинення зобов'язань.

Особливості формування зобов'язань, мінливість зовнішніх умов функціонування підприємства зумовлюють особливості трансформації зобов'язань та їх відображення в бухгалтерському обліку.

У міжнародній практиці питанням створення номенклатури рахунків бухгалтерського обліку приділяється значна увага. Саме вони мають забезпечити отримання достовірної облікової інформації, яка уможливить ефективне управління суб'єктом господарювання. Заборгованість повинна відображатися в бухгалтерському обліку таким чином, щоб можна було отримати найбільш точну і детальну інформацію про стан зобов'язань по підприємству в цілому та за їх видами.

У Плані рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкції про його застосування, які затверджені за наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291, інформація про зобов'язання підприємства відображається на рахунках:

- класу 4 “Власний капітал та забезпечення зобов'язань”: 47 “Забезпечення майбутніх витрат і платежів” та 48 “Цільове фінансування і цільові надходження”;
- класу 5 “Довготермінові зобов'язання”;
- класу 6 “Поточні зобов'язання”.

Відповідно до плану рахунків бухгалтерського обліку виробничо-господарської діяльності об'єднань, підприємств та організацій України, який діяв до 1.01.2000 р., узагальнення зобов'язань здійснювалося за дещо іншою системою.

Порівнявши інформацію наведену у обох планах рахунків, можна зробити певні висновки про повноту відображення інформації про зобов'язання підприємства:

1. У чинному Плані рахунків зобов'язання відображаються на рахунках трьох класів (клас 4 “Власний капітал та забезпечення зобов'язань”, клас 5 “Довготермінові зобов'язання”, клас 6 “Поточні зобов'язання”), а до 1.01.2000 р. – на рахунках чотирьох класів (VI “Короткотермінові

зобов'язання, VII “Фінансові резерви і використання прибутку”, VIII “Фонди і резерви”, IX “Кредити банків і фінансування”).

2. Зараз у Плані рахунків інформація про зобов'язання поширюється на всі рівні 5 і 6 і лише на рівні 4 вона збігається з рахунками власного капіталу. З іншого боку, в раніше чинному плані рахунки обліку зобов'язань в тих же класах є паралельними до рахунків, які публікують дані про розрахунки з покупцями, замовниками, відповідальними особами, різними дебіторами, містять інформацію про використання прибутку.
3. Інформація про зобов'язання логічно згрупована в чинному Плані рахунків. Зокрема, для обліку розрахунків за іншими операціями передбачено рахунок 68 “Розрахунки за іншими операціями”, до 1.01.2000 р. така інформація відображалась на п'ятьох рахунках: 612 “Розрахунки з покупцями і замовниками по отриманих авансах і частковій оплаті”; 76 “Розрахунки з різними дебіторами і кредиторами”; 77 “Внутрішньовідомчі розрахунки по перерозподілу оборотних засобів і прибутку”; 78 “Внутрішньовідомчі розрахунки по поточних операціях”; 79 “Внутрішньогосподарські розрахунки”. Аналогічна ситуація була характерна і для інших видів зобов'язань.

Загалом можна зазначити, що у чинному Плані рахунків інформація про зобов'язання підприємств краще відображена і згрупована [4;5;37] (табл 1.2).

Таблиця 1.2.

**Відображення інформації про зобов'язання підприємства згідно
чинного Плану рахунків**

№ з/п	Ознака групування зобов'язань
1	2
1	У чинному Плані рахунків зобов'язання відображаються на рахунках трьох класів (клас 4 “Власний капітал та забезпечення зобов'язань”, клас 5 “Довготермінові зобов'язання”, клас 6 “Поточні зобов'язання”), а до 1.01.2000 р. – на рахунках чотирьох класів (VI “Короткотермінові зобов'язання, VII “Фінансові резерви і використання прибутку”, VIII “Фонди і резерви”, IX “Кредити банків і фінансування”) [38].

1	2
2	Нині у Плані рахунків інформація про зобов'язання охоплює весь 5 і 6 класи і лише в 4 класі переплітається з рахунками власного капіталу. В свою чергу, у раніше діючому Плані рахунки обліку зобов'язань перебувають в одних класах паралельно із рахунками, які розкривають дані щодо розрахунків з покупцями, замовниками, підзвітними особами, різними дебіторами, містять інформацію про використання прибутку.
3	У чинному Плані рахунків інформація про зобов'язання логічно згрупована. Зокрема, для обліку розрахунків за іншими операціями передбачено рахунок 68 “Розрахунки за іншими операціями”, до 1.01.2000 р. така інформація відображалась на п'ятих рахунках [39,40,41]: ✓ 612 “Розрахунки з покупцями і замовниками по отриманих авансах і частковій оплаті”; ✓ 76 “Розрахунки з різними дебіторами і кредиторами”; ✓ 77 “Внутрішньовідомчі розрахунки по перерозподілу оборотних засобів і прибутку”; ✓ 78 “Внутрішньовідомчі розрахунки по поточних операціях”; ✓ 79 “Внутрішньогосподарські розрахунки”. Аналогічна ситуація була характерна і для інших видів зобов'язань. Проте чинний План рахунків не є повністю досконалий, а раніше діючий – не в усьому йому поступається. З одного боку, більша кількість рахунків зобов'язань збільшувала обсяг роботи бухгалтера, а з іншого, – з Плану рахунків, що діяв до 1.01.2000 р., можна було отримати більш деталізовану інформацію щодо зобов'язань. Це, зокрема, стосується рахунка 91 “Середньотермінові кредити банків”, який у чинному Плані не передбачений.

Джерело: згруповано за інформацією [38,39,40,41]

Проте нинішня схема обліку не зовсім досконала, і навіть діюча раніше не поступається їй у всьому. З одного боку, більша кількість рахунків пасивів збільшила навантаження на бухгалтера, а з іншого боку, більш детальну інформацію про зобов'язання можна було отримати з Плану рахунків, чинного до 1 січня 2000 року.

Висновки до розділу 1

Зобов'язання є основою економіки підприємства. Впевненість однієї сторони в чесно погашеному зобов'язанні іншою стороною складає стабільні та здорові економічні відносини. Окремі особи, корпорації, уряди, банки та установи — будь-

які суб'єкти, що діють у суспільстві — повинні регулярно виконувати свої зобов'язання, інакше зазнають покарання.

Фінансові зобов'язання являють собою будь-які непогашені борги або регулярні платежі, які сторона повинна повернути. Майже будь-яка форма оплати або фінансової безпеки є фінансовим зобов'язанням. Монети, банкноти, акції та облігації — це обіцянки або зобов'язання щодо того, що суб'єкту господарювання, будь-то фізична чи юридична особа буде зараховано прийнятну вартість предмета або ви отримаєте певні права чи привілеї, тримаючи його.

Зобов'язання (у бухгалтерському обліку) — заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства (економічних вигод).

З метою бухгалтерського обліку зобов'язання поділяють на:

- поточні зобов'язання - короткотермінові зобов'язання з термінами погашення, як правило, менше одного року — рахунки кредиторів, короткотермінові позики, частина довготермінової позики, термін оплати якої настає в даному звітному періоді, податок на прибуток;

- довгострокові зобов'язання - зобов'язання з термінами погашення більше одного року після дати складання балансу, включаючи середньо- і довготермінові позики (звичайно забезпечені облігаціями) та кредити постачальників;

- непередбачені зобов'язання:

- зобов'язання, що можуть виникнути внаслідок минулих подій та існування яких буде підтверджено лише після того, як відбудеться (або не відбудеться) одна чи більше невизначених майбутніх подій, над якими суб'єкт не має повного контролю;

- теперішні зобов'язання, що виникають внаслідок минулих подій, але не визнаються, оскільки малоймовірно, що для врегулювання такого зобов'язання потрібно буде використати якісь ресурси (економічні вигоди) або ж оскільки суму зобов'язання не можна достеменно визначити;

- доходи майбутніх періодів.

Довгострокові зобов'язання – зобов'язання, які повинні бути погашені впродовж більш як дванадцять місяців або впродовж періоду більшого, ніж один операційний цикл підприємства з дати балансу, якщо такий цикл становить більш як дванадцять місяців. До довгострокових зобов'язань належать: довгострокові кредити банків; інші довгострокові фінансові зобов'язання; відстрочені податкові зобов'язання; інші довгострокові зобов'язання.

Поточні зобов'язання – зобов'язання, які будуть погашені впродовж операційного циклу підприємства або повинні бути погашені впродовж дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу.

До поточних зобов'язань належать: короткострокові кредити банків; поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями; короткострокові векселі видані; кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги; поточна заборгованість за розрахунками (з отриманих авансів, з бюджетом, з позабюджетних платежів, зі страхування, з оплати праці, з учасниками, з внутрішніх розрахунків); інші поточні зобов'язання. Поточні зобов'язання відображають у Балансі за сумою погашення.

Особливим видом зобов'язань є забезпечення, які не мають чітко визначеного терміну та суми погашення на дату балансу. Оцінку забезпечень здійснюють на основі лише попередніх розрахунків. Період нарахування забезпечень зазвичай обмежують дванадцятьма місяцями. Наприкінці року невикористані забезпечення корегують шляхом донарахування.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Організація обліку зобов'язань ТОВ «Київтерм»

Одним із основних економічних показників фінансово-майнового стану підприємства є розмір його зобов'язань.

Зобов'язання - це обов'язок або відповідальність діяти певним чином.

Основними завданнями організації обліку зобов'язань підприємства є:

- 1) чітке документальне оформлення розрахунків;
- 2) своєчасне та повне внесення даних первинного обліку до реєстрів;
- 3) правдиве відображення інформації про зобов'язання у звіті та в примітках до нього.

Етапи організації бухгалтерського обліку тісно пов'язані між собою і повністю залежать від якості первинних даних, відображених у документах.

У бухгалтерському обліку відображаються лише ті зобов'язання, які на момент визнання стали боргами.

Це означає, що зобов'язання компанії вважаються її зобов'язаннями, якщо вони:

- існують на даний момент;
- пов'язані з необхідністю майбутніх платежів з метою збереження господарських зв'язків підприємства або у відповідності із здійсненням нормальної підприємницької діяльності;
- є наслідком минулих господарських операцій або подій;
- мають визначений термін виконання, хоча точна дата може бути невідомою;
- мають бути виконані неминуче;

- прийнятті щодо суб'єктів (юридичних та фізичних осіб або їх груп), які можуть бути ідентифіковані, якщо не в момент прийняття зобов'язання, то в момент його виконання [42].

Для дослідження зобов'язань на прикладі підприємства було обрано ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КИЇВТЕРМ», місце знаходження: м. Київ, вулиця Євгена Сверстюка, будинок 17А.

Датою заснування підприємства ТОВ "Київтерм" вважають дату занесення його до Єдиного державного реєстру юридичних осіб – 13 квітня 2017 року.

Основним видом діяльності, відповідно до класифікації видів економічної діяльності, підприємства ТОВ «Київтерм» є монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування. Крім цього, підприємство здійснює допоміжні види діяльності:

- 43.21 Електромонтажні роботи
- 43.29 Інші будівельно-монтажні роботи
- 43.31 Штукатурні роботи
- 43.32 Установлення столярних виробів
- 43.33 Покриття підлоги й облицювання стін
- 43.34 Малярні роботи та скління
- 43.91 Покрівельні роботи
- 43.99 Інші спеціалізовані будівельні роботи, н.в.і.у.
- 46.13 Діяльність посередників у торгівлі деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами
- 46.73 Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням
- 46.74 Оптова торгівля залізними виробами, водопровідним і опалювальним устаткуванням і приладдям до нього
- 47.52 Роздрібна торгівля залізними виробами, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами в спеціалізованих магазинах

- 47.91 Роздрібна торгівля, що здійснюється фірмами поштового замовлення або через мережу інтернет
- 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель

Головною метою заснування підприємства є задоволення попиту покупців послуг, які прописані у Статуті та не суперечать українському законодавству, а також, безпосередньо метою здійснення підприємницької діяльності є отримання прибутку від здійснюваної діяльності.

Джерелом формування майна підприємства ТОВ «Київтерм» є загальна сума всіх внесків засновників даної компанії, що є частиною статутного капіталу. Крім цього такими джерелами виступають: прибутки від реалізації послуг покупцям; банківські позики; майно передане від благодійних організацій та в якості подарунків; інше майно, набуте підприємством у процесі здійснення його діяльності.

Розмір статутного капіталу підприємства складає 41 700 гривень.

За організаційно-правовою формою підприємство ТОВ «Київтерм» – приватне підприємство, оскільки воно є заснованим на власності фізичної особи.

В компанії працює 35 працівників, серед них: директор компанії, помічник директора, бухгалтер, фінансові аналітики, HR-менеджер, PR-менеджер, менеджери, системний адміністратор, програмісти та секретар. З моменту заснування штат співробітників зростає, на момент створення він складає 7 осіб.

Сума річного доходу компанії ТОВ «Київтерм» станом на 2021 рік становила 217 277 тисяч гривень. З огляду на це за розміром дане підприємство слід віднести до малого, оскільки кількість працівників менше 50 осіб, а сума річного доходу є менше 10 млн євро.

За формою власності – товариство з обмеженою відповідальністю, тобто майнова відповідальність партнерів не перевищує суми, яку вони внесли при створенні товариства.

На даному етапі діяльності компанії головна увага її керівників зосереджена на впровадженні нових рішень для досягнення максимальної ефективності та стабільності підприємства. Розробляються проекти для поліпшення роботи

працівників компанії. Особлива увага приділяється відбору нових співробітників, а саме була ведена нова методика співбесід та тестування для перевірки відповідних знань та вмінь. Було розроблено методики для залучення нових клієнтів, та збереження вже існуючої клієнтської бази. Також компанія працює над розширенням асортименту послуг, вводить нову систему оплати та бонусів. Зростає роль вищої керівної ланки організації, процес прийняття рішень стає більш зваженим, консервативним. Ролі уточнені таким чином, що вибуття тих чи інших членів організації не викликає серйозної небезпеки.

Загалом компанія ТОВ «Київтерм» має такі основні підрозділи: фінансовий, відділ кадрів, IT-відділ, відділ маркетингу, відділ зовнішніх зв'язків.

Основним завданням фінансового відділу є організація та підтримання на відповідному рівні фінансової діяльності компанії. В свою чергу, відділ кадрів займається підбором персоналу за відповідними якостями, контролем за роботою як нового, так і вже працюючого персоналу, а також прийняття відповідних рішень при невідповідності роботи певного співробітника.

Відділ інформаційних технологій. Метою відділу є здійснення підтримки користувачів, реєстрація заяв та інцидентів, організація розвитку і впровадження сучасних інформаційних технологій на підприємстві, а також розробка та удосконалення програм необхідних для роботи працівників.

Основними завданнями відділу маркетингу можна вважати збір і аналіз необхідної інформації для складання портрета цільової аудиторії компанії, пошук УТП, вивчення прихильності і очікувань потенційних клієнтів. Крім цього, маркетинг допомагає зрозуміти, яке місце підприємство займає серед інших компаній даної галузі.

Відділ зовнішніх зв'язків є координаційним структурним підрозділом, завданнями якого є розробка та впровадження стратегії міжнародної діяльності компанії, координація та здійснення обміну інформацією, встановлення зв'язків з іноземними компаніями, що займаються схожою діяльністю.

Отже, Товариство з обмеженою відповідальністю ТОВ «Київтерм» – це суб'єкт малого підприємництва, основною діяльністю якого є монтаж

водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування з метою отримання прибутку. Структура підприємства складається з п'яти підрозділів, а саме: фінансовий відділ, відділ кадрів, IT-відділ, відділ маркетингу та відділ зовнішніх зв'язків. Штат підприємства складається з директора, помічника директора, бухгалтера, фінансових аналітиків, HR-менеджера, PR-менеджера, менеджерів, системного адміністратора, програмістів, секретарів. Всі вони здійснюють свою діяльність відповідно до посадових обов'язків, які прописані у трудовому договорі з метою забезпечення потреб споживачів послуг, які надаються підприємством та максимізації прибутку.

Для визначення елементів облікової політики класифікація зобов'язань компанії має велике значення, а саме: спосіб погашення, час виникнення, термін погашення, можливість оцінки тощо. На практиці класифікація зобов'язань за видами в розрізі поточних зобов'язань, довгострокових зобов'язань, забезпечень, непередбачених зобов'язань та доходів майбутніх періодів, використовується найчастіше. Залежно від характеру його діяльності та діяльності, кожен бізнес визначає склад зобов'язань відповідно до їх класифікації. Отже, елементом облікової політики підприємства щодо зобов'язань можна виділити визначення переліку та складу зобов'язань відповідно до п. 6,7,11 НП(С)БО 11 [3].

Елементи облікової політики компанії щодо зобов'язань повинні включати методи оцінки зобов'язань у транзакціях із пов'язаними особами. Пов'язаними особами вважаються: підприємствами під контролем або суттєвим впливом інших людей, а також осіб, які безпосередньо чи опосередковано здійснюють контроль над бізнесом або суттєво впливають на його діяльність. Список пов'язаних осіб визначається компанією з урахуванням сутності відносин, а не тільки юридичної форма відповідно до принципу поширеності економічного характеру щодо юридичної форми.

Відповідно до НП(С)БО 23, оцінка зобов'язань у операціях пов'язаних сторін може бути здійснена за допомогою наступних методів: порівнюваної неконтрольованої ціни; ціни перепродажу; «витрати плюс»; балансової вартості [43].

Отже, основними елементами облікової політики щодо зобов'язань варто виділити: визначення переліку та складу зобов'язань, а серед них – забезпечень; використання методів оцінки зобов'язань в операціях пов'язаних сторін; програми виплати працівникам; встановлення переліку та складу відстрочених податкових зобов'язань та періодичність ведення обліку відстрочених податкових зобов'язань.

2.2. Методика обліку поточних і довготермінових зобов'язань

У процесі економічної діяльності підприємств їх економічні відносини з іншими ринковими організаціями, включаючи фізичні особи та державні органи, що призводять до зобов'язань, посилюються.

Активи відіграють важливу роль в економічній активності підприємств, особливо торгівлі, як джерело створення та фінансування. Через їх динамічний характер зобов'язання, які мають значний вплив на фінансову стабільність та платоспроможність економічних організацій, потребують ефективного управління грошовими потоками, контролю над фактичним станом розрахунків. Це можливо на основі надійної, високоякісної та відповідної інформації про заборгованість, створеної в системі бухгалтерського обліку. Чітка організація та методи бухгалтерського обліку дозволяють отримати об'єктивну інформацію для аналізу та контролю зобов'язань, ефективність якої сприяє ефективному створенню, підготовці та прийнятті управлінських рішень щодо діяльності компанії та підтримання їх фінансової стабільності та платоспроможності на високому рівні.

Залежно від строку погашення реальні зобов'язання поділяються на поточні та довгострокові.

Поточні зобов'язання – зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу. Відповідно до НП(С)БО 11 поточні зобов'язання включають в себе 6 видів зобов'язань (рис 2.1)

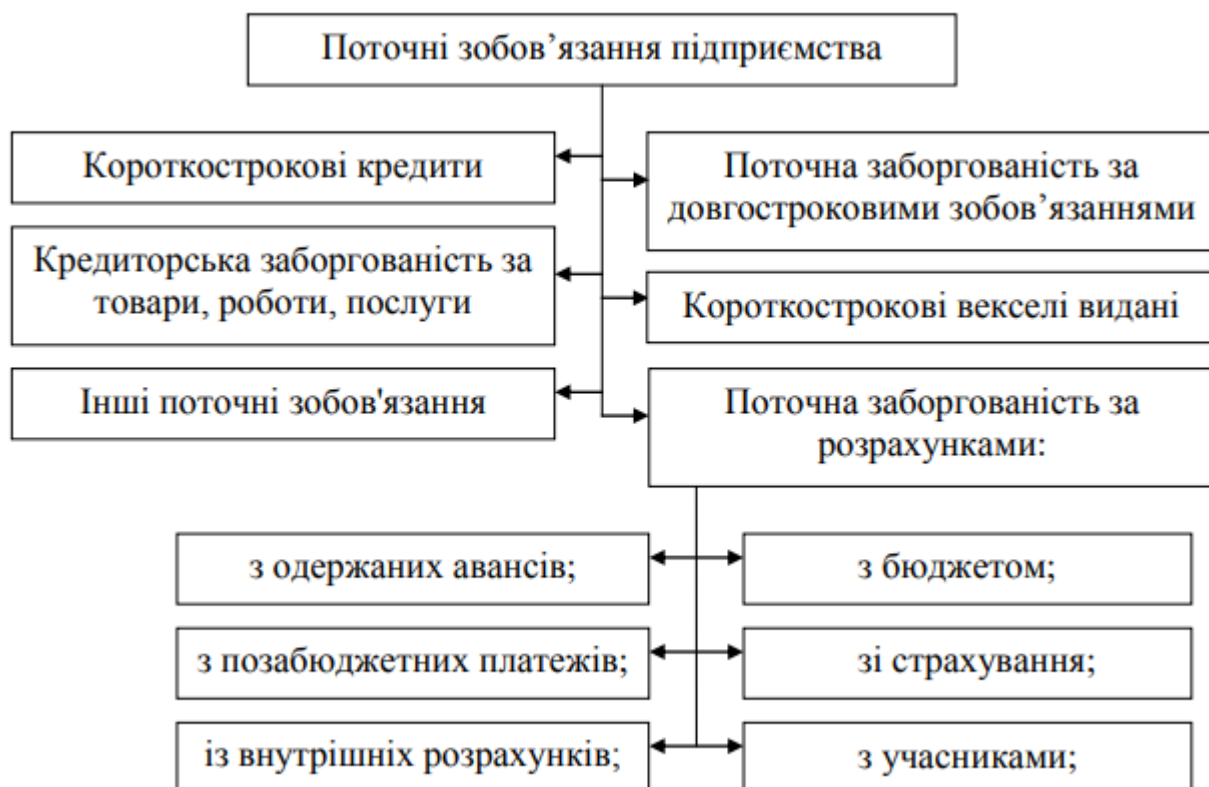

Рис. 2.1. Класифікація поточних зобов'язань згідно НП(С)БО 11

Джерело: згруповано за інформацією [3]

Синтетичний облік довгострокових зобов'язань ведуть на рахунках 6 класу, а саме: 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69.

На окремих субрахунках синтетичних рахунків 63, 64, 65, 68 сальдо на кінець місяця може бути не лише кредитовим, але й дебетовим. Такі показники не згортаються, а сальдо синтетичного рахунку визначається розгорнуто за дебетом і кредитом як сума відповідного сальдо на субрахунках.

Наприклад, відображення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками відбувається за рахунком 63. Він призначений для обліку поточних зобов'язань з розрахунків з постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, а також виконаними роботами та наданими послугами.

Таблиця 2.1.

Кореспонденція рахунків з обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1.	Відображено надходження на підприємство від постачальника ТМЦ	20, 21, 22, 25, 28	63
2.	Віднесено на витрати виробництва вартість робіт, що були виконані підрядником	23	63
3.	Проведена оплата постачальникам та підрядникам за поставлені товари, виконані роботи та надані послуги	63	30,31
4.	Проведено розрахуни з постачальником за рахунок позики банку	63	50,60

Джерело: згруповано за інформацією [2,3]

Довгострокові зобов'язання – це зобов'язання підприємства, які не підлягають оплаті протягом наступних дванадцяти місяців. Ця інформація повідомляється окремо, щоб інвестори, кредитори та позикодавці могли краще зрозуміти зобов'язання, які взяв на себе бізнес [44]. Ці зобов'язання зазвичай є певною формою боргу; якщо так, то умови боргових угод зазвичай включаються до розкриття інформації, що супроводжує фінансову звітність. До цієї класифікації також можуть бути включені відстрочені податкові зобов'язання, відстрочена компенсація та пенсійні зобов'язання.

Згідно Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання" до них відносяться: 1) довгострокові кредити банків; 2) інші довгострокові фінансові зобов'язання; 3) відстрочені податкові зобов'язання; 4) інші довгострокові зобов'язання (рис. 2.2).

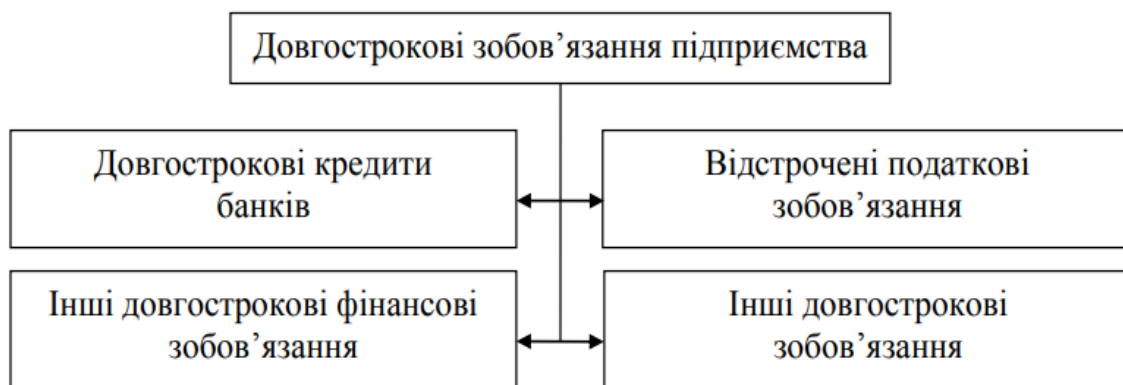

Рис. 2.2. Класифікація довгострокових зобов'язань згідно НП(С)БО 11

Джерело: згруповано за інформацією [3]

Синтетичний облік довгострокових зобов'язань ведуть на рахунках 5 класу, а саме: 50, 51, 52, 53, 54, 55.

Аналітичний облік здійснюють відповідно: за кожним кредитором та видам залучених коштів; за позикодавцями в розрізі кожної позики окремо та строками погашення позик; за видами активів або зобов'язань, між оцінками яких для відображення в балансі та цілей оподаткування виникла різниця; за кожним виданим векселем; за кожним орендодавцем та об'єктом орендованих необоротних активів; за видами та термінами погашення облігацій.

Відображення в облікових регістрах та звітності відбувається :

- 1) в облікових регістрах: Журнал 2, Журнал 3, Відомість 3.4;
- 2) у фінансовій звітності: Баланс (звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід), Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал, Примітки до фінансової звітності.

Відображення господарських операцій при отриманні довгострокових позик банку наводиться у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Відображення в обліку операцій з обліку довгострокових кредитів

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1.	Придбанно понад 25 % статутного капіталу (загальної кількості капіталу) як об'єкта інвестування	14	501, 502, 505, 506
2.	Отриманно довгострокові позики підприємства в готівковій формі	30	501, 502, 505, 506
3.	Отримано довгострокові позики підприємства в безготівковій формі	31	501, 502, 505, 506
4.	Викуплено частину акцій підприємства власної емісії для анулювання або перепродажу	45	501, 502, 505, 506
5.	Переведенно поточну частину заборгованості підприємства з позик у довгострокову	611-612	501, 502, 505, 506
6.	Погашенно довгострокові позики грошовими коштами	50	30
7.	Погашенно довгострокові позики у безготівковій формі	50	31
8.	Отриманно інший дохід внаслідок погашення довгострокових позик	50	74

Джерело: згруповано за інформацією [2,3]

Довгострокові зобов'язання є корисним інструментом для управлінського аналізу при застосуванні фінансових показників. Поточну частину довгострокової заборгованості відокремлюють, оскільки її необхідно покрити ліквідними активами, такими як готівка. Довгостроковий борг може бути покритий різними видами діяльності, такими як основний чистий прибуток компанії, дохід від майбутніх інвестицій або грошові кошти від нових боргових угод.

Коефіцієнти заборгованості (наприклад, коефіцієнти платоспроможності) порівнюють зобов'язання з активами. Коефіцієнти можуть бути змінені для порівняння лише загальних активів із довгостроковими зобов'язаннями. Це співвідношення називається довгостроковим боргом до активів. Порівняння довгострокового боргу із загальним власним капіталом дає змогу зрозуміти структуру фінансування компанії та її фінансовий леверидж. Довгостроковий борг

порівняно з поточними зобов'язаннями також дає уявлення про структуру боргу організації.

Баланс представляє активи, зобов'язання та власний капітал компанії на певну дату в часі. Активи компанії вказані на першому місці, зобов'язання – на другому, а власний капітал – на третьому. Довгострокові зобов'язання наводяться після поточних зобов'язань у розділі пасивів [45].

Існує кілька різних методів, які можна використовувати для розрахунку довгострокових зобов'язань. Найпоширенішим методом є метод дисконтованих грошових потоків, який враховує очікувані грошові потоки та дисконтує їх за допомогою ставки дисконту. Цей метод дає точнішу оцінку теперішньої вартості зобов'язань. Іншим поширеним методом є метод амортизації облігацій, який розраховує зобов'язання на основі запланованих платежів і процентної ставки облігацій. Цей метод частіше використовується для облігацій, ніж для інших видів довгострокових зобов'язань.

Довгострокове зобов'язання - це борг або інше фінансове зобов'язання, яке компанія очікує погасити протягом періоду більше одного року. Короткострокові зобов'язання - це борги або інші зобов'язання, які компанія очікує погасити протягом одного року [46]. Деякі поширені короткострокові зобов'язання включають кредиторську заборгованість, нараховані витрати та короткострокові позики.

Отже, довгострокове зобов'язання - це борг або інше фінансове зобов'язання, яке компанія очікує виплатити протягом періоду більше одного року. Типовими прикладами довгострокових зобов'язань є облігації, іпотечні кредити та інші позики. Ці зобов'язання часто можуть коштувати дорого, і вони можуть серйозно вплинути на фінансовий стан компанії, якщо їх не погасити вчасно. Для того, щоб забезпечити виконання своїх довгострокових зобов'язань, компаніям часто потрібно підтримувати здоровий грошовий потік і надійний кредитний рейтинг.

Мета фінансового моделювання полягає в тому, щоб допомогти власникам і менеджерам бізнесу приймати більш обґрунтовані рішення щодо майбутнього свого бізнесу. Для цього важливо мати чітке уявлення про довгострокові

зобов'язання бізнесу. Ці зобов'язання можуть мати значний вплив на майбутнє бізнесу, тому важливо їх розуміти та планувати. Довгострокові зобов'язання можуть включати такі речі, як пенсійні зобов'язання, довгостроковий борг та інші зобов'язання, взяті бізнесом. Розуміючи ці зобов'язання, власники бізнесу можуть краще планувати майбутнє та переконатися, що вони здатні виконувати свої зобов'язання.

Довгострокові зобов'язання ТОВ «Київтерм» протягом аналізованого періоду відсутні, це можна пояснити тим, що підприємство залучаючи кошти від кредиторів спроможне погасити свої зобов'язання протягом звітного періоду.

В свою чергу, це дає можливість визначити ТОВ «Київтерм», як підприємство, що ефективно розпоряджається власними коштами, та немає потреби в отриманні довгострокових позикових коштів.

Для розвитку бізнесу компанії було б доцільно запозичити грошові кошти, як довгострокові зобов'язання, які використати на розширення та оновлення устаткування. Таке запозичення буде доцільним, оскільки в разі непередбачених обставин компанія матиме змогу покрити ці зобов'язання за рахунок власних коштів.

Саме довгострокові зобов'язання для даного підприємства будуть доцільними, оскільки матимуть менше навантаження, та їх погашення можна буде здійснити в момент отримання вигід від їх використання в операційній, господарській чи інвестиційній діяльності.

2.3. Облік забезпечень і доходів майбутніх періодів, потенційних зобов'язань

Сучасні умови господарювання вимагають підвищення ефективності управління витратами і доходами, які в майбутніх звітних періодах формуватимуть фінансові результати діяльності підприємств. Для здійснення управління на високому рівні постає питання методичного, організаційного й інформаційного

забезпечення, що, як відомо, є прерогативою системи бухгалтерського обліку, аналізу та контролю.

Згідно Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання" забезпечення – це зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу.

Забезпечення для відшкодування витрат розмежовують на: виплату відпусток працівникам; додаткове пенсійне забезпечення; виконання гарантійних зобов'язань; реструктуризацію; виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів.

Синтетичний облік забезпечень здійснюється на відповідних рахунках, а саме: 47 "Забезпечення майбутніх витрат і платежів", 48 "Цільове фінансування і цільові надходження", 49 "Страхові резерви" з відповідними субрахунками.

В свою чергу, аналітичний облік облік здійснюється по рахунку 47 "Забезпечення майбутніх витрат і платежів" – за видами забезпечень майбутніх витрат і платежів, напрямками формування й використання, 48 "Цільове фінансування і цільові надходження" – за призначенням та джерелами цільового фінансування і цільових надходжень, 49 "Страхові резерви" – за видами страхових резервів.

Забезпечення створюється, коли в результаті минулих подій виникає зобов'язання, погашення якого, ймовірно, призведе до зменшення ресурсів, що втілюють економічні вигоди, і його величина може бути визначена розрахунковим шляхом. Можливе створення забезпечення для покриття наступних (майбутніх) витрат на:

- виконання гарантійних зобов'язань;
- виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів;
- виплату відпусток працівникам;
- додаткове пенсійне забезпечення;
- реструктуризацію.

Доходи майбутніх періодів – це надходження грошових коштів та інших активів, що одержані в звітному періоді, але відносяться до майбутніх періодів (орендна плата, комунальні послуги та ін.)

Зокрема, до доходів майбутніх періодів відносять:

- для підприємств зв'язку – абонентну плату за користування засобами зв'язку;
- передплату на газети, журнали, періодичні та довідкові видання;
- авансові платежі за здані в оренду основні засоби й інші необоротні активи.

Облік доходів майбутніх періодів ведеться на рахунку 69 "Доходи майбутніх періодів".

Кореспонденцію відображення в обліку доходів майбутніх періодів наведено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3.

Кореспонденція рахунків з обліку доходів майбутніх періодів

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1.	Отримано за орендну плату за наступний місяць грошовим коштами	30	69
2.	Одержано авансові платежі за аренду на поточний рахунок	31	69
3.	Відображено різницю між номінальною вартістю векселя та сумою заборгованості підприємства, що має бути ним погашена	34	69
4.	Включено дебіторську заборгованість до доходів майбутніх періодів	37	69
5.	Відображено списання доходів майбутніх періодів	69	30, 31
6.	Визнано доходами звітного періоду доходи, віднесені до майбутніх періодів	69	74

Джерело: згруповано за інформацією [2,3]

Досліджуючи значення та практичне застосування понять "витрати майбутніх періодів" та "доходи майбутніх періодів" більшість з дослідників стикається з проблемою нечіткого визначення даних понять, що в свою чергу приводить до неоднозначного ставлення з боку користувачів даної інформації.

В свою чергу використання законодавчих норм також не надає повної інформації, оскільки дані норми містять загальну інформацію щодо визначення даних понять, а отже не відображають особливостей і специфіку діяльності окремих суб'єктів господарювання та не враховують всіх можливих варіантів щодо відображення в обліку операцій пов'язаних з витратами та доходами майбутніх періодів.

Загалом всі питання та невизначеності щодо даного питання можна охарактеризувати наступним чином [47]:

1. Сьогодні одним з найбільш гострих питань в даній сфері можна назвати питання щодо складових частин витрат і доходів майбутніх періодів. Вітчизняні та іноземні науковці продовжують дискутувати з приводу складу цих двох статей, наприклад, К. В. Терещенко в своїх працях зазначає, що питання обліку доходів та витрат майбутніх періодів має містити наступні дослідження: «дослідження сутності категорій доходів і витрат майбутніх періодів в історичній ретроспективі, камеральній та патримоніальній бухгалтерії, а також їх місця в статичній і динамічній теоріях фінансової звітності». Тобто розглядати такі поняття слід з врахуванням не лише фактичних даних, а і з використанням повної історичної та практичної участі понять в діяльності бізнесу. Але на справі, аналізуючи всі дані, які пропонуються для обліку забезпечень і доходів майбутніх періодів можна побачити лише відсутність чітко прописаного на законодавчому рівні рекомендацій для застосування понять на практиці. Тому і виникає розбіжність у використанні даних статей підприємствами, тому що кожна компанія, відповідно до економічної доцільності може самостійно вирішувати, які витрати включати до складу витрат майбутніх періодів, а доходи – до складу доходів майбутніх періодів. На сьогодні цей розподіл відбувається саме за рахунок виду економічної діяльності суб'єкта господарювання та доцільності виділення таких витрат і доходів.

Досліджуючи проблемні аспекти обліку забезпечень і доходів майбутніх періодів можна зазначити, що деякі закордонні дослідники вважають, що при визначенні до якого розділу балансу віднести витрати майбутніх періодів можна віднести до: активів, пасивів чи одночасно як до активу, так і до пасиву.

Однак якщо аналізувати дане питання в розрізі застосування на практиці таких способів, то тут виникає протиріччя, оскільки не завжди доцільно віднести витрати майбутніх періодів у активи. Багато вітчизняних науковців до складу витрат майбутніх періодів відносять дебіторську заборгованість у вигляді сплачених наперед грошових коштів. Така позиція не відповідає економічній суті витрат майбутніх періодів. Оскільки такі платежі слід розглядати як витрати майбутніх періодів у вигляді рівномірного розподілу в разі якщо вже не можливо повернути їх назад.

2. Наступним аспектом є не визначено умов та способів віднесення (списання) витрат і доходів у наступні періоди за звітний період. Згідно з висновками, підприємства або самотійно встановлюють умови та спосіб списання витрат і доходів у майбутніх періодах, або взагалі чітко не прописані в обліковій політиці. При цьому при розподілі доходів у майбутніх періодах використовується метод рівного списання. Метод розподілу витрат на майбутні періоди з використанням прямолінійного методу та методу стандартної (розрахункової) ставки повинен також включати наступне: для того щоб не відбулося завищення собівартості за звітний період, а відповідно і до необґрунтованих фінансових результатів для підприємства слід проаналізувати наскільки доцільно та раціонально буде використовувати метод прискореного списання з використанням прискореної норми амортизації. З цією метою необхідно формувати окремий документ, в якому вказувати обґрунтовані терміни та методи їх списання.

3. Якщо розглядати дане питання в розрізі законодавства, то можна зробити висновок, що ведення аналітичного обліку витрат майбутніх періодів відбувається лише за видами. Основне призначення рахунку, що використовується для обліку витрат майбутніх періодів повинен ґрунтуватися на веденні обліку за статтями витрат, тобто для накопичення і формування понесених витрат, а за окремими складовими виконувати функцію тимчасового "зберігання" в розрізі окремих видів витрат майбутніх періодів. Це доцільно враховувати, оскільки є вірогідність зниження цінності отриманої інформації через відсутність чіткої систематизації окремих складових витрат майбутніх періодів.

4. Досить часто підприємства стикаються з низкою проблем, які не дозволяють правильно оцінити ведення обліку витрат і доходів майбутніх періодів. Зазвичай це можна пов'язати з наступними категоріями впливу:

- відсутність досконалого документального оформлення операцій;
- використання документів, що не в достатній мірі відповідають вимогам, які висуваються до економічної інформації;
- використання єдиної системи облікових регістрів (фінансового й управлінського обліку);
- відображення доходів майбутніх періодів у складі авансів одержаних;
- розосередженість витрат майбутніх періодів: частина витрат нівелюється з витратами на основне виробництво та на поточне забезпечення виробництва продукції, частина витрат обліковується у складі дебіторської заборгованості або інших витрат операційної діяльності.

Це, у свою чергу, сприяє не правильному визначенню фінансового результату звітного періоду та прийняттю неефективних управлінських рішень. Побудова системи обліку як функції управління не відповідає сформованій організаційній структурі суб'єктів господарювання і не забезпечує покладених на неї завдань накопичення, відображення та списання витрат і доходів майбутніх періодів.

5. Витрати і доходи майбутніх періодів відображаються в балансі окремими розділами в складі однієї статті, тобто чинна нормативна база не передбачає розмежування таких витрат і доходів за ознакою часу їх списання на довгострокові та поточні, що, на нашу думку, є не коректним. Адже, це негативно впливає на порядок їх відображення на рахунках бухгалтерського обліку і, таким чином, створює передумови для викривлення інформації про майновий стан і структуру зобов'язань у фінансовій звітності підприємства.

Якщо аналізувати проблематику, що виникає в ході фінансового аналізу, то тут можна провести паралель з проблемою визначення єдиної класифікації витрат та доходів майбутніх періодів при групуванні активів за ступенем

ліквідності, а пасивів – за терміном погашення зобов'язань, які зазвичай не розділюють на довгострокові та поточні. Відсутність такого поділу зменшує можливість проведення достовірної оцінки фінансового стану компанії.

На нашу думку, витрати й доходи майбутніх періодів різняться як за економічним змістом господарських операцій, так і за строками їх визнання у витратах та доходах звітного періоду, тобто вони можуть бути як поточні, так і довгострокові, а тому доцільно відображати витрати майбутніх періодів у складі необоротних та оборотних активів, доходи – в складі довгострокових і поточних зобов'язань.

6. Спостерігається недооцінення значення аналізу витрат і доходів майбутніх періодів у практичній діяльності підприємств. Переважно його проводять у частині порівняння за два суміжні роки динаміки витрат і доходів майбутніх періодів та їх питомої ваги у структурі валюти балансу. З поля зору упускається вимір величини впливу факторів, які впливають на величину досліджуваних витрат і доходів, залежність величини собівартості та доходів звітного періоду від обрання тих чи інших методів розподілу. Якщо аналізувати даний аспект в розрізі ТОВ «Київтерм», то тут найбільша увага зосереджена на аналізі часткових складових, зокрема витрат і доходів майбутніх періодів, повна інформація про які відображається у регістрах аналітичного обліку. Виходячи з цього, постає необхідність удосконалення методики аналізу для проведення усестороннього дослідження витрат і доходів майбутніх періодів та реального відображення показників діяльності.

7. Сучасний стан контролю витрат і доходів майбутніх періодів ТОВ «Київтерм» відзначається відсутністю рекомендацій щодо методичних та організаційних аспектів його здійснення. Також дослідження показує, що ігнорується і процес здійснення внутрішньогосподарського контролю, що сприяє неефективному управлінню.

Дослідивши всі наявні проблемні аспекти обліку витрат та доходів майбутніх періодів можна зробити висновок, що менеджмент ТОВ «Київтерм» на поточному етапі діяльності при облік, аналіз та контролі витрат і доходів майбутніх

періодів не враховують вимоги, котрі висуваються системою управління до них. Недосконалість організації та методики обліку, аналізу і контролю цих об'єктів спричиняє втрату частини інформації, змісту та призначення, викривлення суті, зниження достовірності, унеможливлення дослідження й управління. Тому, науково обґрунтовані рішення цих проблем є передумовою для покращення стану обліку, аналізу та контролю витрат і доходів майбутніх періодів, запровадження яких на підприємствах суттєво підвищить ефективність управління.

2.4. Відображення зобов'язань у фінансовій звітності підприємства

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку і відображення у фінансовій звітності зобов'язань підприємства визначає НП(С)БО 11 «Зобов'язання».

Для правильної організації бухгалтерського обліку зобов'язань важливим аспектом є момент їх виникнення. Зобов'язання відображається в обліку лише тоді, коли за ним виникає заборгованість. Це правило застосувати набагато важче, ніж здається, оскільки відповідно до ст. 11 Цивільного кодексу України укладення договору є вже підставою виникнення зобов'язання. Тому бухгалтерам-практикам важливо уявити, коли виникає юридичне зобов'язання, а коли настає момент відображення цього зобов'язання на рахунках бухгалтерського обліку. Наприклад, у момент підписання договору на поставку матеріальних цінностей у підприємства виникає юридичне зобов'язання, яке не відображається у балансі даного суб'єкта господарювання. І лише тоді, коли підприємству будуть передані права на такі матеріальні цінності, дане зобов'язання буде зареєстроване у бухгалтерському обліку. У випадку, якщо умови даного договору не виконані, на підприємство можуть бути накладені штрафні санкції, заборгованість за якими буде відображатись на рахунках бухгалтерського обліку.

Відповідно до НП(С)БО 11 зобов'язання визнається і відображається в бухгалтерському обліку, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує

ймовірність зменшення економічних вигід у майбутньому внаслідок його погашення. Враховуючи вищенаведене, а також виходячи з трактування терміну «зобов'язання» в обліковій системі, можна конкретизувати умови визнання заборгованості зобов'язанням, а саме [3]:

- 1) ідентифіковано суб'єкти заборгованості;
- 2) визнана підприємством, на яке покладено обов'язок її погасити, і водночас сформовано в інших суб'єктів обґрунтоване сподівання, що підприємство виконає свої зобов'язання;
- 3) її погашення спричинить вибуття з підприємства ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди;
- 4) її оцінка достовірно визначена;
- 5) існує реально на даний час;
- 6) виникає як результат минулих подій;
- 7) буде неминуче погашена;
- 8) має визначений термін виконання.

Значна частина заборгованості виникає на підставі попередньо укладених договорів чи у відповідності з законодавчими та нормативними актами й її не важко зарахувати до складу зобов'язань на основі відповідності вищенаведеним критеріям визнання. Наприклад, придбання у відповідності до договору купівлі-продажу у постачальників будівельних матеріалів призведе до утворення кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги; нарахування податку на додану вартість відповідно до Податкового кодексу України від 2.12.2010 р. № 2755-VI призведе до утворення поточного зобов'язання за розрахунками з бюджетом; видача підприємством векселя у відповідності до Закону України «Про обіг векселів в Україні» від 5.04.2001 р. № 2374-III призведе до утворення зобов'язань за векселями виданими і т. д.

Вищенаведені види зобов'язань будуть відображатися на рахунках бухгалтерського обліку та у балансі у складі поточних або довготермінових зобов'язань в залежності від терміну їх погашення. Проте в НП(С)БО 11 «Зобов'язання» виділено й ряд інших видів зобов'язань, які, на нашу думку, не в

повній мірі можна визнати як такі, а саме: забезпечення та доходи майбутніх періодів.

Відповідно до НП(С)БО 11 «Зобов'язання» забезпечення – зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу.

Враховуючи практику пострадянських країн, забезпечення, з одного боку, тяжіють до власного капіталу, а з іншого, – до зобов'язань [3-5]. Хоча у вітчизняному НП(С)БО 11 «Зобов'язання» забезпечення визначено як окремий вид зобов'язань, автори Плану рахунків все-таки помістили забезпечення в один розділ з власним капіталом, наголошуючи на певній їх спорідненості.

Для з'ясування суті забезпечень та доцільності їх зарахування до складу зобов'язань, виокремимо, базуючись на НП(С)БО 1 та НП(С)БО 11, характерні для них ознаки (рис. 2.3).

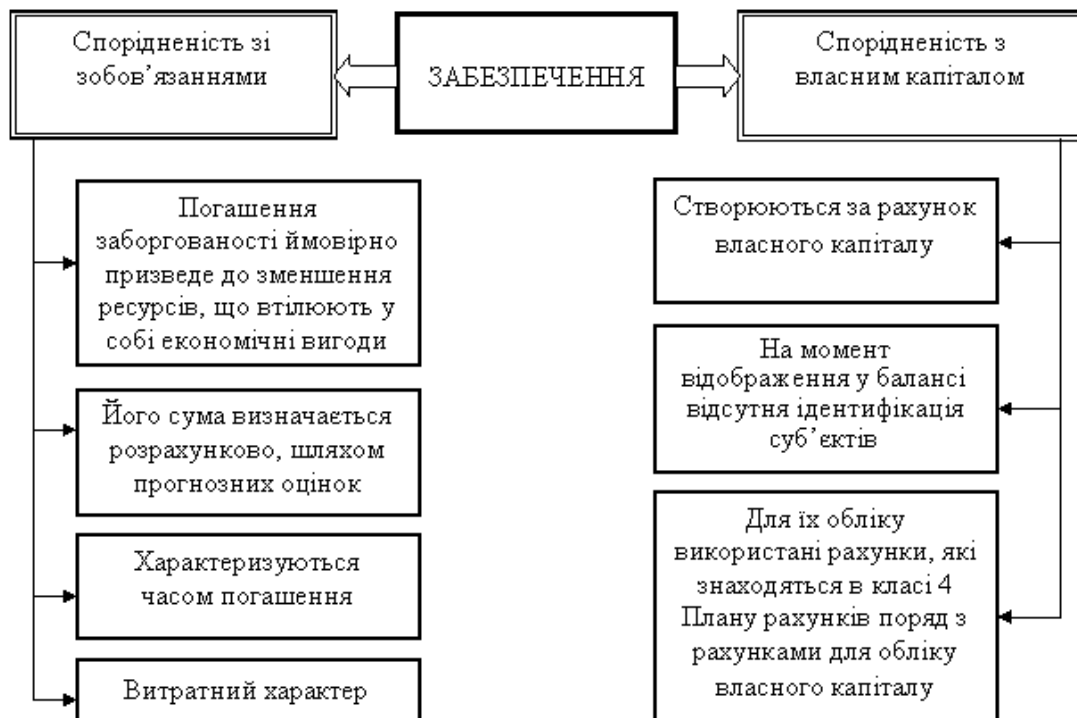

Рис. 2.3. Характеристика забезпечень майбутніх витрат і платежів

Джерело: згруповано за інформацією [44, 48-54].

На основі рис. 2.3 можна зробити висновок, що забезпечення мають споріднені характеристики як із зобов'язаннями, так і з власним капіталом, що, на

нашу думку, і зумовлює неоднозначність їхнього розміщення у пасиві балансу підприємств різних країн.

В.С. Терещенко до основних ознак забезпечень відносить: резервну природу, створення за рахунок власних джерел фінансування і цільовий характер використання. У зв'язку з цим вона пропонує назвати такий специфічний вид зобов'язань підприємства передбачуваним зобов'язанням, що дозволить не змішувати поняття «зобов'язання» як причину із поняттям «забезпечення майбутніх витрат і платежів» як його можливим наслідком.

Якщо розглянути запропоновані нами критерії визнання зобов'язань, то зрозуміло, що забезпечення деяким з них не відповідають. Так, зокрема, заборгованості як такої на момент створення забезпечення не існує. Ставиться під сумнів також неминучість погашення створених забезпечень, оскільки розрахунково визначена їх сума може відрізнитися від фактичної величини витрат, для відшкодування яких вони створювалися. Основною невідповідністю забезпечень критеріям визнання зобов'язань є відсутність ідентифікації суб'єктів. У зв'язку з цим чітко відносити забезпечення до складу зобов'язань не можна, а доцільно їх виокремлювати в окрему групу пасивів, які лише прирівнюються до зобов'язань. Такий підхід дозволить користувачам фінансової звітності отримувати достовірні дані про власний і залучений капітал підприємства та обґрунтовано визначати на основі такої інформації фінансову стійкість суб'єктів господарювання.

Як уже зазначалось, у НП(С)БО 11 «Зобов'язання» одним із видів зобов'язань виокремлено доходи майбутніх періодів. За особливостями їхнього обліку можна простежити дію принципу нарахування та відповідності доходів і витрат. Доходи майбутніх періодів виникають у результаті одержання доходів у звітному періоді, однак вони підлягатимуть зарахуванню до їх складу в наступних звітних періодах, оскільки не забезпечені відповідними витратами.

Головною проблемою, яка стосується доходів майбутніх періодів, є неузгодженість між науковцями, бухгалтерами-практиками щодо питання їх суті та структури. Статті, які входять до складу доходів майбутніх періодів, періодично

змінюються і доповнюються, тому інколи складно зрозуміти, до якого виду пасивів вони належать.

Доходи майбутніх періодів в обліку зарубіжних країн, як правило, відображають як складову зобов'язань. Проте, на нашу думку, такі доходи не відповідають критеріям їх визнання. По-перше, відсутня ідентифікація суб'єктів, по-друге, не вимагається вибуття ресурсів, що втілюють у собі економічні вигоди, що є критеріями для того, щоб зобов'язання було визнане.

Інша позиція була визначена законодавчими органами України до 1.01.2000 р. Доходи майбутніх періодів відображались у складі власних і прирівняних до них коштів. Можливість такого відображення доходів майбутніх періодів припускає і американський науковець Л.А. Бернстайн: «Цілком очевидно, що характерною рисою таких статей є зобов'язання, хоча, як у випадку авансових платежів і роялті, вони можуть при виконанні визначених умов внести свій вклад у дохід компанії».

На нашу думку, якщо врахувати, що доходи майбутніх періодів становитимуть, рано чи пізно, частину доходу підприємства, то їх можна прирівняти до власного капіталу. У Плані рахунків їх слід відображати як один із видів доходів у класі 7 «Доходи і результати діяльності».

Окремі труднощі з відображення в обліку доходів майбутніх періодів можуть виникати через подібність останніх до отриманих авансів. Проте вони мають окремі принципові розбіжності, врахування яких дасть змогу уникнути змішування доходів майбутніх періодів і авансів.

В підприємств, у процесі їх господарської діяльності, можуть виникати два типи зобов'язань: зобов'язання, які відображаються у балансі, і зобов'язання, реальність яких буде підтверджена лише в майбутньому, тому вони на даний час у балансі не розкриватимуться. Другий тип зобов'язань називають потенційними, оскільки для них характерні невизначеність щодо дати погашення, невідома точна сума заборгованості тощо. У зарубіжних країнах потенційні зобов'язання називають умовними. Також використовують термін «непередбачені зобов'язання», що більш характерно й для вітчизняного практика.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про непередбачені зобов'язання визначено в НП(С)БО 11 «Зобов'язання», відповідно до якого непередбачені зобов'язання – це:

1) зобов'язання, що може виникнути внаслідок минулих подій та існування якого буде підтверджено лише тоді, коли відбудеться або не відбудеться одна чи більше невизначених майбутніх подій, над якими підприємство не має повного контролю; або

2) теперішнє зобов'язання, що виникає внаслідок минулих подій, але не визнається, оскільки малоймовірно, що для врегулювання зобов'язання потрібно буде використати ресурси, які втілюють у собі економічні вигоди, або оскільки суму зобов'язання не можна достовірно визначити.

Непередбачені зобов'язання, незважаючи на свою умовність, становлять одну з важливих категорій бухгалтерського обліку й аналізу, оскільки впливають на подальший розвиток підприємства. Інформація про такий вид зобов'язання необхідна не лише управлінському персоналу підприємства, а й інвесторам, кредиторам і власникам.

Разом з тим, підприємства на практиці рідко відображають дані про непередбачені зобов'язання у фінансовій звітності, що є суттєвим недоліком і викривляє інформацію про фінансовий стан суб'єктів господарювання. Небажанню підприємств надавати таку інформацію слугують певні суб'єктивні та об'єктивні причини:

- по-перше, у вітчизняному законодавстві непередбаченим зобов'язанням приділяється мало уваги, внаслідок чого складається думка про їхню незначущість;

- по-друге, рішення про те, чи є необхідність у відображенні непередбаченого зобов'язання, залежить від багатьох факторів, а також і від суб'єктивних думок, що зумовлює значні суперечності.

Інший підхід у розвинутих зарубіжних країнах, які не лише достатньо приділяють уваги непередбаченим зобов'язанням, а й в окремих випадках дозволяють їх відображення у балансі. Таке відображення зобов'язань у фінансовій

звітності в Україні на сучасному етапі економічного розвитку застосувати складно, оскільки це потребує досконалої судової та правової системи.

У вітчизняному законодавстві непередбачені зобов'язання визнаються у разі, коли зобов'язання виникають унаслідок минулих подій, проте потребують ще підтвердження або не повною мірою виконуються критерії їх визнання (рис. 2.4).

Відображаються непередбачені зобов'язання на позабалансових рахунках та в Примітках до річної фінансової звітності, однак для цього можливий термін погашення такого зобов'язання має бути не надто віддаленим, а величина – суттєва, інакше виникатиме питання про доцільність відображення такого непередбаченого зобов'язання у бухгалтерському обліку.

Рис. 2.4. Сфера визнання непередбачених зобов'язань

Джерело: згруповано за інформацією [44, 48-54].

Підприємство має на кожну дату складання фінансової звітності переглядати свої непередбачені зобов'язання, визначаючи, при цьому, ступінь імовірності

відпливу ресурсів, що втілюють економічні вигоди, з метою їхнього погашення. Якщо в деякий момент стане відомо, що така ймовірність є надто низькою, то суму непередбачених зобов'язань слід вилучити із позабалансового субрахунка 042 «Непередбачені зобов'язання» і з Приміток до річної фінансової звітності. Вилучається з останніх і та сума потенційних зобов'язань, які перетворились на реальні й почали відповідати критеріям визнання зобов'язань (рис 2.5).

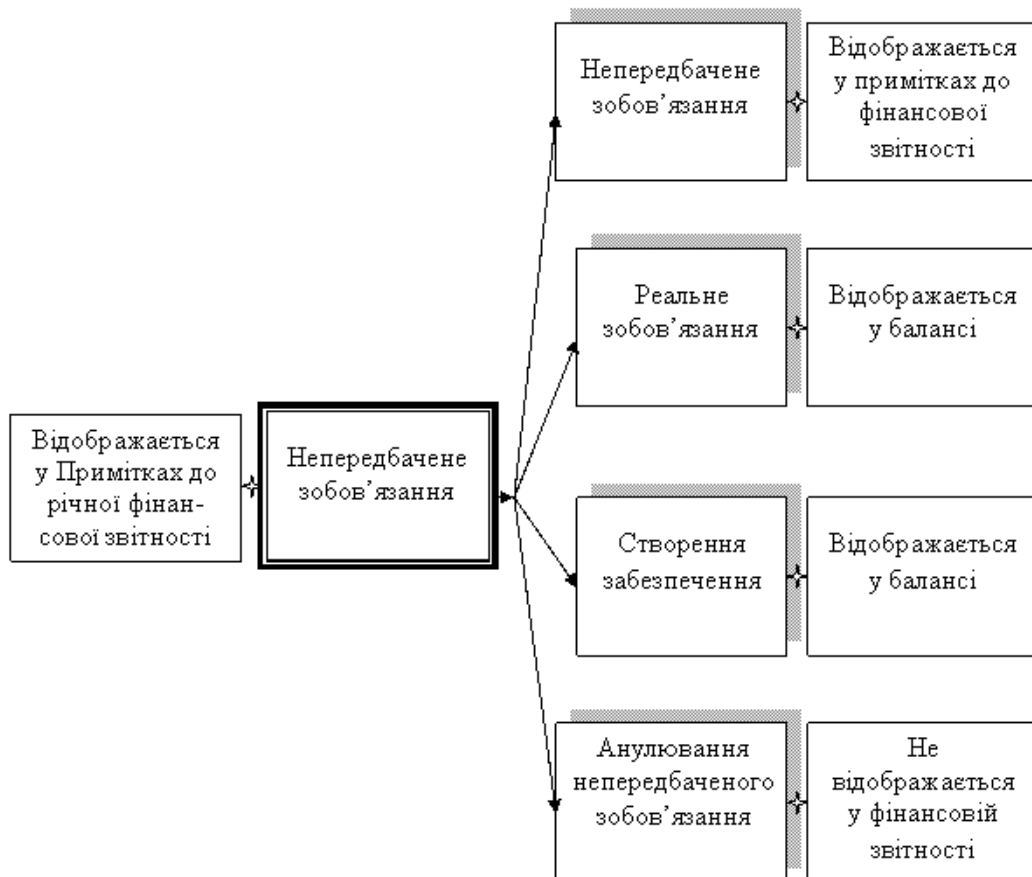

Рис. 2.5. Відображення непередбачуваних зобов'язань у Примітках

Джерело: згруповано за інформацією [44, 48-54].

Можлива також ситуація, за якої ймовірність відпливу ресурсів підприємства на покриття непередбачених зобов'язань є доволі значною, що потребуватиме створення відповідного забезпечення з подальшим відображенням його у звітності з одночасним анулюванням у ній непередбаченого зобов'язання.

Окрім правильного визначення моменту виникнення зобов'язань, їх оцінки та класифікації, необхідно створити відображення детальної та достовірної

інформації про зобов'язання компанії в балансі, щоб користувачі звітності могли точно оцінити як розмір зобов'язань впливає на ліквідність і прибутковість компанії.

Висновки до розділу 2

Підприємство – це механізм, який потребує постійного контролю та впровадження нових рішень для удосконалення його роботи. В разі якщо було обрано неправильну стратегію управління чи підхід до її реалізації не відповідає поставленим очікуванням керівництва, або ж з'являються зовнішні фактори, що негативно впливають на її діяльність, то на такому підприємстві може виникнути кризисна ситуація, яка в подальшому може спровокувати ще більш значне погіршення фінансового, операційного та інвестиційного напрямку роботи компанії.

Оскільки ТОВ «Київтерм» є малим підприємством, воно працює за спрощеною системою ведення бухгалтерського обліку з використанням скороченого робочого плану рахунків. Бухгалтерський облік в організації автоматизований, що сприяє більш якісній роботі бухгалтерії загалом – звільняє бухгалтерів від рутинної роботи та дозволяє більше часу займатися аналізом, запобігає безлічі дрібних помилок при обчисленні, дозволяє знизити кількість персоналу бухгалтерії.

Загалом облік організований раціонально та відповідає прийнятим нормам та правилам. Але виявлено кілька слабких сторін: часті помилки у первинних документах, які виявляються найчастіше під час інвентаризації, а також неправильне заповнення реквізитів; графік документообігу хоч і є, але ведеться нерегулярно. Інвентаризації виявляють часті нестачі складі.

В результаті наведено наступні рекомендації:

1. Налагодити регулярне ведення графіка документообігу.
2. Під час приймання первинних документів бухгалтеру слід ретельно перевірити їх.

3. Неправильне заповнення реквізитів можна усунути шляхом надання зразків заповнення первинної документації.

4. Посилити контроль за обліком на складі: - Строго обмежити доступ на склад сторонніх осіб. З комірниками провести навчання з прийому та відпустки товарів зі складу, а також щодо правильного заповнення та перевірки всієї документації. Провести перевірку температурного режиму та режиму вологості на складі, якщо недостачі трапляються внаслідок сильної усушки продуктів, забезпечити правильний режим зберігання та пакування продуктів.

Фінансову стійкість підприємства можуть підірвати як зовнішні фактори, так і внутрішні, які загалом в однаковому співвідношенні можуть вплинути на його діяльність. Одними з основних факторів, що наразі можуть погіршити стан компанії, в розрізі зовнішніх факторів є: військовий стан в країні, де здійснюється діяльність, зростання безробіття, зниження рівня доходів населення, нестабільність валютного ринку та зростання інфляції. Окрім цих факторів, негативний вплив також в разі появи можуть здійснити нестабільність податкової системи, збільшення частки монополістів на ринку та стихійні лиха.

До внутрішніх факторів слід віднести наступні: високий рівень комерційного ризику, недостатні знання кон'юктури ринку, неефективний фінансовий менеджмент, відсутність гнучкості в управлінні, недостатня якість системи бухгалтерського обліку та звітності, застарілі та непридатні основні засоби, високий відсоток енергозатрат, низька конкурентоспроможність товарів чи послуг, залежність від обмеженого кола постачальників та покупців.

Загалом платоспроможність підприємства можна охарактеризувати як нормальну, однак треба зазначити, що не всі короткострокові платежі підприємство має змогу своєчасно погасити. Фінансова стійкість та ділова активність підприємства також знаходяться на задовільному рівні, однак є ймовірність їх погіршення в майбутньому.

РОЗДІЛ 3. РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТОВ «КИЇВТЕРМ»

3.1. Організаційні аспекти аналізу зобов'язань і методика його здійснення

Аналіз зобов'язань підприємства – це один з ключових аспектів при аналізі його загального стану, оскільки зобов'язання відображають наскільки ефективно підприємство розпоряджається запозиченими та/або залученими коштами, та чи зможе повернути їх у визначений термін [3,4,55].

Однак перед початком аналізу зобов'язань слід проаналізувати загальний стан підприємства.

Показники платоспроможності та ліквідності розглянуто та проаналізовано в розділі 3.3.

Наступним етапом аналізу є застосування горизонтального аналізу активів та пасивів балансу підприємства, що дасть можливість оцінити динаміку активів та пасивів у цілому й окремих їх видів у часі, визначити загальні тенденції їх зміни або тренду.

Після проведеного аналізу можна побачити, що загалом активи (додаток А) протягом аналізу мали тенденцію до зростання, станом на 2019 рік сума активів в балансі підприємства становила 33350 тис. грн., станом на 2020 ця сума зросла до 63933 тисяч гривень. На кінець 2021 року активи зросли на 1046 або на 1,64%, та становить 64979 тисячі гривень.

Відповідно до додатку В горизонтальний аналіз пасивів підприємства у балансі також мала тенденцію до зростання, розрахунки вказують, що загалом у 2019 році пасиви становили 33350 тис. грн., у 2020 ця сума зросла до 63933 тисяч гривень, на кінець 2021 року пасиви становлять 64979 тисячі гривень. З огляду на це можна зробити висновок, що у балансі підприємства активи дорівнюють пасивам, що свідчить, що компанія дотримується правильно обраній стратегії.

Вертикальний аналіз активів та пасивів дає змогу проаналізувати питому вагу показників балансу та зміну їх за структурою. У додатку В та Г було проаналізовано активи та пасиви за такою схемою. З огляду на це можна зробити висновок, що у розрізі активів найбільшу питому вагу становили оборотні активи, що протягом аналізу зменшувалися, оскільки станом на 2019 рік вони становили 93,03%, у 2020 році 78,10%, а на кінець 2021 року 67,31%. В свою чергу необоротні активи навпаки зростали, у 2019 році склали 6,97%, станом на 2020 21,90%, а на 2021 рік 32,69%. Щодо зміни за структурою 2021 до 2020 років, то найбільша частка складають нематеріальні активи, а саме 11,34 відсоткових пункти, а найменшу оборотні активи (-10,78 в.п.) та інші оборотні активи (-8,26 в.п.).

В свою чергу якщо аналізувати вертикальний аналіз пасивів, то найбільшу питому вагу займає власний капітал, який у 2019 році склав 60,03%, у 2020 64,64%, а на кінець 2021 року 69,48%. Дещо меншу частку займають поточні зобов'язання та забезпечення, які мали тенденцію до зростання, та на кінець 2019 року склали 39,97%, у 2020 році 35,36%, та у 2021 році 30,52%. Зміна за структурою 2021 до 2020 років, з яких найвищу частку склали зареєстрований (пайовий капітал), а саме 38,80 в. п., в свою чергу найменшу частку склали нерозподілений прибуток, що показує зменшення на 17,84 в. п..

Щодо валюти балансу, то загалом станом на початок 2019 року сума валюти балансу становила 113964 тисяч гривень, а на кінець 2020 ця сума зросла до 116191 тис. грн. в свою чергу станом на 2021 рік 2227 тисяч гривень. Такий результат свідчить про погіршення діяльності підприємства в розрізі аналізованих років (Додаток Г).

Така оцінка здійснюється по наявності, стану і руху, а також ефективності використання цього виду активів.

Проекти розробки є складними, тому, щоб повністю зрозуміти їхні процеси та результати, нам потрібні підходи, які базуються не лише на вимірюванні матеріальних і матеріальних результатів, але й підходи, які можуть пояснити нематеріальні характеристики, властивості, абстрактні поняття. та якісні процеси проекту. Саме тут вступає в дію якісне оцінювання – якісне оцінювання розглядає

проекти розвитку як динамічні та розвиваються та не обов'язково слідують заздалегідь визначеному напрямку.

У бізнесі та управлінні якісний аналіз використовує суб'єктивне судження для аналізу вартості або перспектив компанії на основі інформації, яка не піддається кількісному вимірюванню, такої як управлінський досвід, галузеві цикли, потужність досліджень і розробок і трудові відносини.

Якісний аналіз відрізняється від кількісного аналізу, який зосереджується на цифрах у таких звітах, як баланси. Однак ці дві методики часто використовуються разом для вивчення діяльності компанії та оцінки її потенціалу як інвестиційної можливості.

Єдиний спосіб дізнатися, чи ефективна ваша стратегія управління активами, — проаналізувати ключові показники ефективності. Набір показників продуктивності дозволяє оцінити доступність, надійність, функціональність і витрати на технічне обслуговування, а також якість управління обслуговуванням.

Коефіцієнти ефективності вимірюють здатність компанії використовувати свої активи та ефективно управляти своїми зобов'язаннями в поточному періоді або в короткостроковій перспективі. Хоча існує кілька коефіцієнтів ефективності, вони схожі тим, що вимірюють час, необхідний для отримання готівки або доходу від клієнта або ліквідації запасів.

Коефіцієнти ефективності включають коефіцієнт оборотності запасів, коефіцієнт оборотності активів і коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості [56]. Ці коефіцієнти вимірюють, наскільки ефективно компанія використовує свої активи для отримання прибутку та її здатність керувати цими активами. З будь-яким фінансовим коефіцієнтом найкраще порівняти коефіцієнт компанії з показниками її конкурентів у тій самій галузі.

Коефіцієнт оборотності активів вимірює здатність компанії ефективно отримувати доходи від своїх активів [57]. Іншими словами, коефіцієнт оборотності активів розраховує продажі як відсоток від активів компанії. Цей коефіцієнт ефективно показує, скільки продажів генерує кожен долар активів, якими володіє компанія.

Вищий коефіцієнт оборотності активів означає, що керівництво компанії використовує свої активи більш ефективно, тоді як нижчий коефіцієнт означає, що керівництво компанії використовує свої активи неефективно.

Показники ефективності використання активів відображають рівень ефективності всіх активів підприємства (таблиця 3.1). Для його аналізу було використано наступні показники: коефіцієнт оборотності активів, коефіцієнт оборотності оборотних активів, коефіцієнт оборотності матеріально-виробничих запасів, коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача), коефіцієнт рентабельності активів (всього капіталу).

Коефіцієнт оборотності активів характеризує ефективність використання активів підприємства, нормативним значенням вважається збільшення даного коефіцієнта протягом аналізу. Станом на 2019 рік коефіцієнт становить 3,01, у 2020 році 4,47, а станом на 2021 рік 1,08. Тобто як можна побачити єдиної тенденції протягом аналізу не склалося, до того ж протягом 2020-2021 років відбулося зменшення коефіцієнта, що є негативним явищем для діяльності підприємства.

Коефіцієнт оборотності оборотних активів характеризує ефективність використання оборотних активів компанії (грошових коштів, запасів товарів, виробничих запасів, дебіторської заборгованості), збільшення розрахункового значення коефіцієнта в динаміці є позитивним явищем для діяльності підприємства. Відповідно до таблиці коефіцієнт зростав протягом 2019-2020 років, а станом на 2021 відбулося його значне зменшення, що пояснюється зменшення загальної суми оборотних активів у 2021 році. Станом на 2019 рік показник становив 3,18, на кінець 2020 рік він склав 5,37, а станом на 2021 рік 1,48.

Коефіцієнт оборотності матеріально-виробничих запасів показує за який термін (кількість днів) відбувається реалізація запасів підприємства. Якщо в динаміці відбувається зростання даного показника, то це є свідченням того, що компанія здійснює стабільну політику управління запасами. Відповідно до розрахунків проведених на базі показників підприємства ТОВ «Київтерм» можна зробити висновок, що станом на 2021 рік в компанії відбулися певні проблеми з реалізацією її запасів, оскільки станом на звітний рік коефіцієнт оборотності

матеріально-виробничих запасів становив мінус 625 дні, що у розрізі попереднього року є меншим значенням, оскільки станом на 2020 рік показник склав мінус 3917 днів. Станом на 2019 рік коефіцієнт становив мінус 1638 дні.

Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача) – показник, що відображає на скільки ефективно підприємство використовує свої основні засоби. Точного нормативного значення не існує, оскільки воно є індивідуальним для кожного підприємства, але найбільш доцільним є його зростання в динаміці. Аналіз коефіцієнта на прикладі підприємства ТОВ «Київтерм» показує, що станом на 2019-2021 склалась тенденція до зменшення, що є негативним явищем. Станом на 2019 рік показник становив 57,87, у 2020 році 34,05, а на кінець 2021 року 6,16.

Коефіцієнт рентабельності активів відображає ефективність використання активів підприємства для генерації прибутку. Збільшення показника в динаміці є свідченням правильного та ефективного процесу управління підприємством. Станом на 2019 рік коефіцієнт становив 0,0008, у 2020 році відбулося його зменшення до мінус 0,46, але станом на кінець 2021 року відбулося збільшення до 0,29. Загалом в динаміці відсутність єдиної тенденції до зростання є негативним значенням, однак збільшення коефіцієнт рентабельності активів у 2021 протягом 2020 року є свідченням покращення стратегії управління компанією.

Ефективне використання оборотних коштів - це таке їх функціонування, під час якого забезпечується стійкий стан фінансових ресурсів та досягаються найвищі результати діяльності при найменших витратах підприємства.

Показники ефективності використання оборотних коштів — це [58-62]:

- 1) фондовіддача;
- 2) фондомісткість;
- 3) коефіцієнт обертання;
- 4) коефіцієнт ефективності;
- 5) коефіцієнт завантаження.

Таблиця 3.1

**Показники ефективності використання активів підприємства ТОВ
«Київтерм» за 2019-2021 роки**

НАЗВА ПОКАЗНИКА	ФОРМУЛА	АЛГОРИТМ	2019	2020	2021
1.Коефіцієнт оборотності активів (трансформації капіталу, ресурсовіддача)	Чистий дохід/ Середній підсумок Балансу	Ряд. 2000 ф.№2/ (ряд.1300ф.1 гр.3+ ряд.1300 гр.4 ф.№1) / 2	3,01	4,47	1,08
2.Коефіцієнт оборотності оборотних активів	Чистий дохід/ Середні оборотні Активи	Ряд. 2000 ф.№2 (1195гр.3 ф.№1 + 1195 гр.4 ф.№1) / 2	3,18	5,37	1,48
3.Коефіцієнт оборотності матеріально-виробничих запасів	Собівартість/ Середні виробничі запаси	Ряд. 2050 ф.№2/ (ряд.1100+ 1110,1170 ф.1 гр. 3+ ряд. 1100+1110+ 1170 гр.4 ф.№1) / 2	-1638	-3917	-625
4.Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	Чистий дохід/ Середня вартість основних засобів	Ряд. 2000 ф.№2/(ряд. 1011гр. 3+ ряд.1011 гр.4 ф.№1) / 2	57,87	34,05	6,16
5.Коефіцієнт рентабельності активів (всього капіталу)	Чистий прибуток/ Середня величина активів(валюти балансу)	Ряд.2350або 2355 ф.№2/(ряд.1300ф.№1гр.3 + ряд.300 ф.№1гр.4) / 2	0,0008	-0,46	0,29

Джерело: розроблено автором на основі додатків.

Коефіцієнт оборотності запасів (таблиця 3.2) відображає на скільки ефективно підприємство здійснює управління своїми запасами, а саме яку кількість оборотів здійснили запаси протягом одного року.

У бухгалтерському обліку оборотність запасів є мірою кількості разів, коли запаси були продані або використані протягом періоду часу, наприклад року. Він розраховується, щоб побачити, чи має підприємство надмірні запаси порівняно з рівнем продажів. Рівняння оборотності запасів дорівнює собівартості проданих товарів, поділеним на середній запас. Оборотність запасів також відома як

оборотність запасів, оборотність товарів, оборотність запасів та оборотність запасів.

Низький рівень плинності може вказувати на надлишок, застарілість або недоліки в ланійці продуктів чи маркетингових зусиллях. Однак у деяких випадках низька ставка може бути прийнятною, наприклад, коли вищі рівні запасів відбуваються в очікуванні швидкого зростання цін або очікуваного дефіциту ринку. Інше розуміння, яке дає коефіцієнт оборотності запасів, полягає в тому, що якщо запаси обертаються повільно, то витрати на складування, що відносяться до кожної одиниці, будуть вищими [63].

І навпаки, висока плинність може вказувати на недостатній рівень запасів, що може призвести до збитків у бізнесі, оскільки запасів занадто мало. Це часто може призвести до дефіциту запасів.

Станом на 2019 рік коефіцієнт становить мінус 983,3, у 2020 році мінус 6060,28, а на кінець 2021 року мінус 3300,7. Такі результати розрахунку є негативним явищем для діяльності підприємства, оскільки результати станом на 2020 рік зросли у розрізі попереднього року, і хоча станом на 2021 рік у порівнянні з 2020 ситуація покращилась, але показник є досить високим, тому говорити про ефективну політику управління підприємством у розрізі саме запасів наразі є недоцільним.

Період оборотності запасів також показує на скільки ефективно компанія використовує власні запаси, однак одиницею виміру при цьому є кількість днів. Зменшення у динаміці даного показника є позитивною тенденцією. У випадку з аналізом підприємства ТОВ «Київтерм» за 2020-2021 роки, можна зробити висновок, що загалом єдиної тенденції не склалося. На кінець 2019 року показник становив мінус 0,37, у 2020 році мінус 0,06, а станом на 2021 рік мінус 0,11.

Отже, з огляду на вище проведений аналіз можна зробити висновок, що загалом підприємство ТОВ «Київтерм» за 2019-2021 роки має проблеми зі станом та використанням її запасів, причиною чого може бути неправильно обрана та/або реалізована стратегія управління.

Таблиця 3.2

Аналіз запасів підприємства ТОВ «Київтерм» за 2019-2021 роки

АНАЛІЗ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА				
Показники	2019	2020	2021	Формула
1.Коефіцієнт оборотності запасів	-983,3	-6060,28	-3300,7	собівартість реалізованої продукції/запаси
2.Період оборотності запасів	-0,37	-0,06	-0,11	Тривалість періоду*запаси/собівартість

Джерело: розроблено автором додатків.

Коефіцієнт покриття в широкому сенсі – це показник, призначений для вимірювання здатності компанії обслуговувати свій борг і виконувати свої фінансові зобов'язання, такі як виплата відсотків або дивідендів [64-66]. Чим вищий коефіцієнт покриття, тим легше буде здійснювати виплату відсотків за боргом або виплачувати дивіденди. Аналітики та інвестори також вивчають тенденцію коефіцієнтів покриття з часом, щоб визначити зміни у фінансовому становищі компанії.

Коефіцієнти покриття мають кілька форм і можуть використовуватися для виявлення компаній у потенційно скрутному фінансовому становищі, хоча низькі коефіцієнти не обов'язково вказують на те, що компанія зазнає фінансових труднощів. Багато факторів бере участь у визначенні цих коефіцієнтів, і часто рекомендується глибше зануритися у фінансову звітність компанії, щоб переконатися в стані бізнесу.

Інвестори можуть використовувати коефіцієнти покриття одним із двох способів. По-перше, вони можуть відстежувати зміни боргової ситуації компанії з часом. У випадках, коли коефіцієнт покриття боргу ледве в межах прийнятного діапазону, може бути гарною ідеєю поглянути на недавню історію компанії. Якщо співвідношення поступово знижується, це може бути лише питанням часу, коли воно впаде нижче рекомендованої цифри [48].

В таблиці 3.3 було розрахунок нормативного значення коефіцієнта покриття підприємства ТОВ «Київтерм» за 2019-2021 рік. Тривалість обороту дебіторської заборгованості станом на 2019 рік становив 25,39, у 2020 році 15,35, а у 2021 році 4,63. В свою чергу тривалість обороту кредиторської заборгованості у 2019 році становив мінус 7,20, а у 2020 році мінус 4,69, а на кінець 2021 році мінус 4,66. Відхилення тривалості обороту коштів в розрахунках у 2019 році 32,59, а у 2020 році 20,03, а у звітному році 9,3.

Величина коштів, на яку необхідно збільшити/зменшити оборотні активи, станом на 2019 рік необхідно збільшити 877,87 тисяч гривень, у 2020 році необхідно збільшити на 3 623,39 тисяч гривень, а у 2021 році також слід збільшити на суму 4 938,63 тисяч гривень. Перерахований обсяг оборотних активів станом на 2019 рік складає 30 149,13 тисяч гривень, у базисному році 46 307,61 тисяча гривень, а у звітному році 38 801,37 тисяч гривень.

Після проведеного аналізу можна проаналізувати фактичне значення коефіцієнту покриття, яке станом на 2019 рік склало 2,33, тоді як нормативне значення є меншим, а саме 2,33. У 2020 році показник склав 2,21, що є більшим за нормативне значення. А у 2021 році фактичне значення коефіцієнту покриття 2,21, що також перевищує значення 1,96.

З аналізу таблиці 3.3 видно, що загалом всі показники не мають критичних відхилень від нормативного значення, а це в свою чергу характеризує підприємство як ефективно діюче.

Таблиця 3.3

**Розрахунок нормативного значення коефіцієнта покриття
підприємства ТОВ «Київтерм» за 2019-2021 рік**

РОЗРАХУНОК НОРМАТИВНОГО ЗНАЧЕННЯ КОЕФІЦІЄНТА ПОКРИТТЯ				
Показник		2019	2020	2021
1	2	3	4	5
1	Оборотні активи	31 027,00	49 931,00	43 740,00
2	у т.ч. дебіторська заборгованість	827,00	2 914,00	2 758,00
3	Поточні зобов'язання	13 329,00	22 605,00	19 830,00
4	у т.ч. кредиторська заборгованість	194,00	848	2 477,00
5	Чистий дохід реалізації	11 891,00	69 311,00	217 277,00

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4	5
6	Собівартість реалізованої продукції	-9 833,00	-66 014,00	-193 929,00
7	Тривалість обороту дебіторської заборгованості	25,39	15,35	4,63
8	Тривалість обороту кредиторської заборгованості	-7,20	-4,69	-4,66
9	Відхилення тривалості обороту коштів в розрахунках	32,59	20,03	9,3
10	Величина коштів, на яку необхідно збільшити/зменшити оборотні активи	-877,87	-3 623,39	-4 938,63
11	Перерахований обсяг оборотних активів	30 149,13	46 307,61	38 801,37
12	Фактичне значення коефіцієнту покриття	2,33	2,21	2,21
13	Нормативне значення коефіцієнту покриття	2,26	2,05	1,96

Джерело: розроблено автором додатків.

Кожна фірма найбільше стурбована своєю прибутковістю. Одним із найбільш часто використовуваних інструментів аналізу фінансових коефіцієнтів є коефіцієнти рентабельності. Вони використовуються для визначення прибутку компанії для її менеджерів і рентабельності капіталу для інвесторів. Показники рентабельності важливі як для керівників компаній, так і для власників. Якщо у компанії є зовнішні інвестори, які придбали акції компанії, керівництво компанії має показати прибутковість цим інвесторам.

Коефіцієнти рентабельності — це фінансові показники, які використовуються аналітиками та інвесторами для вимірювання та оцінки здатності компанії генерувати дохід (прибуток) відносно доходу, балансових активів, операційних витрат і власного капіталу протягом певного періоду часу. Вони показують, наскільки добре компанія використовує свої активи для отримання прибутку та цінності для акціонерів.

Більшість компаній зазвичай прагнуть до вищого співвідношення або вартості, оскільки це зазвичай означає, що бізнес працює добре, генеруючи доходи, прибутки та грошові потоки. Коефіцієнти є найбільш корисними, коли їх аналізують у порівнянні з аналогічними компаніями або порівняно з попередніми періодами. Нижче розглядаються найбільш часто використовувані коефіцієнти прибутковості.

Отже, розрахувавши коефіцієнти рентабельності (таблиця 3.4) можна зробити наступний висновок, що коефіцієнт рентабельності продажу за фінансовими результатами від операційної діяльності мав тенденцію до зменшення, оскільки станом на 2019 рік він становив від'ємне значення, а саме 0,19, у 2020 та 2021 значення також залишалося від'ємним, та у 2020 році склало мінус 0,31, а у 2021 році мінус 0,32.

Таблиця 3.4

Розрахунок коефіцієнтів рентабельності підприємства ТОВ «Київтерм» за 2019-2021 рік

Показники (коефіцієнти) рентабельності				
Назва показника	Формула розрахунку	2019	2020	2021
1.Коефіцієнт рентабельності продажу за фінансовими результатами від операційної діяльності (ЕВІТ)	Фінансовий результат від операційної діяльності (ЕВІТ) /Чистий дохід від реалізації + інші операційні доходи	-0,19	-0,31	-0,32
2.Коефіцієнт рентабельності продажу за фінансовими результатами EBITDA	Фінансовий результат до оподаткування, фінансових витрат та нарахування амортизації(ЕВІТDA) /Чистий дохід від реалізації + інші операційні доходи	0,0041	-0,27	-0,10
3.Коефіцієнт рентабельності активів (всього капіталу)	Чистий прибуток (збиток)/Середня величина активів підприємства (валюти балансу)	0,0009	-0,39	-0,35
4.Коефіцієнт рентабельності реалізації 1	Прибуток (збиток) від реалізації/Чистий дохід від реалізації продукції	0,17	0,05	0,11
5.Коефіцієнт рентабельності реалізації 2 (Операційна рентабельність продажу)	Чистий прибуток (збиток)/Чистий дохід від реалізації продукції	0,0017	-0,27	-0,10
6.Коефіцієнт рентабельності основної діяльності	Прибуток (збиток) від реалізації/Собівартість реалізованої продукції	-0,21	-0,05	-0,12
7.Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	Чистий прибуток (збиток) /Середня величина власного капіталу	0,0014	-0,62	-0,35

Джерело: розроблено автором додатків.

Коефіцієнт рентабельності продажу за фінансовими результатами не мав єдиної тенденції, оскільки станом на 2019 рік він становив 0,0041, у 2020 році мінус 0,27, а у 2021 році мінус 0,10.

Коефіцієнт рентабельності активів за рахунок отриманих збитків протягом 2020-2021 років також становив від'ємне значення протягом цих років, однак у 2019 році значення складало 0,0009, у 2020 році мінус 0,39, а у 2021 році мінус 0,35.

Коефіцієнт рентабельності реалізації 1 характеризує відношення прибутку (збитку) від реалізації до чистого доходу від реалізації продукції. Станом на 2019 рік коефіцієнт становить 0,17, а у 2020 році 0,05, а у 2021 році 0,11.

Коефіцієнт рентабельності реалізації 2 розраховується як відношення прибутку від реалізації продукції (або чистого прибутку) до виручки від реалізації продукції. У 2019 році операційна рентабельність продажу становила 0,0017, у 2020 році мінус 0,27, а на кінець 2021 року мінус 0,10.

Коефіцієнт рентабельності основної діяльності відображає на скільки ефективно підприємство здійснює свою господарську діяльність. Загалом збільшення даного коефіцієнта є позитивним явищем, однак як можна побачити коефіцієнт не має тенденції до зростання та протягом всіх трьох років аналізу є від'ємним. Станом на 2019 рік мінус 0,21, у 2020 році мінус 0,05, а у 2021 році мінус 0,12.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу відображає відношення чистого прибутку (збитку) до середньої величини власного капіталу. У 2019 році коефіцієнт мав додатне значення, а саме 0,0014, однак з появою збитків у 2020-2021 роках коефіцієнт набув від'ємного значення, у 2019 році мінус 0,62, а у 2020 році мінус 0,35.

Отже, здійснивши детальний аналіз загального стану аналізованого підприємства слід дослідити зміни та структуру його поточних зобов'язань. В таблиці 3.5 проаналізовано динаміку поточних зобов'язань ТОВ «Київтерм» за 2019-2021 роки.

Як можна побачити основу поточних зобов'язань підприємства становлять розрахунки з бюджетом, які протягом аналізованого періоду не мали чіткої тенденції, оскільки станом на 2019 рік становили 135 тисяч гривень, на кінець 2020 року 32 тисячі гривень, що можна пояснити збільшенням власних коштів компанії, за рахунок яких і було погашено більшу частину зобов'язань 2019 року. Станом

кінець звітної періоду сума поточних зобов'язань за розрахунками з бюджетом становила 40 тисяч гривень.

Таблиця 3.5

Динаміка поточних зобов'язань ТОВ «Київтерм» за 2019-2021 роки

№ з/п	Показники		2019 рік, тис. грн	2020 рік, тис. грн	2021 рік, тис. грн
	III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
1	Короткострокові кредити банків	1600	-	-	-
2	Векселі видані	1605	-	-	-
3	Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-	-
4	Товари, роботи, послуги	1615	55	812	2432
5	Розрахунками з бюджетом	1620	135	32	40
6	У тому числі з податку на прибуток	1621	-	-	-
7	Розрахунками зі страхування	1625	-	-	-
8	Розрахунками з оплати праці	1630	-	-	-
9	Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	4	4	3
10	Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-	-
11	Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-	-
12	Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-	-
13	Поточні забезпечення	1660	24	-	-
14	Доходи майбутніх періодів	1665			
15	Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-	-
16	Інші поточні зобов'язання	1690	13111	21757	17353
	Усього за розділом III:	1695	13329	22605	19830

Джерело: розроблено автором додатків.

Поточні забезпечення, на відміну від попередньої статті, були лише у 2019 році, і складала 24 тисячі гривень, в наступні роки аналізу, 2020 та 2021 роки, дана стаття відсутня.

Поточні зобов'язання і забезпечення за товари, роботи та послуги станом на 2019 рік складає 55 тисяч гривень, а у 2020 році цей показник вже становив 812 тисяч гривень, що вказує на зміну управління компанії вбік залучення позикови

коштів для розвитку бізнесу. У 2021 році цей показник продовжив мати єдину тенденцію до зростання, а саме станом на кінець року дана стаття становила 2 432 тисячі гривень.

Щодо найбільшої статті за аналізований період, то це інші поточні зобов'язання. Станом на 2019 рік сума інших поточних зобов'язань становила 13 111 тисяч гривень. У 2020 році в порівнянні з попереднім роком даний показник склав 21 757 тисяч гривень, що є свідченням його збільшення знову ж таки за рахунок зміни стратегії ведення бізнесу. У 2021 році даний показник становить 17 353 тисяч гривень, це пояснюється необхідністю в поступовому зниженні поточних зобов'язань за даною статтею, оскільки є ризик невчасного погашення в терміни.

Тобто як можна побачити, ТОВ «Київтерм» на даному етапі діяльності розпочинає впровадження в свою діяльність таких статей, які пов'язанні з поточними зобов'язаннями.

Загалом станом на 2019 рік Товариство з обмеженою відповідальністю «Київтерм» поточні зобов'язання склали 13 329 тисяч гривень, у 2021 році даний показник збільшився, та склав 22 605 тисяч гривень, а на кінець звітного періоду відбулося зменшення до 17 535 тисяч гривень.

Дохід від продажів – це дохід, отриманий компанією від продажу товарів або надання послуг [49]. У бухгалтерському обліку терміни «продажі» та «дохід» можуть використовуватися і часто використовуються як синоніми для означення того самого. Важливо зазначити, що дохід не обов'язково означає отриману готівку. Частина доходу від продажів може бути виплачена готівкою, а частина може бути виплачена в кредит через такі засоби, як дебіторська заборгованість.

Дохід від продажів можна вказати у звіті про прибутки та збитки або як суму валового доходу, або як чистий дохід. Чистий дохід включає всі відрахування на повернення товарів, можливість доставки товарів і витрати на неповернуту дебіторську заборгованість (також відомі як «витрати на безнадійні борги», які надходять у баланс як резерв на сумнівні рахунки).

Найперший рядок звіту про прибутки та збитки - виручка від реалізації. Це важливо з двох причин. По-перше, це початкова точка для отримання чистого прибутку. Щоб знайти валовий прибуток, із виручки віднімається собівартість проданих товарів. Амортизація та загальні та комерційні витрати вираховуються з валового прибутку, щоб знайти операційну маржу, також відому як ЕВІТ. ЕВІТ за вирахуванням процентних витрат є доходом до оподаткування, а дохід до оподаткування мінус податки є чистим доходом [50].

По-друге, будучи першою статтею у звіті про прибутки та збитки, дохід від продажів є важливою статтею в підході «згори донизу» прогнозування звіту про прибутки та збитки. Аналізується історична тенденція доходів і прогножуються доходи на майбутні періоди. Усі витрати, нижчі від доходу від продажу, часто виражаються у відсотках від цього доходу. Будучи першою статтею у фінансовому звіті, вона стає опорою або прив'язкою, від якої пропорційні інші позиції. Це також одна з причин, чому доходи від продажів називають «верхнім рядком».

Дохід можна розділити на операційний дохід — продажі від основного бізнесу компанії — і неопераційний дохід, який отримується із вторинних джерел. Оскільки ці неопераційні джерела доходу часто непередбачувані або не повторюються, їх можна назвати одноразовими подіями або прибутками [51,52]. Наприклад, надходження від продажу активу, несподіваний прибуток від інвестицій або гроші, отримані через судовий процес, є неопераційним доходом.

Щоб проаналізувати, чи впливає зміна поточної заборгованості на діяльність підприємства, необхідно проаналізувати динаміку доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Для цього використовується Звіт про фінансові результати. Динаміка доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) наведенні в таблиці 3.6.

Тобто, як можна побачити, зміна поточної заборгованості на діяльність підприємства в розрізі доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ТОВ «Київтерм» протягом аналізованого періоду немає негативного впливу, оскільки доходи протягом 2019-2021 років мають тенденцію до зростання.

Таблиця 3.6

**Динаміка доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ТОВ
«Київтерм» за 2019-2021 роки**

Показники	2019 рік, тис. грн.	2020 рік, тис. грн.	2021 рік, тис. грн.
Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	11 891	69 311	217 277

Джерело: розроблено автором додатків.

Також при аналізі поточних зобов'язань потрібно здійснити оцінки оборотності кредиторської заборгованості.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості — це показник короткострокової ліквідності, який використовується для кількісної оцінки швидкості, з якою компанія розраховується зі своїми постачальниками [53]. Оборот кредиторської заборгованості показує, скільки разів компанія погашає свою кредиторську заборгованість протягом періоду.

Кредиторська заборгованість - це короткострокова заборгованість, яку компанія має повернути своїм постачальникам і кредиторам. Тобто коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості показує, наскільки ефективно компанія розраховується з постачальниками та короткостроковими боргами [54].

Інвестори можуть використовувати коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, щоб визначити, чи має компанія достатньо готівки або доходу для виконання своїх короткострокових зобов'язань. Кредитори можуть використовувати цей коефіцієнт, щоб визначити, чи варто надавати компанії кредитну лінію.

Даний коефіцієнт вказує на середній період сплати кредиторської заборгованості. Аналіз тривалості обороту кредиторської заборгованості у динаміці допоможе провести аналітику та зробити висновок щодо взаємовідносин підприємства з його контрагентами. Зменшення показника вказує на вирівнювання стабільності платоспроможності підприємства або отримання переваг за швидку оплату придбаних товарів, робіт і послуг. Збільшення у динаміці тривалості

обороту кредиторської заборгованості свідчить, що у підприємства є проблеми з вчасною оплатою кредиторської заборгованості і максимально використовує її як джерело фінансування.

Оцінку оборотності кредиторської заборгованості ТОВ «Київтерм» представлено у таблиці 3.7.

Таблиця 3.7

Оцінка оборотності кредиторської заборгованості ТОВ «Київтерм»

Оцінка оборотності кредиторської заборгованості ТОВ «Київтерм»				
Показник		2019	2020	2021
1	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	2,43	3,21	3,68
2	Тривалість обороту кредиторської заборгованості	-7,20	-4,69	-4,66

Джерело: розроблено автором додатків

Загалом, підсумовуючи, можемо констатувати, що оборотність кредиторської заборгованості ТОВ «Київтерм» у 2019-2021 рр.

На основі проведеного аналізу було визначено склад та структуру всіх наявних зобов'язань ТОВ «Київтерм». Дане дослідження дає змогу здійснити виявлення та характер організаційних аспектів проаналізованих вище зобов'язань, та виявити методику їх здійснення на підприємстві.

Оскільки адміністративний персонал компанії ухвалює низку управлінських рішень на всіх наявних стадіях господарської діяльності, то слід зазначити, що головною метою в даній ситуації є: забезпечення стабільного функціонування та отримання позитивних результатів господарської діяльності ТОВ «Київтерм». Фінансово-економічний аналіз, в розрізі мікроекономічного впливу, при цьому виступає як один з найважливіших елементів прийняття управлінських рішень, тому що є одним із його складових є аналіз зобов'язань. При цьому значимість даного аналізу можна охарактеризувати як зв'язок, який виникає в процесі виникнення зобов'язань, що отримує підприємством, як додаткові господарські засоби. В процесі цього відбуваються дві паралельні дії [67-68]:

1) підприємство стає власником придбаних активів, які фактично переходять у його власність;

2) компанія використовує тимчасово отриманні кошти, які повинно було б передати іншому контрагентові як компенсацію вартості таких активів, що може забезпечити додатковий прибуток підприємству.

З огляду на це управлінський персонал має всебічно вивчати причини утворення зобов'язань, уміти визначити оптимальну їхню величину та структуру, раціонально використовувати суму такої заборгованості.

Відповідно до вище сказаних тез, можна сформулювати наступні три основні функції аналізу зобов'язань, які прямо впливають на всю наступну побудову організації такого аналізу, та мають тісний зв'язок:

- Оцінювальна функція. Виходячи з самої назви функції можна зрозуміти, що її основне завдання оцінити зобов'язання підприємства. Вона відповідає за визначення ступеню відповідності фактичного стану економічної системи її запланованим чи теоретично обґрунтованим параметрам. Тобто сюди можна і віднести здатність згрупувати свої зобов'язання в чітких організаційних вимогах підприємства, що дозволяє спростити всю систему їх оцінки;

- Діагностична функція. Підприємство має на меті отримати дані щодо причинно-наслідкових зв'язків економічної системи, а також всіх змін та факторів, що несуть прямий та/або непрямий вплив на виявленні зміни;

- Прогнозована функція. На меті підприємства є виявлення та план використання резервів, що після перевірки знаходиться в його розпорядженні, а також обґрунтування потенційних можливостей щодо приведення економічної системи в бажаний стан.

Для повної реалізації цих трьох функцій необхідного дотримуватися та виконувати низку наступних зобов'язань, які включають:

- визначення місця економічної системи у зовнішньому середовищі;
- оцінка економічного явища і процесів та дослідження причинно-наслідкових зв'язків їхніх змін та розвитку;
- виявлення невикористаних резервів покращення економічної системи;

– узагальнювати результати аналізу з метою прийняття обґрунтованих управлінських рішень і здійснювати контроль за їхнім виконанням.

Для прийняття правильних управлінських рішень слід дотримуватися не лише наведених вище завдань, в тому числі правильність використання аналітичних рахунків, а більш важливо визначити та притримуватися єдиної схеми розвитку економічної системи та невикористаних резервів як у звітному періоді, так і на майбутнє. Оскільки прийняття правильного напрямку діяльності дозволить більш правильно реалізувати всі визначенні вище функції та завдання аналізу, а це призведе до виникнення різних організаційних систем його здійснення.

Виділяють дві форми аналізу зобов'язань підприємства: зовнішній та внутрішній. Зовнішній аналіз використовується переважно зовнішніми користувачами, оскільки такий аналіз включає використання обмеженої кількості інформаційних ресурсів про роботу компанії, що в свою чергу забезпечує виконання обмеженої кількості завдань таким користувачем. При цьому система організації аналізу зобов'язань тільки частково забезпечує проведення комплексу заходів для дослідження та надання обґрунтованих пропозицій для прийняття управлінських рішень.

Внутрішній аналіз, в свою чергу, передбачає використання інформаційних ресурсів самими працівниками компанії. Сюди можна віднести [69-70]:

– спеціальні підрозділи економічного аналізу, що, з одного боку, дає змогу чітко розподілити обов'язки кожного з аналітиків, застосовувати комп'ютерні програми для опрацювання інформації, а з іншого, – не забезпечує на належному рівні роботу таких підрозділів і апарату управління як єдиної системи;

– шляхом розподілу комплексу аналітичних робіт між функціональними службами підприємства, що забезпечує оперативність виконання аналітичних робіт і дає можливість своєчасно втілювати в життя пропозиції, отримані в результаті аналізу. Проте в цьому разі дуже складно досягнути єдності методологічного забезпечення аналізу, уникнути багаторазового аналізу одних і тих самих процесів різними функціональними службами підприємства.

Вибір в такому випадку залежить виключно від обраної менеджментом компанії організаційної системи аналізу, який вони планують здійснити. Однак існує незалежність від обраної організаційної системи економічного аналізу у випадку досягнення підприємством його мети та завдань аналізу, оскільки для цього доцільно залучити всі служби компанії, що забезпечить правильний розподіл його функцій в майбутньому.

При досягненні досконалої системи аналітичних досліджень підприємство отримає в результаті уникнення появи необґрунтованих управлінських рішень та матиме можливість швидко реагувати та адаптовуватися до змін у зовнішньому середовищі.

Як висновок можна сказати, що аналіз зобов'язань повинно враховувати наступні вимоги:

- забезпечувати системний підхід (об'єкт дослідження – в цьому разі зобов'язання – розглядати як складну динамічну систему, яка складається з багатьох елементів, що певним чином пов'язані як між собою, так і з зовнішнім середовищем);
- бути оперативним (проводитися відразу після отримання звітності або інших важливих даних, які містять інформацію щодо зобов'язань, з метою оперативного попередження негативного впливу останніх на фінансовий стан підприємства);
- бути систематичним (проводитися постійно, оскільки зобов'язання значною мірою залежать від часового фактора і навіть протягом незначного відрізка часу може суттєво змінитися їхня структура, міра протермінованості);
- відповідати принципу пріоритетності (фактори, які впливають на об'єкт дослідження (зобов'язання), потрібно розглядати у порядку інтенсивності їхнього впливу на такий об'єкт);
- бути об'єктивним (достовірно відображати результати роботи підприємства);
- бути дієвим (ефективно впливати на результати діяльності будівельної організації);

- бути ефективним (результати аналізу зобов'язань мають виправдовувати затрати на його проведення);
- бути наочним (його результати мають бути зрозумілими і доступними для зовнішніх і внутрішніх користувачів).

3.2. Оцінка фінансової стійкості підприємства на основі аналізу структури власного капіталу і зобов'язань

Існує багато визначень фінансової стабільності. Більшість із них об'єднує те, що фінансова стабільність полягає у відсутності загальносистемних епізодів, коли фінансова система не функціонує (кризи). Це також стосується стійкості фінансових систем до стресу.

Стабільна фінансова система здатна ефективно розподіляти ресурси, оцінювати фінансові ризики та керувати ними, підтримувати рівні зайнятості, близькі до природного рівня економіки, і усувати відносні зміни цін на реальні чи фінансові активи, які впливатимуть на монетарну стабільність або рівень зайнятості. Фінансова система знаходиться в діапазоні стабільності, коли вона усуває фінансові дисбаланси, які виникають ендогенно або в результаті значних несприятливих і непередбачених подій. У стабільності система поглинати потрясіння в основному за допомогою механізмів самокоригування, запобігаючи негативним подіям від руйнівного впливу на реальну економіку чи інші фінансові системи. Фінансова стабільність має першорядне значення для економічного зростання, оскільки більшість операцій у реальній економіці здійснюються через фінансову систему.

Справжня цінність фінансової стабільності найкраще проявляється у її відсутності в періоди фінансової нестабільності. У ці періоди банки неохоче фінансують прибуткові проекти, ціни на активи надмірно відрізняються від їхньої внутрішньої вартості, а платежі можуть не надходити вчасно. Значна

нестабільність може призвести до втечі банків, гіперінфляції або краху фондового ринку. Це може серйозно похитнути довіру до фінансово-економічної системи.

Загальною мірою стабільності на рівні окремих установ є *z*-показник. Він чітко порівнює капіталізацію та доходи з ризиком (мінливість доходів) для вимірювання ризику платоспроможності банку [69, 71].

Z-показник визначається як

$$z \equiv (k + \mu) / \sigma,$$

де *k* — власний капітал у відсотках від активів,

μ — дохід у відсотках від активів,

σ — стандартне відхилення віддачі від активів як приблизний показник волатильності прибутку.

Популярність *z*-показника пояснюється тим фактом, що він має чіткий (негативний) зв'язок із ймовірністю неплатоспроможності фінансової установи, тобто ймовірністю того, що вартість її активів стане нижчою за вартість її боргу. Таким чином, вищий *z*-показник означає меншу ймовірність неплатоспроможності.

Z-показник має кілька обмежень. Можливо, найважливішим обмеженням є те, що *z*-показники базуються виключно на даних бухгалтерського обліку. Таким чином, вони настільки хороші, наскільки хороші базові рамки бухгалтерського обліку та аудиту. Якщо фінансові установи можуть згладити надані дані, *z*-показник може дати надто позитивну оцінку стабільності фінансових установ. Крім того, *z*-показник розглядає кожну фінансову установу окремо, потенційно пропускаючи ризик того, що дефолт в одній фінансовій установі може спричинити збитки для інших фінансових установ у системі. Перевагою *z*-показника є те, що його також можна використовувати для установ, для яких недоступні більш складні ринкові дані. Крім того, *z*-показники дозволяють порівняти ризик дефолту в різних групах установ.

Інші підходи до вимірювання стабільності на рівні установи базуються на моделі Мертона. Він зазвичай використовується для визначення здатності фірми виконувати свої фінансові зобов'язання та оцінки загальної ймовірності дефолту. Модель Мертона (також звана моделлю вартості активів) розглядає власний

капітал установи як опціон колл на її утримувані активи, беручи до уваги нестабільність цих активів. Паритет пут-кол використовується для оцінки вартості «путу», яка представлена кредитним ризиком фірми. Таким чином, модель вимірює вартість активів фірми (зважаючи на волатильність) у той час, коли власники боргу «реалізують свій опціон на продаж», очікуючи погашення. Модель визначає дефолт як коли вартість зобов'язань фірми перевищує вартість її активів (у різних ітераціях моделі, рівень активів/пасивів, необхідний для досягнення дефолту, встановлено на іншому пороговому значенні). Модель Мертона може розрахувати ймовірність кредитного дефолту для фірми.

При виборі методів аналізу зобов'язань важливо включати не лише оцінку таких зобов'язань, а також пошук оптимальної їх структури. Відповідно до проведеного дослідження можна дійти висновку, що сьогодні суб'єктам господарювання при аналізі раціонально включати в дослідження співвідношення наявних зобов'язань підприємства із власним капіталом, який безпосередньо впливає на фінансовий стан аналізованого підприємства.

Більшістю дослідниками та науковцями прийнято вважати, якщо діяльність суб'єкта господарювання фінансується в більшій мірі за рахунок власного капіталу, то воно є фінансово стійким, платоспроможним та автономним. Однак навіть за таким умов можуть виникнути наступні проблеми:

- власний капітал підприємства обмежений в обсягу;
- виплата значних дивідендів, які у визначений період отримують зацікавлені суб'єкти (оскільки вклали власні кошти у підприємство);
- сезонний характер, який може впливати з основної діяльності компанії (наприклад, взимку попит на продукцію ТОВ «Київтерм» значно вище, тому є можливість накопичувати грошові кошти, однак в інші періоди року їх може не вистачати);
- зростання власного капіталу за рахунок додаткового випуску акцій.

Залучення позикового капіталу дає підприємству ряд переваг і дозволяє певною мірою покращити його фінансовий стан. Проте неефективне використання позикового капіталу, значна плата за користування ним, заморожування на

тривалий період коштів в обороті можуть дати зворотний ефект, значно зменшити платоспроможність підприємства і навіть довести його до банкрутства. З огляду на це аналіз раціональної структури капіталу підприємства завжди викликав науковий інтерес серед учених економістів. Практикою доведено, що оптимальне співвідношення власного капіталу та зобов'язань визначити практично неможливо, оскільки воно залежить від багатьох факторів, які по-різному впливають на кожне конкретне підприємство.

Підприємство має прорахувати вигідну саме йому структуру капіталу, підтримуючи баланс між власним капіталом і зобов'язаннями. При цьому крайнощі можуть бути доволі небезпечними, оскільки надто велика сума зобов'язань може призвести до втрати підприємством фінансової стійкості та платоспроможності. В свою чергу, наслідком значного збільшення власного капіталу може бути втрата власниками контролю над підприємством.

Власний капітал компанії — це чиста різниця між загальними активами компанії та загальними зобов'язаннями. Власний капітал компанії використовується в фундаментальному аналізі для визначення її чистої вартості.

Власний капітал являє собою чисту вартість компанії або суму грошей, що залишилася в акціонерів, якщо всі активи були ліквідовані та всі борги погашені.

Уся інформація, необхідна для обчислення власного капіталу, доступна в балансі компанії. Загальна сума активів включає оборотні та необоротні активи. Поточні активи – це активи, які можна конвертувати в готівку протягом року (наприклад, готівка, дебіторська заборгованість, запаси). Довгострокові активи – це активи, які не можна конвертувати в готівку або використати протягом року (наприклад, інвестиції; основні засоби та нематеріальні активи, такі як патенти).

Власний капітал акціонерів може бути негативним або позитивним. Якщо він читається позитивно, компанія має достатньо активів для покриття своїх зобов'язань. При від'ємному значенні зобов'язання компанії перевищують її активи; якщо продовжити, це означає неплатоспроможність балансу.

Таким чином, багато інвесторів вважають компанії з негативним акціонерним капіталом ризикованими або небезпечними. Проте сам по собі

власний капітал не є остаточним показником фінансового стану компанії; однак у поєднанні з іншими інструментами та показниками інвестор може точно проаналізувати стан організації.

Ринкові аналітики та інвестори віддають перевагу балансу між сумою нерозподіленого прибутку, яку компанія виплачує інвесторам у вигляді дивідендів, і сумою, утриманою для реінвестування назад у компанію.

Власний капітал акціонерів є важливим показником, який слід враховувати при визначенні отриманого прибутку порівняно із загальною сумою, інвестованою інвесторами в акції. Наприклад, такі коефіцієнти, як рентабельність власного капіталу (ROE), який є результатом поділення чистого прибутку компанії на акціонерний капітал, використовуються для вимірювання того, наскільки добре керівництво компанії використовує свій капітал від інвесторів для отримання прибутку.

Стан власного капіталу компанії можна знайти в її балансі, де в правій частині таблиці є рядок для введення загального капіталу.

На відміну від державних корпорацій, приватним компаніям не потрібно звітувати про фінанси та розкривати фінансову звітність. Тим не менш, власники та приватні акціонери такої компанії все ще можуть розрахувати власний капітал фірми за допомогою тієї ж формули та методу, що й у публічній компанії.

Нерозподілений прибуток є частиною акціонерного капіталу та є відсотком чистого прибутку, який не був виплачений акціонерам як дивіденди. Нерозподілений прибуток з часом зростає, оскільки компанія продовжує реінвестувати частину свого доходу.

У якийсь момент сума накопиченого нерозподіленого прибутку може перевищити суму власного капіталу, внесеного акціонерами. Нерозподілений прибуток, як правило, є найбільшим компонентом акціонерного капіталу компаній, що працюють протягом багатьох років.

Акції представляють собою цінні папери, які компанія викупила у існуючих акціонерів. Компанії можуть здійснювати викуп, якщо керівництво не може використати весь наявний власний капітал у спосіб, який міг би забезпечити

найкращий прибуток. Акції, викуплені компаніями, стають власними акціями, а вартість у доларах зазначається на рахунку. Компанії можуть перевипустити власні акції назад акціонерам, коли компанії потрібно зібрати гроші.

Багато хто вважає, що акціонерний капітал представляє чисті активи компанії — його чиста вартість, так би мовити, була б сумою, яку акціонери отримали б, якби компанія ліквідувала всі свої активи та погасила всі свої борги.

Рентабельність власного капіталу (ROE) — це показник фінансової ефективності, який розраховується шляхом ділення чистого прибутку на акціонерний капітал. Оскільки акціонерний капітал дорівнює активам компанії за вирахуванням боргу, рентабельність капіталу можна вважати доходом від чистих активів. ROE вважається показником того, наскільки ефективно керівництво використовує активи компанії для отримання прибутку.

Власний капітал має різні значення, але зазвичай означає право власності на актив або компанію, наприклад, акціонери, що володіють капіталом компанії. ROE - це фінансовий показник, який вимірює, скільки прибутку отримано від акціонерного капіталу компанії [72].

Аналіз структури капіталу (таблиця 3.8) підприємства ТОВ «Київтерм» характеризує на скільки правильно та ефективно компанія за рахунок його капіталу реалізовує свої виробничі можливості.

Розрахунок власного капіталу є звичайною практикою складання балансу, оскільки компоненти власного капіталу додаються разом, а потім борг компанії вилучається із загальної суми:

$$\text{Власний капітал} = \text{Активи} - \text{Зобов'язання}$$

Уся інформація, необхідна для обчислення власного капіталу, доступна в балансі компанії.

З аналізу таблиці 3.8 видно, що коефіцієнт фінансової незалежності або автономії має не перевищувати значення 5, однак протягом аналізу відбувається навпаки, оскільки станом на 2019 рік коефіцієнт становив 0,6, у 2020 році 0,78, а у 2021 році 0,67.

В свою чергу, Коефіцієнт фінансування має нормативне значення менше 1.

Таблиця 3.8

Аналіз структури капіталу підприємства ТОВ «Київтерм» за 2019-2021 роки

ПОКАЗНИКИ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА						
Назва показника	Формула розрахунку	Розрахунок	Орієнтовне значення	2019	2020	2021
1.Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	Власний капітал/ Валюта балансу	Ряд. 1495/Ряд. 1900	> 0,5	0,60	0,78	0,67
2.Коефіцієнт фінансування (заборгованості)	Позичковий капітал/Власний капітал	Ряд.1900-1495/Ряд. 1495	< 1	0,67	0,28	0,49
3.Коефіцієнт фінансової стійкості	Власний і довгостроковий і позиковий капітал/валюта балансу	(Ряд. 1495 + ряд 1595)/Ряд. 1900	збільшення	0,60	0,78	0,67

Джерело: розроблено автором на основі додатків.

Коефіцієнт фінансової стійкості протягом 2019-2020 року зростав, станом на 2019 склав 0,6, а на кінець 2020 року 0,78. В свою чергу, у 2021 протягом 2020 року відбулося його зменшення до 0,67.

З огляду на вище сказане можна зробити висновок, що підприємство має звернути на структуру капіталу, оскільки є невідповідність двох коефіцієнтів нормативним значенням, що може створити проблеми для його діяльності в подальшому.

Для оцінки впливу боргів ТОВ «Київтерм» на показники фінансової стійкості можна виділити наступні коефіцієнти:

- ✓ коефіцієнт концентрації позикового капіталу;
- ✓ коефіцієнт співвідношення позикового та власного капіталу;
- ✓ коефіцієнт платоспроможності;
- ✓ коефіцієнт Бівера;
- ✓ коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел;
- ✓ коефіцієнт фінансової залежності капіталізованих джерел;
- ✓ коефіцієнт структури позикових коштів;
- ✓ коефіцієнт поточної заборгованості.

В таблиці 3.9 було розраховано показники відповідно до моделі У. Бівера. Коефіцієнт Бівера перевищує допустимі значення доброго стану, оскільки становить 1,03, такий результат є позитивним явищем.

Таблиця 3.9

**Аналіз основних показників оцінки впливу боргів підприємства ТОВ
«Київтерм» за 2021 рік**

Показники	Розрахунок показника	Значення показників
1.Коефіцієнт Бівера	$(\text{ЧП} + \text{Амортиз.}) / \text{Зобов'язання}$	1,03
2.Рентабельність активів	$\text{ЧП} / \text{Активи} * 100$	36,52
3.Фінансовий леверидж	$\text{Зобов'язання} / \text{Активи}$	35,36
4.Коефіцієнт маневрування	$\text{Власний оборотний капітал} / \text{Активи}$	0,65
5.Коефіцієнт покриття	$\text{Оборотні активи} / \text{Короткострокові зобов'язання}$	2,21

Джерело: розроблено автором.

В свою чергу рентабельність активів склала 36,52, що перевищує необхідне значення. Фінансовий леверидж станом на 2019 рік склав відповідає нормативному значенню, та складає 35,36. Коефіцієнт маневрування відповідно до розрахунку становлять 0,65, та перевищує межі для відповідності «Добрий стан», що також є позитивним явищем для діяльності компанії. Коефіцієнт покриття склав 2,21, що вказує про існування певних проблем на підприємстві і загрозу появи банкрутства через 5 років.

Загалом всі показники знаходяться в допустимих межах задовільного стану роботи підприємства, тому говорити про ймовірність можливого банкрутства наразі не слід, однак компанія повинна звернути увагу на можливі загрози її діяльності.

Результати проведеного аналізу підтверджують дотримання принципу погодженості термінів залучення капіталу з термінами його використання на досліджуваному підприємстві.

Отже, фінансова стійкість підприємства залежить від ефективного управління фінансовими ресурсами і визначається співвідношенням власних і позикових коштів, активів і джерел їх фінансування.

Основною проблемою вітчизняних підприємств є низький рівень окремих показників фінансової стійкості через недостатній обсяг власного капіталу для фінансування діяльності суб'єкта господарювання. Оптимізація структури капіталу сьогодні є актуальною проблемою для переважної більшості підприємств, основними критеріями якої є максимізація рівня прогнозованої фінансової рентабельності та мінімізація вартості капіталу.

При цьому одним із стратегічних завдань компаній є доведення співвідношення власного та позикового капіталу до оптимального співвідношення, яке забезпечить як максимальний ступінь фінансової прибутковості, так і достатній рівень фінансової стійкості, а отже й її зміцнення.

3.3. Аналіз впливу зобов'язань на платоспроможність підприємства

Платоспроможність та ліквідність в сучасних умовах, а саме появі та розвитку ринкових відносин, слід вважати одними з основних показників діяльності будь-якого підприємства. Загалом ці два показники характеризують найважливіші результати балансу підприємства, а отже дають змогу зрозуміти наскільки ефективно аналізована компанія здійснює свою діяльність, та на що слід звернути увагу задля поліпшення фінансового стану та уникнення банкрутства.

Коефіцієнти платоспроможності призначені для вимірювання загальної прибутковості бізнесу шляхом порівняння рівнів прибутковості з поточними фінансовими зобов'язаннями. Розрахунок і аналіз цих коефіцієнтів може надати власникам бізнесу, фінансовим директорам, інвесторам і банківським установам цінні фінансові відомості, зокрема здатність компанії виконувати свої поточні довгострокові боргові зобов'язання.

Розрахунок коефіцієнтів платоспроможності компанії так само важливий для малих підприємств, як і для великих. Але розрахунок коефіцієнта – це лише перший крок. Не менш важливим є аналіз коефіцієнта платоспроможності, який вивчає показники коефіцієнта та створює більш повну картину для перегляду керівництвом, інвесторами, кредиторами та кредиторами.

У багатьох випадках платоспроможність підприємства можна легко оцінити, переглянувши баланс підприємства та звіт про рух грошових коштів. Однак інвестори, кредитори та аналітики часто звертаються до коефіцієнтів платоспроможності, щоб краще визначити стан підприємства. Коефіцієнти платоспроможності також допомагають власникам бізнесу та фінансовим директорам стежити за тенденціями компанії, особливо якщо борг продовжує зростати без одночасного збільшення доходу чи активів.

Під терміном «платоспроможність» слід розуміти: можливість певного підприємства своєчасно погасити свої строкові зобов'язання наявними в нього грошовими ресурсами. В разі якщо відбувається перевищення платіжних засобів підприємства над його строковими зобов'язання, то це є свідченням платоспроможності такої компанії. Поточна платоспроможність визначається за певний звітний період, але в разі необхідності її можна дізнатися і в середині звітного періоду шляхом аналізу відповідних показників балансу.

Існує багато типів коефіцієнтів платоспроможності, які можна розрахувати для визначення платоспроможності компанії, причому найчастіше використовуються чотири.

- Співвідношення боргу до активів;
- Співвідношення боргу до власного капіталу;
- Коефіцієнт власного капіталу;
- Коефіцієнт покриття відсотків;

Кожен із цих коефіцієнтів платоспроможності вимірює платоспроможність або неплатоспроможність.

В свою чергу термін «ліквідність» означає: здатність підприємства швидко продати активи й одержати гроші для оплати своїх зобов'язань.

Компанії використовують активи для ведення свого бізнесу, виробництва товарів або створення вартості іншими способами. Активи можуть включати такі речі, як обладнання або інтелектуальна власність. Запаси або продукти, які компанія продає для отримання прибутку, зазвичай вважаються поточними активами, оскільки зазвичай вони будуть продані протягом року. Щоб актив вважався ліквідним, він повинен мати зацікавленого клієнта. Крім того, актив повинен мати можливість легко та швидко передавати право власності.

Інформація, яка знадобиться користувачу для перевірки ліквідності, міститься в балансі компанії. Активи перераховані в порядку того, наскільки швидко їх можна перетворити на готівку. Отже, у верхній частині балансу знаходяться готівка, найбільш ліквідний актив.

Також у балансі вказуються зобов'язання або заборгованість компанії. Зобов'язання перераховані в порядку їх погашення. Рахунки, які підприємство повинно буде сплатити в першу чергу, перераховані вгорі. Порівняння короткострокових зобов'язань із готівкою в касі та іншими ліквідними активами допоможе вам краще зрозуміти фінансовий стан вашого бізнесу та розрахувати точні показники та коефіцієнти ліквідності.

Більш ліквідним вважається підприємство більша частина поточного капіталу якого складається з грошових коштів та короткострокової дебіторської заборгованості, а менш ліквідним – підприємство з основною частиною запасів в поточному капіталі. В разі низького рівня ліквідності підприємство вважається неспроможним сплатити свої поточні борги та зобов'язання, тому для вирішення даної проблеми та покращення фінансового стану йому необхідно в обов'язковому порядку продати частину довгострокових фінансових вкладень і активів, а в разі якщо їх частка є меншою за суму заборгованості, таке підприємство набуває статусу збанкрутілого.

Хоча її часто плутають з ліквідністю, платоспроможність стосується довгострокового фінансового стану бізнесу, тоді як ліквідність зосереджується на тому, як швидко підприємство може перетворити поточні активи на готівку.

Платоспроможність перевіряє не лише те, чи може ваш бізнес виконати поточні фінансові зобов'язання, але також перевіряє, чи зможе ваш бізнес виконати довгострокові зобов'язання в майбутньому.

Хоча можливо мати низьку ліквідність, але залишатися платоспроможним, найкраще, якщо ваш бізнес одночасно є ліквідним і платоспроможним.

Для аналізу платоспроможності та ліквідності підприємства ТОВ «Київтерм» було розраховано наступні показники (таблиця 3.10): величина чистих оборотних активів, коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт поточної ліквідності та коефіцієнт маневрування ЧОА.

Таблиця 3.10

**Показники ліквідності та платоспроможності підприємства «Київтерм»
за 2019-2021 роки**

Показники ліквідності та платоспроможності						
Показники	Формула	2019	2020	2021	Норматив	
1. Величина чистих оборотних активів	Оборотні активи-короткострокові зобов'язання	17698	27326	23910	більше 0	відповідає нормативу
2. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	(Грошові кошти+ПФІ)/Короткострокові Пасиви	1,13	1,56	1,73	0,1-0,2	не відповідає нормативу
3. Коефіцієнт швидкої ліквідності	(Оборотні активи-запаси)/короткострокові пасиви	2,33	2,21	2,20	більше 0,6-0,8	відповідає нормативу
4. Коефіцієнт поточної ліквідності	Оборотні активи/Короткострокові Пасиви	2,33	2,21	2,21	більше 1	відповідає нормативу
5. Коефіцієнт маневрування ЧОА	Грошові кошти/Величина Чоа	0,62	0,57	0,75	Збільшення	часткова відповідність

Джерело: розроблено автором на основі додатків.

Величина чистих оборотних активів показує на скільки оборотні активи перевищують поточні зобов'язання, або навпаки. Нормативним значенням даного показника вважається сума, що є більшою за нуль. Відповідно проведених

розрахунків станом на 2019 рік величина чистих оборотних активів становить 17 698 тисяч гривень, у 2020 році даний показник зріс на 9 628 тисяч гривень або на 54,4%, та становив 27 326 тисяч гривень. На кінець 2021 року чисті оборотні активи у порівнянні з попереднім роком знизились на 3 416 тисяч гривень, або на 12,5%, та загалом становили 23 910 тисяч гривень.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує чи спроможне аналізоване підприємство негайно погасити свої короткотермінові фінансові зобов'язання за рахунок першокласних ліквідних активів, а саме грошових коштів та їх еквівалентів. Єдиної думки щодо нормативного значення не існує, але в середньому прийнято вважати, що найбільш правильними є межі 0,1-0,2. В разі якщо показник є меншим за ці межі, то це може свідчити про неспроможність компанії своєчасно погасити свої зобов'язання у випадку, якщо термін платежів настане в найближчий час. Однак перевищення проміжку від 0,1 до 0,2 також не є позитивним явищем, оскільки може вказувати на проблеми в компанії і свідчити про неефективну стратегію управління фінансовими ресурсами.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності за всі роки аналізу перевищував допустиме нормативне значення. Станом на 2019 рік коефіцієнт склав 1,13, у 2020 році 1,53, а на кінець 2021 року 1,73. З огляду на це компанії ТОВ «Київтерм» слід прийняти відповідні міри щодо прийняття швидких та своєчасних рішень задля вирішення даної проблеми, оскільки наразі значна частина капіталу відволікається на формування непродуктивних активів підприємства.

Коефіцієнт швидкої ліквідності показує здатність підприємства вчасно погасити свої короткострокові зобов'язання з допомогою високоліквідних активів (грошові кошти та їх еквіваленти, поточні фінансові інвестиції, дебіторську заборгованість і т. д.). Нормативним значенням прийнято вважати більшим за 0,6-0,8. Якщо коефіцієнт перебуває в даному проміжку, або є більшим, то це вказує, що підприємство має достатньо ліквідних оборотних коштів для своєчасного розрахунку за зобов'язаннями.

Протягом аналізованого періоду коефіцієнт за всі три роки перевищує нормативне значення: у 2019 році становив 2,33, за результатами 2020 року

коефіцієнт склав 2,21, а на кінець 2021 року склав 2,20. Загалом перевищення допустимих меж вказує, що компанія має більш, чим достатньо ліквідних оборотних коштів для погашення своїх боргів та зобов'язань.

Коефіцієнт поточної ліквідності характеризує скільки в підприємства є гривень оборотних коштів на кожну гривню поточних зобов'язань. Тобто дозволяє зрозуміти чи підприємство в разі необхідності зможе розрахуватися за своїми поточними зобов'язаннями за рахунок його оборотних активів.

Нормативним є значення, що перевищує 1, однак прийнято вважати, що більш бажаним є значення 2-3. Якщо ж коефіцієнт є нижчим за 1, то це вказує, що аналізована компанія має проблеми зі своєю платоспроможністю, оскільки має недостатньо оборотних активів для розрахунку за своїми поточними зобов'язаннями.

Відповідно до проаналізованих даних коефіцієнт поточної ліквідності підприємства ТОВ «Київтерм» протягом 2019-2021 року перевищував нормативне значення, а саме станом на 2019 рік становив 2,33, у 2020 році 2,21, а на кінець 2021 року склав 2,21. Такі результати вказують, що аналізоване підприємство обрало вірну стратегію для розвитку його діяльності.

Коефіцієнт маневрування чистих оборотних активів показує, яка частка власного капіталу використовується для формування оборотних активів. Загалом відповідно до економічної літератури та думки деяких науковців нормативним значенням слід вважати значення в межах 0,4-0,6, однак найбільш раціональним є збільшення даного показника, оскільки це вказує про зростання можливостей підприємства вільно маневрувати власними коштами.

На нашу думку, буде доцільно розглянути результати аналізу з обох сторін, тобто, по-перше, чи перебувають коефіцієнти в межах нормативного значення 0,4-0,6, та, по-друге, чи відбувається його збільшення протягом аналізу. З таблиці 3.10 можна побачити, що на кінець 2019 року показник склав 0,62, що є незначним перевищенням нормативного значення, у 2020 році значення перебувало в межах 0,4-0,6, а саме склало 0,57. Станом на 2021 рік результат обрахунку становив 0,75, що є перевищенням допустимих значень. Протягом аналізованого періоду єдиної

тенденції не склалося, оскільки у 2020 році коефіцієнт маневрування чистих оборотних активів зменшився у порівнянні з попереднім роком. Однак на кінець 2021 року відбулося зростання у порівнянні з 2020 роком, що є позитивним результатом, оскільки чим більша частка власних коштів в обороті, тим вища платоспроможність підприємства, тим більші можливості скерування чистого прибутку на капітальні інвестиції та соціальні потреби власників капіталу.

Основним джерелом інформації для аналізу зобов'язань є фінансова звітність. При оцінці фінансової звітності підприємства реалізується принцип дедукції, тобто рух від загального до часткового, що дає змогу відтворити історичну і логічну послідовність господарських операцій та оцінити величину їхнього впливу на фінансовий стан підприємства.

Загалом з аналізу видно, що більшість показників відповідають нормативним значенням, це є підтвердженням правильно обраної стратегії з управління діяльністю підприємства та відсутності значних проблем, що в подальшому можуть спровокувати неплатоспроможність його роботи, однак слід контролювати даний процес, оскільки є невідповідність коефіцієнта абсолютної ліквідності та часткова невідповідність коефіцієнта маневрування чистих оборотних активів, подальше їх погіршення може викликати нестабільності в роботі компанії.

Отже, зобов'язання мають суттєвий вплив на фінансову стійкість і платоспроможність суб'єктів господарювання, у зв'язку зі своїм динамічним характером потребують ефективного управління грошовими потоками та контролю за фактичним станом розрахунків. Це можливо на основі достовірної, якісної та адекватної інформації про заборгованість, яка формується в системі бухгалтерського обліку.

Висновки до розділу 3

Як доведено в процесі дослідження, методика аналізу зобов'язань містить такі елементи: формулювання завдань і мети, з якою проводиться аналіз зобов'язань; підбір системи показників, необхідних для здійснення такого аналізу, та визначення ступеня їхнього взаємозв'язку; визначення етапів проведення аналізу зобов'язань та вибір методів, способів і прийомів, які застосовуватимуть на кожному з них; підбір джерел інформації; вибір технічних засобів, які доцільно використати для обробки інформації; визначення порядку оформлення результатів аналізу; інтерпретація результатів аналізу та визначення ефекту від його проведення. Для якісного проведення аналізу необхідно зібрати об'єктивну інформацію, яка стосується зобов'язань.

Основним джерелом інформації для аналізу зобов'язань є фінансова звітність. При оцінці фінансової звітності підприємства реалізується принцип дедукції, тобто рух від загального до часткового, що дає змогу відтворити історичну і логічну послідовність господарських операцій та оцінити величину їхнього впливу на фінансовий стан підприємства.

В процесі аналізу необхідно врахувати, що інформація, наведена у фінансовій звітності, вже пройшла бухгалтерську і статистичну обробку. Необхідно також звернути увагу на суб'єктивність укладачів фінансової звітності, обрану підприємством облікову політику (насамперед щодо оцінки зобов'язань). Оскільки фінансова звітність є інформаційно обмеженою, з неї не можна отримати дані про найбільш надійних постачальників, про банки, які надають кредити на вигідних умовах, про фактичний термін сплати кожного з видів зобов'язань.

Після проведеного розрахунку в розділі 3 можна зробити висновок про наступне:

- коефіцієнт абсолютної ліквідності: дорівнюючи 1,13 у 2017 році вказує на те, що 113 % поточних зобов'язань може бути сплачено негайно за рахунок власних грошових коштів та їх еквівалентів товариством. У 2018 році ця сума становила 156% (коефіцієнт 1,56), а у 2019 році 173% (коефіцієнт 1,73);

- коефіцієнт загальної ліквідності (покриття): дорівнюючи 2,33, 2,83, 2,21 за 2017-2019 роки відповідно відображає, що підприємство може покрити поточну кредиторську заборгованість за рахунок продажу оборотних активів товариства в кожному з аналізованих років;
- коефіцієнт фінансової стійкості: протягом аналізу становив : у 2017 році 0,60, у 2018 році 0,65, а у 2019 році 0,69. Це свідчить, що в разі настання моменту, коли підприємство використає всі наявні в його розпорядженні власні кошти на покриття зобов'язань, то всі вони залишаться погашеними;
- коефіцієнт покриття зобов'язань власним капіталом: протягом 2017-2019 років становив наступні значення: 0,67, 0,55, 0,44, тобто загалом на момент аналізу у підприємства вистачає власних коштів;
- коефіцієнт рентабельності активів: становить у 2017 році 0,0008 свідчить, що кожна 1 грн. активів принесла товариству прибуток у розмірі 0,0008 грн., у 2018 році підприємство зовсім не отримало прибутку, а навпаки збиток у розмірі 0,46, а станом на 2019 рік компанія отримала прибуток у розмірі 0,29 на кожну гривню активів.

Щодо структури зобов'язань, то загалом підприємство знаходиться на початкових етапах впровадження поточних зобов'язань, а довготермінові зобов'язання загалом не використовуються протягом аналізу.

Однак та частка поточних зобов'язань, що є в розпорядженні підприємства «Київтерм» в майбутньому можна буде одразу погасити у відповідні терміни.

Таким чином, при аналізі зобов'язань рекомендується використовувати, крім звітності, й інші облікові дані, зокрема регістри бухгалтерського обліку, первинні документи тощо. Для потреб аналізу окрім облікової використовують й інші види інформації.

Використання комп'ютерних систем забезпечує збирання інформації, її реєстрацію, зберігання, швидке передавання й перетворення. Метою аналізу зобов'язань є оцінка залученого капіталу підприємства і напрямків його розміщення та визначення впливу зобов'язань на фінансовий стан підприємства. Для досягнення мети в процесі аналізу зобов'язань необхідно вирішити такі

основні завдання: визначення місця та ролі зобов'язань у загальній системі діяльності підприємства; вивчення складу та структури зобов'язань; дослідження напрямків розміщення залученого капіталу та ефективності його використання; оцінка впливу зобов'язань на фінансовий стан підприємства. Завдання аналізу зобов'язань не обмежуються наведеним вище переліком, оскільки, з одного боку, кожен аналітик може ставити свою мету і відповідно різні завдання для її досягнення, а з іншого, – в процесі економічного і соціального розвитку перед аналізом можуть поставати як нові, так і посилюватися раніше висунуті завдання.

Аналіз зобов'язань буде найбільш повним і результативним у разі його здійснення за такою схемою:

- аналіз структури та динаміки зобов'язань підприємства;
- оцінка оборотності кредиторської заборгованості;
- визначення ролі зобов'язань у формуванні капіталу підприємства;
- оцінка фінансової стійкості підприємства на основі аналізу структури власного капіталу і зобов'язань;
- аналіз фінансової рівноваги між активами підприємства та джерелами їхнього утворення; оцінка впливу поточних зобов'язань на величину показників ліквідності.

Об'єднавши завдання і етапи проведення аналізу зобов'язань можна отримати структурно-логічну модель послідовності його здійснення.

ВИСНОВКИ

Зобов'язання (у бухгалтерському обліку) — заборгованість підприємства, що виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства (економічних вигід).

Виділяють шість основні види зобов'язань:

- поточні зобов'язання - короткотермінові зобов'язання з термінами погашення, як правило, менше одного року — рахунки кредиторів, короткотермінові позики, частина довготермінової позики, термін оплати якої настає в даному звітному періоді, податок на прибуток;

- довгострокові зобов'язання - зобов'язання з термінами погашення більше одного року після дати складання балансу, включаючи середньо- і довготермінові позики (звичайно забезпечені облігаціями) та кредити постачальників;

- непередбачені зобов'язання:

- зобов'язання, що можуть виникнути внаслідок минулих подій та існування яких буде підтверджено лише після того, як відбудеться (або не відбудеться) одна чи більше невизначених майбутніх подій, над якими суб'єкт не має повного контролю;

- теперішні зобов'язання, що виникають внаслідок минулих подій, але не визнаються, оскільки малоймовірно, що для врегулювання такого зобов'язання потрібно буде використати якісь ресурси (економічні вигоди) або ж оскільки суму зобов'язання не можна достеменно визначити;

- доходи майбутніх періодів.

Для дотримання обраної стратегії управління та подальшого вчасного погашення поточних зобов'язань підприємство допоможе наступний механізм, щоб збільшити фінансову стабільність підприємства.

Даний механізм включає три основні етапи:

- Етап 1. Уникнення неплатоспроможності, що являє собою основу для покращення фінансового стану будь-якого підприємства, на якому б етапі своєї

діяльності воно б не перебувало. Задачею цього етапу є покращення та стабілізація процесу здійснення розрахунків за наявними у підприємства зобов'язаннями та боргами. Підприємство ТОВ «Київтерм» наразі повинно зосередити свою увагу саме на даному процесі, оскільки після погашення всіх своїх зобов'язань компанія зможе досягнути більшої автономії, а отже і перевагу серед своїх конкурентів.

- Етап 2. Відновлення фінансової стійкості. Проблема розвитку неплатоспроможності може залишатися навіть після здійснення етапу 1, оскільки в разі незадовільної фінансової стійкості не можливо досягнути повної незалежності з боку кредиторів компанії. До того ж досягнення фінансової стійкості підприємства дозволить в довгостроковій перспективі уникнути загрози появи банкрутства.

- Етап 3. Забезпечення фінансової рівноваги в довгостроковій перспективі. Повна фінансова стабільність та незалежність буде досягнута лише, коли компанія зможе забезпечити повну фінансову рівновагу не тільки в конкретний момент часу, а протягом всього періоду її розвитку та загалом діяльності. Для досягнення повного задовільного стану підприємство повинно на постійні основі робити моніторинг свого фінансового стану та в разі появи певних проблем миттєво їх вирішувати.

Загалом слід виділити основні заходи сприяння фінансовій стійкості ТОВ «Київтерм», а саме:

- пришвидшити обертання ресурсів компанії зі зменшенням терміну їх обороту. Цей крок слід реалізувати за рахунок коефіцієнтів завантаженості та оборотності шляхом збільшення обсягу виробництва, які загалом забезпечать підвищення ефективності діяльності аналізованої організації. Також слід зменшити тривалість операційного та фінансового циклу, що допоможе скоротити обсяг запозичених коштів;

- покращити планування розподілу та використання фінансових надходжень підприємства. Необхідно підвищити контроль за використання всіх фінансових потоків підприємства та вести в обіг відповідні засоби з допомогою яких буде можливість своєчасного та швидкого отримання інформації про рух грошових

коштів. Це можна реалізувати почавши використовувати на підприємстві платіжні календарі та створивши центри фінансової відповідальності;

- запроваджувати на підприємстві необхідні новітні технології, які не тільки покращать його фінансовий стан, а також допоможуть компанії бути більш конкурентоспроможними та зайняти вищий рівень реалізації своїх продуктів на ринку;

- зайнятися розробкою нових послуг, які матимуть попит з боку наших клієнтів, а також удосконалювати вже існуючий портфель, щоб таким чином збільшувати клієнтську базу;

- покращити фінансові показники компанії, аби золоте правило балансу та фінансування дотримувалося також і в майбутньому. При цьому слід звернути увагу на отриманий збиток протягом 2018-2019 років, задня прийняття відповідних рішень та покращення прибутковості підприємства у майбутньому.

В аналізі окрім розрахунку стану зобов'язань також були розраховані такі показники як: вертикальний та горизонтальний аналіз активів та пасивів підприємства; аналіз структури майна підприємства та джерел його формування; розрахунок показників якісної оцінки основних засобів; обчислення показників ефективності використання оборотних активів, запасів, дебіторської заборгованості, активів, капіталу підприємства; оцінка відповідності структури балансу підприємства вимогам правил ліквідності балансу; обчислення нормативного значення коефіцієнта покриття; обрахунок коефіцієнтів рентабельності; визначення типу фінансової стійкості підприємства за методикою визначення рівня забезпеченості запасів джерелами покриття.

Розраховані показники дали загальне уявлення про стан діяльності підприємства в динаміці, на основі чого можна зробити висновок, що протягом 2019-2021 років фінансовий стан підприємство ТОВ «Київтерм» не слід відносити до кризового, однак і до абсолютного також, оскільки були виявленні невідповідності показників.

Аналізовану підприємству слід в першу чергу зайнятися покращенням свого фінансового стану, а особливо розробити стратегію для зменшення збитків

підприємства у майбутньому, та отримання прибутку. Компанія вже почала розробку нового плану по управлінню, що включає також розвиток професійних навичок її працівників, покращення їх роботи, розробляються нові послуги з урахуванням попиту потенційних клієнтів, а також запроваджуються заходи для розширення клієнтської бази.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бержанір І.А, Бержанір А.Л, Ящук Т.А. Економічна сутність зобов'язань і розрахунків підприємства. Приазовський економічний вісник. 2020. Вип. 2(19). С. 240–244.
2. План рахунків бухгалтерського обліку, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій №291 від 30.11.99р.
3. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 “Зобов'язання” : наказ Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 року № 328. Дата оновлення 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text> (дата звернення: 21.11.2022).
4. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. Дата оновлення 23.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 21.11.2022).
5. Цивільний кодекс України від 19.06.2003 р. № 435-IV. Дата оновлення: 10.10.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 21.11.2022).
6. Положення про порядок уцінки і реалізації продукції, що залежалася, з групи товарів широкого вжитку, продукції виробничо-технічного призначення і надлишкових товарно-матеріальних цінностей, №149-300, від 15.12.99р.
7. Положення про документальні забезпечення записів бухгалтерського обліку” Наказом Міністерства фінансів України від 24.05.96 р. № 88
8. Порядок ведення обліку приросту балансової вартості покупних товарів (крім активів, що підлягають амортизації, цінних паперів та деривативів), матеріалів, сировини, комплектуючих виробів, напівфабрикатів на складах, у незавершеному виробництві і залишках готової продукції №124 від 11.06.98р.
9. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення /псування/ матеріальних цінностей - Постанова КМ України від 22.01.96р. № 116

10. О. І. Рогач, О. Ю. Анісімова. Валютна ліквідність. Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. К: Знання України, 2004. 760с.
11. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку / Інтерактивна бухгалтерія URL : [http:// www.interbuh.com.ua/ua/documents/ onemanuals/35131](http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/onemanuals/35131) (дата звернення: 21.11.2022).
12. Міжнародні стандарти фінансової звітності (переклад українською мовою – 2018 рік) URL : <https://www.minfin.gov.ua/news/view/mizhnarodnistandarty-finansovoi-zvitnosti--pereklad-ukrainskoiu-movoiu---rik?category=dohidna-politika&subcategory=buhgalterskij-oblik> (дата звернення: 21.11.2022).
13. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність: Закон України №996-XIV від 16.07.99р., із змінами і доповненнями.
14. Про власність: Закон України від 7.02.1991р. Постанова Верховної Ради України від 3.03.1991р. (зі змінами і доповненнями)
15. Карпушенко М. Ю. Організація обліку: навч.посібник. Х. : ХНАМГ, 2011. 241 с.
16. Про податок на додану вартість: Закон України (№168/97 від 3.04.97р) Постанова Верховної Ради України (зі змінами доповненнями №799/97 від 30.12.97)
17. Бондаренко Н.О., Понікаров В.Д., Попова С.М. Аудит суб'єктів підприємницької діяльності. Навчальний посібник.- Київ:Центр навчальної літератури,2008.
18. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит»/За ред. Бутинця Ф.Ф.,5- вид.-Житомир: ПП Рута 2007р. 726с.
19. Грабова Н.М., Кривоносов Ю.Г. Облік основних господарських операцій в бухгалтерських проводках:навч.посібник:3-тє вид.-К.:А.С.К., -2000.
20. Економіка підприємства: Підручник / За заг.ред. С.Ф.Покропивного. Вид.2-ге, перероб.та доп. К.: КНТЕУ, 2001.
21. Івахненко В.М., Курс економічного аналізу. Київ „Знання-Прес” 2020р.
22. Кравченко Л.І. Аналіз господарської діяльності в торгівлі. Навчальний посібник. Мінськ, 1995 р.

23. Мазаракі А.А., Лігоненко Л.О., Ушакова Н.М. Економіка торговельного підприємства. - К., 1999 р.
24. Макаровська Т.П., Боднар Н.М. Економіка підприємства: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. - К.: МАУП, 2007. - Мец Т.Н. Основи фінансового аналізу. - Х., 2002 р.
25. Є.В. Мних. Економічний аналіз: Підручник. - К.: Центр навчальної літератури, 2007 р.
26. Павлюк І.М. Основи бухгалтерського обліку на підприємствах і в організаціях України: Практично-навчальний посібник. Івано-Франківськ: ІМЕ, 2001.
27. Поплюйко А. Облік і аналіз використання виробничих запасів. Автореферат, 2007 р.
28. Романова О.Є. Аналіз господарської діяльності. Москва, 2007р.
29. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. екон. спец.-5 вид., допов. й переробл. - К.: А.С.К., 2000 р.
30. Фінансовий аналіз: Навч. посібник / За ред. проф. Г.В. Митрофанова. - К.: КНТЕУ: 2002.
31. Хом'як Р.Л. Бухгалтерський облік в Україні. Львів: „Знання”, 2007 р.
32. Гринів Б. Проблеми бухгалтерського балансу: його використання в аналізі. Бухгалтерський облік і аудит. 2008, № 7. С. 11 – 15.
33. Мелікова О.С. Шляхи вдосконалення фінансової звітності для потреб аналізу фінансового стану підприємства / О.С. Мелікова, Н.М. Гончарова. URL: http://www.rusnauka.com /12_KPSN_2010/Economics/63705.doc.htm
34. Саприкін В.М. Витрати майбутніх періодів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. екон. наук. М., 2008. 66 с.
35. Спіцина Н.В, Кравцова С.В. Зобов'язання: сутність, класифікація, облік. Держава та регіони. 2020. № 2 (113). С. 228–233.

36. Хомка В. Методологічні засади бухгалтерського обліку зобов'язань. Вісник Львівського національного аграрного університету. Сер : Економіка АПК. 2013. № 20(1). С. 230-235
37. Терещенко В.С. Бухгалтерський облік забезпечень майбутніх витрат і платежів: теорія та методика: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / В.С. Терещенко. – Київ, 2008. – 20 с.
38. Чижевська Л.В. Бухгалтерський баланс: проблеми теорії і практики. Житомир: ЖІТІ, 1998 р. 408 с.
39. Яремко У.Й. Економічні категорії в методології обліку: [монографія]. Львів: Каменяр, 2002 р. 192 с.
40. Болюх М.А. Економічний аналіз: навч. посібник / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбаток, за ред. акад. НАНУ проф. М.Г. Чумаченка.- К.: КНЕУ, 2010 р. 54с.
41. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз: Практикум: Навчальний посіб. для студ. спец. 7.050106 "Облік і аудит", 7.050201 "Менеджмент організацій". Житомир: ВАТ "Рута", 2010 р. 416 с.
42. Сторожук Т.М. Елементи облікової політики підприємства щодо зобов'язань. Збірник наукових праць Ірпінської фінансово-юридичної академії (економіка, право). 2013. Вип. 2. С.66-71.
43. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.06.2001 р. № 303. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0539-01> (Дата звернення: 21.11.2022р.).
44. Савицька, Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. К.: Знання, 2007. 672 с.
45. Сафарова А.Т. Проблеми оцінки поточних зобов'язань у бухгалтерському обліку URL: http://vlp.com.ua/files/90_1.pdf

46. Сафарова А. Методика аудиту поточних зобов'язань: Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2015. № 1. С. 59-64.
47. Святенко І.М. Вплив факторів на формування облікової політики підприємства: Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. 2014. Вип. 2. С. 246-252.
48. Островерха Р.Е. Організація бухгалтерського обліку: Навч. посіб. 2-ге вид.перероб. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2012. 568 с.
49. Офіційний сайт ПАТ «Яготинський маслозавод» URL: <https://milkalliance.com.ua/company/enterprises/yagotinskij-maslozavod/> 82
50. Панченко О.М. Формування облікової політики підприємства щодо кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги URL: http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/560/1/Panchenko_Formation%20of%20accounting%20policy.pdf
51. Подоля Г. В. Облік поточних зобов'язань підприємства: сучасний стан та напрямки удосконалення: Молодий вчений. 2014. № 5(1). С. 175-177.
52. Принципы бухгалтерского учета / Б. Нидлз, Х. Андерсон, Д. Колдуелл: Пер. с англ. / Под ред. Я.В. Соколова. 2-ге изд., стереотип. М.: Финансы и статистика, 1996. 496 с.
53. Проскуріна Н. М. Процедурне забезпечення аудиту. Теорія та практика : монографія; Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. К. : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2011. 739 с.
54. Пташник А.М. Проблеми обліку поточних зобов'язань торгівельних підприємств: Матер. Інтернет-конференції «Соціум. Наука. Культура» URL: <http://intkonf.org>
55. Сопко, В. В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу. К. : КНЕУ, 2008. – 412 с.
56. Лучко М.Р., Бенько І.Д.. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах: Навчальний посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2004. 236 с.

57. Машталяр Г.П. Організація аудиту фінансової звітності: Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. 2015. Вип. 1. С. 158-164.
58. Михалків А.А. Роль аудиту в забезпеченні достовірності фінансової звітності: Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2016. - Випуск 6, частина 2. С. 105-107.
59. Міщук Є.В., Сідорова І.І. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості: проблемні аспекти: Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 2. С. 54 – 57.
60. Мушинський В.В. Формування облікової політики щодо виконання та зміни зобов'язань підприємства з урахуванням інтересів користувачів: Зимові читання, присвячені видатним вченим в галузі бухгалтерського обліку, аналізу і контролю : збірник тез Одинадцятій Всеукраїнській науковій Інтернетконференції ЖДТУ. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/5456/1/76.pdf>
61. Назарова І. Я. Аналіз методів оцінки активів, зобов'язань та капіталу при реорганізації підприємств: Економічний аналіз: зб. наук. праць. 2013. Том 14. – № 2. – С. 214-220.
62. Омецінська І. Я. Порядок розкриття інформації про зобов'язання у балансі: Економічний аналіз. 2013. Т. 14(2). С. 221-226.
63. Омецінська І.Я. Інформаційне забезпечення та порядок проведення аналізу зобов'язань: Концепція розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в Україні. Тернопіль: Економічна думка, 2015. С. 276-292.
64. Орлов І. В. Бухгалтерський облік і контроль зобов'язань суб'єктів господарювання: теорія і методологія : монографія; Житомир. держ. технол. унт. Житомир : ЖДТУ, 2010. 400 с.
65. Федорченко О.Є. Облік і аналіз розрахунків з дебіторами: автореф. дис. канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами діяльності)». Київ, 2009. 23 с.

66. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз : теорія і практика. Львів : Магнолія Плюс, 2006. 428 с.
67. Синиця Т. В., Осьмірко І. В.. Бухгалтерський облік: теоретичні основи, організація та оптимізація облікових процесів: навч. посіб. Харків : ФОП Панов А. М., 2016. 276 с
68. Цал-Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз. Навчальний посібник. –К.: "ЦУЛ", 2002. 360 с.
69. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Єрьоміна О.Л. Формування документального забезпечення на стадії планування аудиту: Науковий вісник 83 Херсонського державного університету. 2014. Випуск 8. Частина 1. – С. 192- 196.
70. Максимова В. Ф. Бухгалтерський облік: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 6.050100 «Облік і аудит» – Одеса: ОНЕУ, 2012. 670 с.
71. Чигринська О.С. Теорія економічного аналізу. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. С. 232.
72. Стаднюк Т. В., Татушко Т. А. Теоретичні основи аналізу зобов'язань суб'єктів господарювання: Агросвіт. 2014. № 8. С. 60-65.
73. Фінансовий облік: підручник: в 2 ч. / за заг. ред. М.І. Бондаря, Л.Г. Ловінської. Київ : КНЕУ, 2012. Ч.1. 553 с. 40.
74. Кім Ю.Г. Бухгалтерський та податковий облік: первинні документи та порядок їх заповнення: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2014. 600 с. 41. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник / за ред. М.Ф. Огійчука. Київ : Алерта, 2016. 1040 с.
75. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237. Дата оновлення 29.10.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01> (дата звернення: 21.11.2022).
76. Грабова Н.М., Кривоносов Ю.Г. Облік основних господарських операцій в бухгалтерських проводках: навч. посібник. Київ, 2006. С. 347.

77. Лень В.С. Звітність підприємства. Київ: Центр навчальної літератури, 2009. С. 612.
78. Кесарчук Г. С. Удосконалення організації обліку поточних зобов'язань підприємства: Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. 2014. Вип. 11(2). С. 143-153.
79. Міжнародний стандарт фінансової звітності (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» : Міжнародний документ від 24.06.2014 / Верховна Рада України. URL : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_016 (дата звернення: 21.11.2022).
80. Максимова В. Ф. Бухгалтерський облік: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 6.050100 «Облік і аудит» – Одеса: ОНЕУ, 2012. 670 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Горизонтальний аналіз активу балансу ТОВ "КІЇВТЕРМ" за 2019-2021 РОКИ

Статті балансу	Рядок	2019	2020	2021	2021/2020 р.	
Актив		млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	у %
Необоротні активи, всього,	1095	2 323	14 002	21 239	7 237	51,69
у тому числі:						
Нематеріальні активи	1000	68	100	7 472	7 372	7372,00
Основні засоби	1010	2 255	9 745	9 778	33	0,34
Інвестиційна нерухомість	1125	-	319	539	220	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030+1035	-	4 154	-	-	-
Оборотні активи, всього, у тому числі:	1195	31 027	49 931	43 740	- 6 191	-12,40
Запаси	1100	10	32	20	- 12	-37,50

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	365	319	539	220	68,97
Дебіторська заборгованість за рахунками	1130+1135+ 1136	2	2 543	2 148	- 395	-15,53
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	29	12	68	56	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	431	40	3	- 37	
Поточні фінансові інвестиції	1160	4 103	19 604	16 315	- 3 289	
Гроші та їх еквіваленти	1165	10 893	15 566	17 952	2 386	15,33
Інші оборотні активи	1190	15 188	11 764	6 587	- 5 177	-44,01
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	-	-	-
Баланс	1300	33 350	63 933	64 979	1 046	1,64

Додаток Б*Горизонтальний аналіз пасиву балансу ТОВ КИЇВТЕРМ" за останні 3 роки*

Статті балансу	Рядок	2019	2020	2021	2021/2020 р.	
Пасив		млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	у %
Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	19641	59880	86071	26 191	43,74
Додатковий капітал	1410	215	215	215	-	0,00
Резервний капітал	1415	69	69	69	-	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	96	-18836	-41206	- 22 370	118,76
Усього за розділом I	1495	20021	41328	45149	3 821	9,25
Довгострокові зобов’язання та забезпечення						
Відстрочені податкові зобов’язання	1500	-	-	-	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-	-	-	-
Страхові резерви	1530	-	-	-	-	-
Усього за розділом II						
1595	-	-	-	-	-	-
Поточні зобов’язання та забезпечення						
Поточна кредиторська заборгованість за Т/Р/П	1615	55	812	2432	1 620	199,51
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунки з бюджетом	1620	135	32	40	8	25,00
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	4	4	3	- 1	-25,00
Поточні забезпечення	1660	24	-	-	-	-
Інші поточні зобов’язання	1690	13111	21757	17353	- 4 404	-20,24
Усього за розділом III	1695	13329	22605	19830	- 2 775	-12,28
Баланс	1900	33350	63933	64979	1 046	1,64

Додаток В*Вертикальний аналіз активу балансу ТОВ "КІЇВТЕРМ" за останні 3 роки*

Статті балансу	Рядок	Питома вага, %			Зміна за структурою за 2021 до 2020 р. у в.п.
Актив		2019	2020	2021	
Необоротні активи, всього, у тому числі:	1095	6,97	21,90	32,69	10,78
Нематеріальні активи	1000	0,20	0,16	11,50	11,34
Основні засоби	1010	6,76	15,24	15,05	-0,19
Інвестиційна нерухомість	1015	-	0,50	0,83	0,33
Довгострокові фінансові інвестиції	1030+1035	-	6,50	-	-
Оборотні активи, всього, у тому числі:	1195	93,03	78,10	67,31	-10,78
Запаси	1100	0,03	0,05	0,03	-0,02
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1,09	0,50	0,83	0,33
Дебіторська заборгованість за рахунками	1130+1135+1136	0,01	3,98	3,31	-0,67
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	0,09	0,02	0,10	0,09
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1,29	0,06	0,00	-0,06

Поточні фінансові інвестиції	1160	12,30	30,66	25,11	-5,56
Гроші та їх еквіваленти	1165	32,66	24,35	27,63	3,28
Інші оборотні активи	1190	45,54	18,40	10,14	-8,26
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	-	-
Баланс	1300	100,00	100,00	100,00	-

Додаток Г

Вертикальний аналіз пасиву балансу ТОВ "КІЇВТЕРМ" за останні 3 роки

Статті балансу	Рядок	Питома вага, %			Зміна за структурою
Пасив		2019	2020	2021	2021/2020 р.
Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	58,89	93,66	132,46	38,80
Додатковий капітал	1410	0,64	0,34	0,33	-0,01
Резервний капітал	1415	0,21	0,11	0,11	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	0,29	-45,58	-63,41	-17,84
Усього за розділом I	1495	60,03	64,64	69,48	4,84
Довгострокові зобов’язання та забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-	-	-
Страхові резерви	1530	-	-	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-	-	-
Поточні зобов’язання та забезпечення					
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1615	0,16	1,27	3,74	2,47
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунки з бюджетом	1620	0,40	0,05	0,06	0,01
Поточна кредиторська заборгованість за одеражаними авансами	1635	0,01	0,01	0,00	0,00
Поточні забезпечення	1660	0,07	-	-	-
Інші поточні зобов’язання	1690	39,31	34,03	26,71	-7,33
Усього за розділом III	1695	39,97	35,36	30,52	-4,84
Баланс	1900	100	100	100	-

Додаток Д

**СТРУКТУРА МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА ТА ДЖЕРЕЛ ЙОГО ФОРМУВАННЯ за
2021 рік**

СТРУКТУРА МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА ТА ДЖЕРЕЛ ЙОГО ФОРМУВАННЯ за 2021 рік						
Показник	Значення показника				Зміни	
	На початок року	У % до валюти балансу	На кінець року	У % до валюти балансу	(гр.4 - гр.2)	(гр.6: гр.2)
1	2	3	4	5	6	7
АКТИВ						
Необоротні активи	100	0,09	7 472	6,43	7 372	7 372,00
Поточні активи — усього	32	0,03	20	0,02	-12	-37,50
Із них запаси, у тому числі: виробничі запаси; готова продукція; інші	32	0,03	20	0,02	-12	-37,50
Ліквідні активи – усього, з них:	49899	43,78	43 720	37,63	-6 179	-12,38
векселі одержані	-	-	-	-	-	-
дебіторська заборгованість	2914	2,56	2 758	2,37	-156	-5,35
поточні фінансові інвестиції	19604	17,20	16 315	14,04	-3 289	0,00
грошові кошти та їх еквіваленти	15566	13,66	17 952	15,45	2 386	15,33
інші оборотні активи	11764	10,32	6 587	5,67	-5 177	-44,01
втрати майбутніх періодів	51	0,04	108	0,09	57	111,76
ПАСИВ						
Власний капітал	41328	36,26	45 149	38,86	3 821	9,25
Позикові кошти – усього, із них	22605	19,84	19 830	17,07	-2 775	-12,28
Довгострокові зобов'язання	-	-	-	-	-	-
Короткострокові зобов'язання	22605	19,84	19 830	17,07	-2 775	0,00
Валюта балансу	113964	100,00	116 191	100	2 227	1,95

Додаток Е

КОДИ

Дата (рік, місяць, число) 2020 01 01

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "КИЇВТЕРМ"
(найменування)

за ЄДРПОУ

41281341

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2019 р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	11 891	8 359
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(9 833)	(7 500)
Валовий:		2 058	859
прибуток	2090		
збиток	2095	(-)	(-)
Інші операційні доходи	2120	1 762	545
у тому числі:	2121	-	15
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
Адміністративні витрати	2130	(4 353)	(469)
Витрати на збут	2150	(1 316)	(615)
Інші операційні витрати	2180	(789)	(242)
Фінансовий результат від операційної діяльності:		-	78
прибуток	2190		
збиток	2195	(2 638)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	369	-
Інші доходи	2240	2 464	95
у тому числі:	2241	95	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(139)	(36)
Фінансовий результат до оподаткування:		56	137
прибуток	2290		
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(36)	(15)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:		20	122
прибуток	2350		
збиток	2355	(-)	(-)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	(7 302)
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	(7 302)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	(7 302)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	20	(7 180)

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	-	-
Витрати на оплату праці	2505	1 379	320
Відрахування на соціальні заходи	2510	302	65
Амортизація	2515	193	60
Інші операційні витрати	2520	4 677	881
Разом	2550	6 551	1 326

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

(підпис)Лукін Дмитро Олександрович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)_____
(ініціали, прізвище)

Додаток Ж

КОДИ

Дата (рік, місяць, число) 2021 01 01

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "КІЇВТЕРМ"
(найменування)

за ЄДРПОУ

41281341

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2020 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	69 311	11 891
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(66 014)	(9 833)
Валовий:		3 297	2 058
прибуток	2090		
збиток	2095	(-)	(-)
Інші операційні доходи	2120	1 381	1 762
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
Адміністративні витрати	2130	(15 264)	(4 353)
Витрати на збут	2150	(5 980)	(1 316)
Інші операційні витрати	2180	(5 052)	(789)
у тому числі:	2181	296	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
Фінансовий результат від операційної діяльності:		-	78
прибуток	2190		
збиток	2195	(21 618)	(2 638)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	3 338	369
Інші доходи	2240	543	2 464
у тому числі:	2241	-	95
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(117)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(1 078)	(139)
Фінансовий результат до оподаткування:		-	56
прибуток	2290		
збиток	2295	(18 932)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(-)	(36)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:		-	20
прибуток	2350		
збиток	2355	(18 932)	(-)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
--------	--------------	----------------------	---

1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(18 932)	20

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	-	-
Витрати на оплату праці	2505	6 779	1 379
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 439	302
Амортизація	2515	442	193
Інші операційні витрати	2520	17 339	4 677
Разом	2550	25 999	6 551

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

(підпис)

Лукін Дмитро Олександрович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Додаток 3

КОДИ		
2022	01	01
41281341		

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "КІЇВТЕРМ"
(найменування)

за ЄДРПОУ

41281341

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2021 р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Інші доходи	2240	43 967	543
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(-)	(117)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(3 189)	(1 078)
Чистий фінансовий результат:		-	-
прибуток	2350		
збиток	2355	(-)	(-)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(22 370)	(18 932)

III. Елементи операційних витрат

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	4	-
Витрати на оплату праці	2505	20 142	6 779
Відрахування на соціальні заходи	2510	4 510	1 439
Амортизація	2515	1 883	442
Інші операційні витрати	2520	71 762	17 339
Разом	2550	98 301	25 999

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

(підпис)

Лукін Дмитро Олександрович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Додаток И

Директор
ЛУКІН ДМИТРО
ОЛЕКСАНДРОВИЧ
Дата підпису:
Відмітку часу
не
встановлено

ТОВАРИСТВО З
ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
"КИЇВТЕРМ"
Дата підпису:
Відмітку часу
не
встановлено

Додаток 2
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку

Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "КИЇВТЕРМ"	Коди
Територія	М.КИЇВ, ДНІПРОВСЬКИЙ Р-Н	2020 01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	41281341
Вид економічної діяльності	Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування	UA80000000000479391
Середня кількість працівників	23	240
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком		43.22
Адреса, телефон	02002 м.Київ, Дніпровський район, вул.Євгена Свєрстюка, дом.№ 4а, оф.127	0979965018

1. Баланс на 31.12.2019 р. Форма № 1 Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	13	68
первісна вартість	1001	42	94
накопичена амортизація	1002	29	26
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби:	1010	140	2 255
первісна вартість	1011	257	2 421
знос	1012	147	166
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	153	2 323
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	-	10
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	240	365
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	-	2
за виданими авансами			
Дебіторська заборгованість за рахунками з нарахованих доходів	1140	-	29
Поточна дебіторська заборгованість	1155	-	431
Поточні фінансові інвестиції	1160	8 261	4 103
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 428	10 593
Рахунки в банках	1167	2 428	10 593
Витрати майбутніх періодів	1170	47	6
Інші оборотні активи	1190	1 545	15 188
Усього за розділом II	1195	12 521	31 027
Баланс	1300	12 674	33 350

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Капітал	1400	9100	19 641
Додатковий капітал	1410	135	215
Резервний капітал	1415	68	69
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	76	96
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	9 379	20 021
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
1595	-	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1615	281	55
розрахунки з бюджетом	1620	92	135
у тому числі з податку на прибуток	1621	25	4
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Поточна дебіторська заборгованість за одержаними авансами	1635	7	4

Поточні забезпечення	1660	47	24
Інші поточні зобов'язання	1690	2 696	13 111
Усього за розділом III	1695	3 295	13 329
Баланс	1900	12 674	33 350

Додаток И2

Додаток 2
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "КИЇВТЕРМ"

Територія м.КИЇВ, ДНІПРОВСЬКИЙ Р-Н

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю за ЄДРПОУ 41281341

Рил економічної діяльності Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування за КВЕД 25

Середня кількість працівників 25

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон 02002 м.Київ, Дніпровський район, вул. Євгена Свєрстюка, дом № 4а, оф127 0979965018

Коди		
2021	01	01
41281341		
UA800000000000479391		
240		
43.22		

1. Баланс на
на 31.12.2020 р.

Форма № 1

Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	68	100
первісна вартість	1001	94	147
накопичена амортизація	1002	26	47
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби:	1010	2 285	9 745
первісна вартість	1011	2 421	10 343
знос	1012	166	598
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	2323	14 002
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	10	32
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	365	319
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	2	2 537
за виданими авансами	1135	-	6
інші фінансові інвестиції	1140	29	12
Дебіторська заборгованість за рахунками з нарахованих доходів	1145	431	40
Поточна дебіторська заборгованість	1155	4 103	19 604
Поточні фінансові інвестиції	1160	10 893	15 566
Гроші та їх еквіваленти	1165	10 893	15 566
Рахунки в банках	1170	6	51
Витрати майбутніх періодів	1190	15 188	11 764
Інші оборотні активи	1195	31 027	49 931
Усього за розділом II	1195	33 350	63 933
Баланс	1300		

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Капітал	1400	19 641	59 880
Додатковий капітал	1410	215	215
Резервний капітал	1415	69	69
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	96	(18 836)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	20 021	41 328
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1615	55	812
розрахунки з бюджетом	1620	135	32
у тому числі з податку на прибуток	1621	4	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-

Поточна дебіторська заборгованість за одержаними авансами	1635	4	4
Поточні забезпечення	1660	24	-
Інші поточні зобов'язання	1690	13 111	21 757
Усього за розділом III	1695	13 329	22 605
Баланс	1900	33 500	63 933

Додаток ІЗ

Директор
ЛУКІН ДМИТРО
ОЛЕКСАНДРОВИЧ
Дата підпису:
Відмітку часу
не
встановлено

Додаток 2
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
"КИЇВТЕРМ"
Дата підпису:
Відмітку часу
не
встановлено

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "КИЇВТЕРМ"

Територія М.КИЇВ, ДНІПРОВСЬКИЙ Р-Н

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю за КОПФГ

Коди		
2022	01	01
41281341		
UA80000000000479391		
240		
43.22		

Рил економічної діяльності Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціювання за КВЕД

Середня кількість працівників, 25

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон 02002 м.Київ, Дніпровський район, вул. Євгена Свєрстюка, дом № 4а, оф127 0979965018

1. Баланс на
на 31.12.2021 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	100	7 472
первісна вартість	1001	147	7 622
накопичена амортизація	1002	47	150
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3	-
Основні засоби:	1010	9 745	9 778
первісна вартість	1011	10 343	12 156
знос	1012	598	2 378
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	4 154	3 989
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	14 002	21 239
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	32	20
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	319	539
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 537	2 081
інші фінансові інвестиції	1135	6	67
Дебіторська заборгованість за рахунками з нарахованих доходів	1140	12	64
Поточна дебіторська заборгованість	1155	40	3
Поточні фінансові інвестиції	1160	19 604	16 315
Гроші та їх еквіваленти	1165	15 566	17 952
Готівка	1166	-	267
Рахунки в банках	1167	15 566	17 685
Витрати майбутніх періодів	1170	51	108
Інші оборотні активи	1190	11 764	6 587
Усього за розділом II	1195	49 931	43 740
Баланс	1300	63 933	64 979

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Капітал	1400	59 890	86 071
Додатковий капітал	1410	215	215
Резервний капітал	1415	69	69
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(18 836)	(41 206)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	41 328	45 149
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			

Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1615	812	2 432
розрахунки з бюджетом	1620	32	40
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	26
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Поточна дебіторська заборгованість за одержаними авансами	1635	4	3
Поточна дебіторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	2
Поточні забезпечення	1660	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	21 757	17 353
Усього за розділом III	1695	22 605	19 830
Баланс	1900	63 933	64 979

Додаток Л

КОДИ

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "КИЇВТЕРМ"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

2020	01	01
41281341		

**Звіт про власний капітал
за 2019 р.**

Форма № 4 Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	9 100	-	135	68	76	-	-	9 379
Коригування: Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	9 100	-	135	68	76	-	-	9 379
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	20	-	-	20
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку: Виплати власникам (дивіденди)	4200								
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205								
Відрахування до резервного капіталу	4210								
Сумма чистого прибутку на створення спеціальних цільових фондів	4220	-	-	-	1	-	-	-	1
Внески учасників:	4240	10	541	-	-	-	-	-	541

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Внески до капіталу									
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	80	-	-	-	-	80
Разом змін у капіталі	4295	10541	-	80	1	20	-	-	10642
Залишок на кінець року	4300	19641	-	215	69	96	-	-	20021

Керівник

(підпис)Лукін Дмитро Олександрович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)_____
(ініціали, прізвище)

Додаток М

КОДИ

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "КИЇВТЕРМ"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

2021	01	01
41281341		

**Звіт про власний капітал
за 2020 р.**

Форма № 4 Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	19641	-	215	69	96	-	-	20021
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	19641	-	215	69	96	-	-	20021
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	(18932)	-	-	(18932)
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-

Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сумма чистого прибутку на створення спеціальних цільових фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	40239	-	-	-	-	-	-	40239
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	40239	-	-	-	(18932)	-	-	21307
Залишок на кінець року	4300	59880	-	215	69	(18836)	-	-	41328

Керівник

(підпис)Лукін Дмитро Олександрович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)_____
(ініціали, прізвище)

Додаток Н

КОДИ

Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "КИЇВТЕРМ"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

2022	01	01
41281341		

**Звіт про власний капітал
за 2021 р.**

Форма № 4 Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	59880	-	215	69	(18836)	-	-	41328
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	59880	-	215	69	(18836)	-	-	41328
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	(22370)	-	-	(22370)
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-

Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сумма чистого прибутку на створення спеціальних цільових фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників: Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	-	-	-	-	-	-
Залишок на кінець року	4300	59880	-	215	69	(41206)	-	-	18958

Керівник

(підпис)Лукін Дмитро Олександрович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)_____
(ініціали, прізвище)